

**Zarząd Powiatu
w Lubaczowie**

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA DLA POWIATU LUBACZOWSKIEGO
ZA LATA 2014-2015**

Lubaczów 2016

Spis treści

Wstęp	3
Ochrona i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych – Priorytet 1	5
Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska – Priorytet 2	14
Gospodarka odpadami – Priorytet 3	45
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu – Priorytet 4	50
Pozyskanie energii ze źródeł odnawialnych i energooszczędnych – Priorytet 5	60
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów- Priorytet 6 ...	65
Ochrona przed hałasem – Priorytet 7	75
Ochrona kopalin – Priorytet 8	79
Ochrona powierzchni ziemi, przywrócenie wartości użytkowej gleb – Priorytet 9	87
Ochrona przed promieniowaniem elektroenergetycznym – Priorytet 10	94
Stan realizacji przedsięwzięć wynikających z harmonogramu rzeczowo-finansowego	96
Podsumowanie	119
Wykaz rycin	126
Wykaz tabel	129

WSTĘP

Zarząd Powiatu Lubaczowskiego, zgodnie z art. 17 i 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j.z 2015r., poz. 122 z późn.zm.), jako organ wykonawczy powiatu, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa oraz zapisów wojewódzkiego programu ochrony środowiska, zobowiązany jest do sporządzania powiatowego programu ochrony środowiska.

Program, który uchwalany jest przez Radę Powiatu, uwzględnia cele zawarte w dokumentach strategicznych wyższego szczebla, tj. Polityce Ekologicznej Państwa, Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego, Strategii Rozwoju Powiatu Lubaczowskiego. Jego zadaniem jest określenie: celów ekologicznych priorytetów ekologicznych, rodzaju i harmonogramu działań proekologicznych, środków niezbędnych do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe. Jednocześnie uwzględnia aktualny stan środowiska.

Należy uznać, że podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia programu ochrony środowiska jest realizacja przez jednostkę samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych.

Ponadto powinny stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej jednostki samorządu terytorialnego.

Rada Powiatu w Lubaczowie uchwałą Nr XXVIII/231/2013 z dnia 27.06.2013 przyjęła „Program Ochrony Środowiska Powiatu Lubaczowskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko”.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, organ wykonawczy powiatu sporządza co dwa lata, raporty z wykonania programu ochrony środowiska, które przedstawia Radzie Powiatu. Wobec powyższych zapisów ustawy pierwszy raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubaczowskiego na lata 2012-2015” sporządzono w 2014r. Obejmował on lata 2012-2013 z uwzględnieniem roku 2011.

Niniejszy raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubaczowskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku”, obejmuje okres sprawozdawczy, tj. od 1 stycznia 2014r. do 31 grudnia 2015r., i stanowi m.in. analizę efektywności programu w oparciu o wskaźniki w nim określone oraz ocenę mierników realizacji określonych celów średniookresowych i krótkookresowych poszczególnych priorytetów:

1. Priorytet 1 – Ochrona i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych
2. Priorytet 2 – Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska
3. Priorytet 3 – Gospodarka odpadami
4. Priorytet 4 – Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu
5. Priorytet 5 – Pozyskanie energii ze źródeł odnawialnych i energooszczędnych
6. Priorytet 6 – Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów
7. Priorytet 7 – Ochrona przed hałasem
8. Priorytet 8 – Ochrona zasobów kopalin
9. Priorytet 9 – Ochrona powierzchni ziemi i przywrócenie wartości użytkowej gleb
10. Priorytet 10 – Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Źródłem informacji dla opracowania niniejszego dokumentu były dane i informacje własne Powiatu Lubaczowskiego oraz informacje i wyniki badań i pomiarów udostępnione przez: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie Delegatura w Przemyśle, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Rzeszowie, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lubaczowie, Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie Inspektorat w Lubaczowie, Rejonowy Związek Spółek Wodnych w Lubaczowie, Urzędy Miast i Gmin powiatu lubaczowskiego, Nadleśnictwa z terenu powiatu lubaczowskiego, Zarządy Dróg Powiatowych i Wojewódzkich, ARiMR, zakładów usług komunalnych, pozostałych zakładów i instytucji działających na terenie powiatu lubaczowskiego.

Otrzymane informacje z zakresu zrealizowanych przedsięwzięć w latach 2014-2015 zostały przyporządkowane do stanu realizacji przedsięwzięć wynikających z harmonogramu rzeczowo-finansowego oraz do poszczególnych komponentów środowiskowych.

Ochrona i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych - Priorytet 1

Cele średniookresowe

- **Cel nr 1- Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona wód podziemnych.**

Miernikiem realizacji tego celu jest prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, respektowanie stref ochrony sanitarnej dla komunalnych ujęć wód podziemnych.

W granicach powiatu lubaczowskiego zlokalizowane są 2 częściowo główne zbiorniki wód podziemnych: czwartorzędowy GZWP 428 Dolina Kopalna Biłgoraj - Lubaczów oraz kredowy GZWP 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość). GZWP 428 obejmuje swoim zasięgiem gminy: Oleszyce (ujęcia Sucha Wola, Borchów), Lubaczów (ujęcie Mokrzyca), Lubaczów miasto, Cieszanów, GZWP 407 obejmuje swym zasięgiem gminy: Horyniec-Zdrój (ujęcia Polanka Horyniecka, Monasterz, Werchrata, Dziewięcierz), Narol (Łukawica),

Wody podziemne charakteryzują się dobrym stanem, jedynie w południowej części zbiornika (rejon Suchej Woli, Borchowa) ich stan jest słaby. Z uwagi na brak w strefie aeracji utworów izolujących zbiornik ten charakteryzuje się dużym i bardzo dużym zagrożeniem jakości wód podziemnych.

Celem środowiskowym dla jednolitej części wód podziemnych jest podtrzymywanie wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, zapobieganie doływowi lub ograniczenia doływu zanieczyszczenia do wód podziemnych, a także wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka, jak również zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,

Na terenie powiatu lubaczowskiego funkcjonują następujące ujęcia wód, oparte na wodach podziemnych.

Tabela. 1 Ujęcia wód na terenie poszczególnych gmin powiatu lubaczowskiego, 2015 (Źródło: własne)

L.p	Gmina	Lokalizacja ujęcia
1	Lubaczów Miasto	Lubaczów
2	Lubaczów	Mokrzyca, Szczutków, Huta Kryształowa, Wólka Krowicka
3	Oleszyce	Borchów, Stare Sioło
4	Horyniec-Zdrój	Szkoła Podstawowa w Werchracie, WWG Uzdrowisko, Monasterz, Werchrata, Podemszczyzna-Puchacze, Niwki Horynieckie, Dziewięcierz, Polanka Horyniecka, Horyniec-Zdrój
5	Narol	Łukawica, Łówcza nowa, Łówcza Stara, Huta Stara, Płazów, Huta Różaniecka, Narol, WWS Narol
6	Wielkie Oczy	Kobylnica Wołoska, Łukawiec
7	Stary Dzików	Stary Dzików
8	Cieszanów	Polanka Horyniecka, gm. Horyniec-Zdrój

Pod nadzorem Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Lubaczowie w 2015 roku znajdowały się 24 wodociągi sieciowe oparte na wodach podziemnych. We wszystkich wodociągach prowadzona była przez PPIS kontrola jakości wody w ramach monitoringu kontrolnego oraz monitoringu przeglądowego. Ponadto w ramach kontroli wewnętrznej we wszystkich wodociągach prowadzony był monitoring jakości wody przed przedsiębiorców. Łącznie zbadano 287 próbek wody.

W miesiącu maju, w próbce pobranej w wodociągu Łówcza Nowa stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego stężenia atrazyny ($0,13\mu\text{g/l}$ - norma $0,10\mu\text{g/l}$). PPIS wydał decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia do dnia 12.06.2015r.

Na koniec 2015 roku wszystkie wodociągi posiadały wodę o dobrej jakości. Ponadto nie wydano decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarnego urządzeń wodociągowych.

Tabela.2 Wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód w jednolitych częściach wód rzecznych przepływających przez teren powiatu lubaczowskiego, 2014r. (Źródło:WIOŚ)

Nazwa i kod ocenianej jednolitej części wód (JCWP)	Nazwa i kod reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego i/lub punktu pomiarowo-kontrolnego monitoringu obszarów chronionych ¹	Typ abiotyczny	Silnie zmieniona JCWP (T/N)	Program	Klasyfikacja elementów jakości wód										STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych (TAK/NIE) (N2000, MOPI, MORE, MOEU)	STAN JCWP w punkcie monitorowania obszarów chronionych	STAN JCWP	
					ELEMENTY BIOLOGICZNE															
					Fitoplankton (F1)	Fitobentos (F2)	Makrofity (M1)	Klasa wskaźnika	Makrobezkręgowce bentosowe	Wskaźniki Ichtiofauna (IBI_PL/EFI+P)	Klasa elementów	Klasa elementów	Klasa elementów FCH	Klasa elementów FCH-						
Obszar Dorzecza Wisły																				
Region wodny Górnej Wisły																				
Zlewnia 225. San od Wiaru do Wisłoka																				
Szkoło od granicy państwa do ujścia PLRW200019 225499	Szkoło – Węgry PL01S1601_1947	19	N	M D		II	III		III			III	II	PSD	II	Umiarkowany	Dobry	NIE (MOEU)	ZŁY	ZŁY
Sołotwa do Glinianki PLRW200016 2256469	Sołotwa-Glinianka – Basznia Górna PL01S1601_3246	16	N	M D		III	III		III		III	III	II	II	II	Umiarkowany	Dobry	NIE (N2000, MOEU)	ZŁY	ZŁY
Lubaczówka od granicy państwa z Sołotwą do Glinianki do Łukawca PLRW2000192256 59	Lubaczówka – Szczutków PL01S1601_3269	19	T	M D		I	II				II	II	II	II	II	Dobry	Dobry			DOBRY
Zlewnia 228. Tanew																				
Brusienka PLRW200016 228249	Brusienka Niemstów PL01S1601_3269	16	N	M O		III					III	II	II			Umiarkowany		NIE (N2000, MOEU)	ZŁY	ZŁY
	Brusienka-Nowe Siolo PL01S1601_3269			M O C		I				I		I			Bardzo dobry		TAK (MORE)			
Region wodny Środkowej Wisły																				
Zlewnia 266. Bug																				
Rata od źródeł do granic RP PLRW200072 66123	Rata-Prusie PL01S1601_1962	6	N	M D		II	III		III		III	I	II	II		Umiarkowany	Dobry	NIE (MOEU)	ZŁY	ZŁY

¹ Punkty reprezentatywne MD i MO w wybranych JCWP są jednocześnie punktami monitoringu wybranych obszarów chronionych (N2000, MOEU, MORE, MOPI), punkty MOC to wyłącznie punkty monitoringu obszarów chronionych.

² W punktach reprezentatywnych MD i MO realizowany był także program monitoringu wybranych obszarów chronionych (MOC)

Objaśnienia do tabeli

Stan/ potencjał ekologiczny		
Stan ekologiczny		Potencjał ekologiczny (jcw silnie zmienione)
Bardzo Dobry	Stan bardzo dobry / potencjał maksymalny	Maksymalny
Dobry	Stan/potencjał dobry	Dobry
Umiarkowany	Stan/potencjał umiarkowany	Umiarkowany
Słaby	Stan/potencjał słaby	Słaby
Zły	Stan/potencjał zły	Zły
Stan chemiczny		
Dobry	Stan dobry	
PSD_sr	Poniżej stanu dobrego	Przekroczenie stężenia średnioroczne
PSD_max		Przekroczenie stężenia maksymalne
stan		
Dobry	Stan dobry	
Zły	Stan zły	

Objaśnienia skrótów użytych w tabeli :

Program monitoringu	MD – monitoring diagnostyczny MO - monitoring operacyjny MOC – monitoring obszarów chronionych	Klasa elementów BIOL	- klasa elementów biologicznych
IFPL	Wskaźnik fitoplanktonowy	Klasa elementów HYMO	-klasa elementów hydromorfologicznych
IO	Multimetryczny Indeks Okrzemkowy	Klasa elementów FCH	- klasa elementów fizykochemicznych (gr. 3.1-3.5)
MIR	Makrofitowy Indeks Rzeczny	Klasa elementów FCH-SZ	- klasa elementów fizykochemicznych-specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (gr. 3.6)
EFI+_PL	Wskaźnik ichtiologiczny, obrazujący strukturę zespołów ryb występujących w jednolitej części wód powierzchniowych (z wyjątkiem dużych rzek nizinnych)		
IBI_PL	Wskaźnik integralności biotycznej, określa biologiczny stan ichtiofauny, stosowany dla dużych rzek nizinnych		

Jednolite części wód dla których sporządzono ocenę, położone są w 3 zlewniach (zlewnie 3 poziomu wg Mapy Podziału Hydrograficznego Polski), z czego 2 zlewnie znajdują się w obszarze Dorzecza Górnej Wisły, 1 zlewnia w obszarze Dorzecza Środkowej Wisły. Badania wód wykonano ogółem w 6 punktach pomiarowo-kontrolnych, w których został zrealizowany program monitoringu diagnostycznego, operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych. Program monitoringu diagnostycznego zrealizowano w 4 reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych położonych w 4 jednolitych częściach wód powierzchniowych.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się na podstawie wyników klasyfikacji stanu ekologicznego (lub potencjału ekologicznego dla wód silnie zmienionych i sztucznych) i stanu chemicznego uzyskanych w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym. W przypadku, gdy jednolita część wód powierzchniowych znajduje się w obszarze chronionym, ocenę stanu wód wykonuje się dodatkowo w punkcie monitoringu obszarów chronionych uwzględniając ocenę spełniania wymagań dodatkowych określonych dla obszaru chronionego.

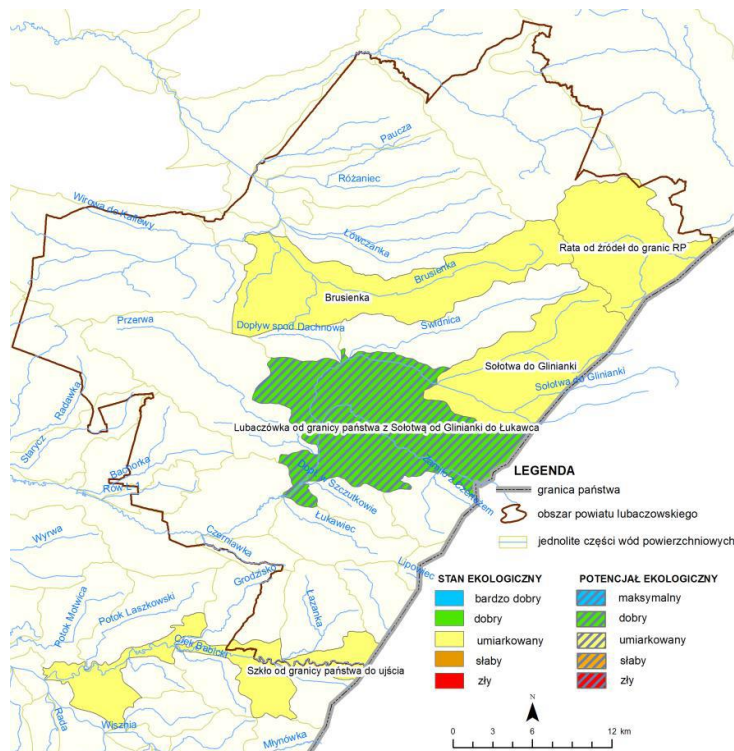
Stan/potencjał ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych określa się na podstawie badań elementów biologicznych, charakteryzujących występowanie w wodach różnych zespołów organizmów (fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce bentosowe, fitoplankton, ichtiofauna) i wspierających elementów hydromorfologicznych i fizykochemicznych. Stan ekologiczny jednolitej części wód klasyfikuje się nadając jej jedną z pięciu klas jakości: I klasa – stan bardzo dobry, II klasa – stan dobry, III klasa – stan umiarkowany, IV klasa – stan słaby, V klasa – stan zły. W przypadku potencjału ekologicznego I klasa oznacza maksymalny potencjał, II klasa – dobry potencjał, III klasa – umiarkowany potencjał, IV klasa – słaby potencjał i V klasa – zły potencjał ekologiczny.

Klasyfikacja elementów biologicznych w jednolitych częściach wód rzecznych na terenie powiatu lubaczowskiego wykazała II klasę czystości (dobry potencjał ekologiczny) w 1 ocenianej jcwpc silnie zmienionej „Lubaczówka od granicy państwa z Sołotwą od Glinianki do Łukawca”, a w pozostałych 4 badanych jcwpc naturalnych III klasę czystości (umiarkowany stan ekologiczny).

W klasyfikacji elementów fizykochemicznych (tab. 3.1.2.) bardzo dobry stan ekologiczny stwierdzono w jcwpc „Brusienka” w ppk Nowe – Sioło, gdzie realizowany był monitoring obszarów chronionych przeznaczonych do celów rekreacyjnych w tym kąpieliskowych MORE (elementy fizykochemiczne w ppk reprezentatywnym sklasyfikowano w II klasie stanu ekologicznego). W JCWP „Lubaczówka od granicy państwa z Sołotwą od Glinianki do Łukawca” elementy fizykochemiczne sklasyfikowano w II klasie potencjału ekologicznego. W JCWP „Sołotwa do Glinianki” i w JCWP „Rata od źródeł do granicy RP” elementy fizykochemiczne sklasyfikowano w II klasie stanu ekologicznego. W JCWP „Szkło od granicy państwa do ujścia” elementy fizykochemiczne sklasyfikowano poniżej dobrego stanu ekologicznego. Przekroczenia wartości granicznych określonych dla dobrego stanu ekologicznego wód rz. Szkło dotyczyły siarczanów (wskaźnika z grupy zasolenia).

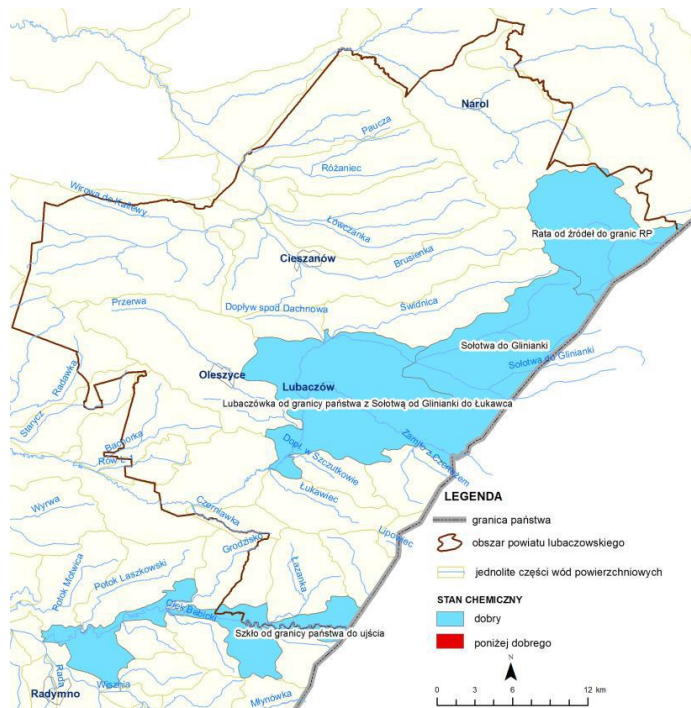
Dobry potencjał ekologiczny stwierdzono w 1 badanej JCWP, stan ekologiczny umiarkowany charakteryzował 4 badane JCWP. O klasyfikacji stanu i potencjału ekologicznego decydowały elementy biologiczne, a w przypadku rzeki Szkło (JCWP „Szkło od granicy państwa do ujścia”) także elementy fizykochemiczne.

Ryc.1 Wyniki klasyfikacji stanu i potencjału ekologicznego w jednolitych częściach wód powierzchniowych powiatu lubaczowskiego 2014r, (Źródło: WIOŚ)

Wykazane badania stwierdziły stan chemiczny jako dobry, we wszystkich badanych JCWP w 3 naturalnych i w 1 silnie zmienionej.

Ryc.2 Wyniki klasyfikacji stanu chemicznego w jednolitych częściach wód powierzchniowych w powiecie lubaczowskim w 2014r. (Źródło:WIOŚ)

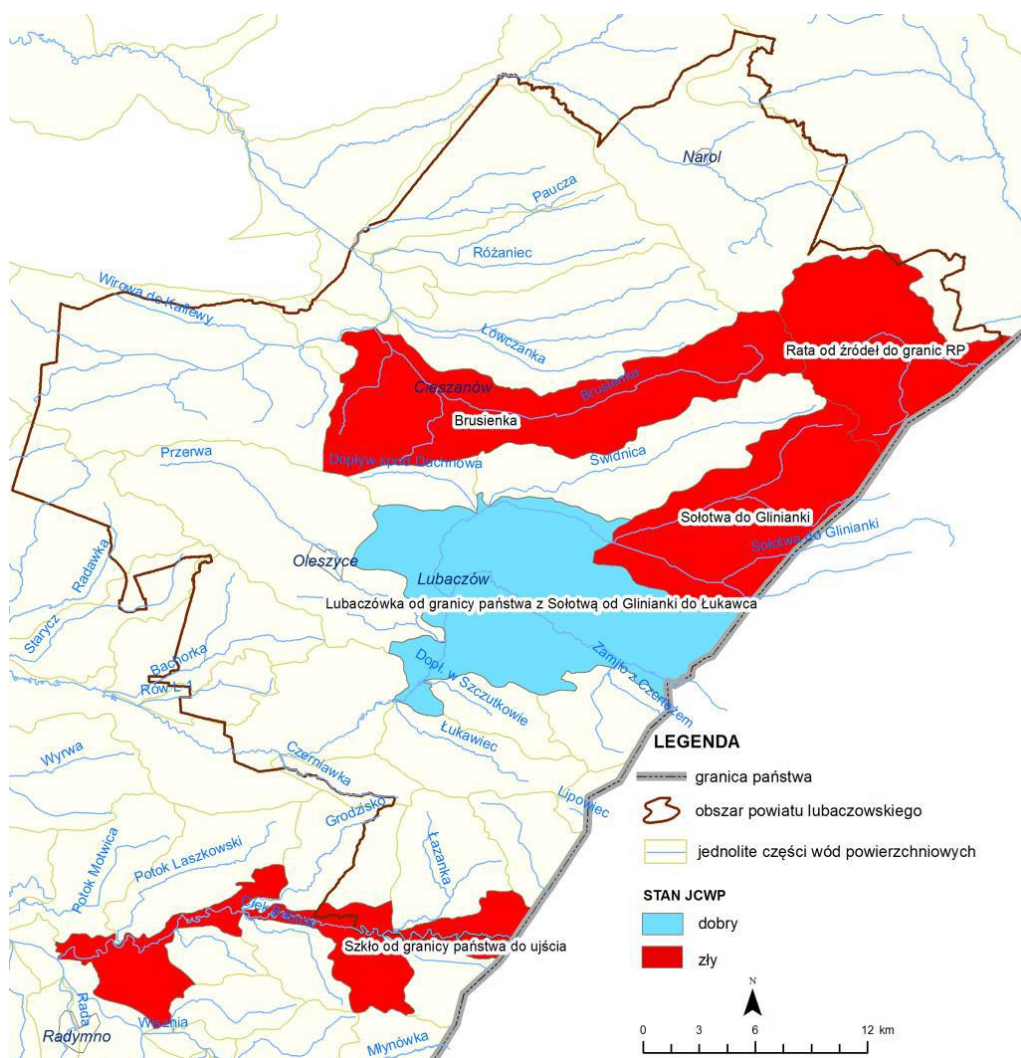

Ocena spełniania wymagań dla obszarów chronionych w powiecie lubaczowskim została wykonana w jednolitej części wód „Brusienka”, w oparciu o zasady określone w rozporządzeniu w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (2014). Na podstawie wyników uzyskanych w punkcie monitorowania obszaru chronionego (Nowe Sioło) stwierdzono, że badana jednolita część wód rzecznych spełnia wymagania określone dla omawianego obszaru chronionego.

We wszystkich badanych jednolitych częściach wód stwierdzono występowanie zjawiska eutrofizacji. Najczęściej o wyniku oceny decydowały elementy biologiczne - fitobentos (indeks okrzemkowy IO) lub makrofity (Makrofitowy Indeks Rzeczny).

Ocena stanu wód w powiecie lubaczowskim została wykonana dla 5 jednolitych części wód powierzchniowych, w tym 4 JCWP zostały ocenione na podstawie kompletu elementów składowych oceny, tj. wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, a 1 JCWP „Brusienka” została oceniona w niepełnym zakresie elementów.

Ryc. 3 Wyniki oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie powiatu lubaczowskiego, 2014r, (Źródło: WIOŚ)

Stan DOBRY stwierdzono w 1 jednolitej części wód - „Lubaczówka od granicy państwa z Solotwą od Glinianki do Łukawca”, natomiast stan ZŁY stwierdzono w pozostałych 4 jednolitych częściach wód.

- **Cel nr 2 – Objęcie monitoringiem zbiornika wód podziemnych GZWP 428 Dolina Kopalna Biłgoraj – Lubaczów**

Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 428 zlokalizowany jest w obrębie dwóch województw: podkarpackiego oraz lubelskiego. Podkarpacka część GZWP nr 428 zlokalizowana jest w rejonie miejscowości Lubaczów. Cały zbiornik zajmuje powierzchnię 313 km², z czego w granicach województwa podkarpackiego znajduje się ok. 78 km². Jest to struktura kopalna, która została wyerodowana w neogeńskich iłach i wypełniona osadami glacialnymi. To zbiornik typu porowego, poziom wodonośny budują czwartorzędowe utwory piaszczysto-żwirowe o miąższości ok. 20-30 m, lokalnie może dochodzić do 40 m. Średnia głębokość ujęć wynosi od 10 do 65 m p.p.t. Wydajność poszczególnych ujęć jest bardzo zróżnicowana i waha się od 10 m³/h do poniżej 70 m³/h. Zasoby dyspozycyjne określone zostały na 82 210 m³/d, natomiast moduł zasobów dyspozycyjnych wynosi 3,04 l/s/km². W zasięgu izochrony 25-letniego czasu dopływu potencjalnych zanieczyszczeń do granic zbiornika wyznaczono obszar ochronny o powierzchni 447 km². Zasilanie poziomu wodonośnego odbywa się zarówno poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, jak również poprzez dopływ lateralny spoza granic zbiornika, głównie z obszaru Roztocza. Wody podziemne charakteryzują się generalnie dobrym stanem, jedynie w południowej części zbiornika (rejon Suchej Woli, Borchowa) ich stan jest słaby. Z uwagi na brak w strefie aeracji utworów izolujących, należy uznać, że zbiornik ten charakteryzuje się dużym i bardzo dużym zagrożeniem jakości wód podziemnych.

Powyższy zbiornik w latach 2014-2015 nie był objęty monitoringiem jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Cele krótkoterminowe

- **Cel nr 1 – Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych (JCWP).**
- **Cel nr 2 – Poprawa i utrzymanie dobrego stanu technicznego infrastruktury służącej do zaopatrywania mieszkańców powiatu w wodę pitną.**

Generalnie wszystkie gminy z powiatu lubaczowskiego posiadają sieć wodociągową. Liczba połączeń wodociągowych prowadzonych do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, długości sieci wodociągowej oraz zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych, w poszczególnych gminach przedstawia poniższa tabela.

Tabela.3 Sieć wodociągowa, liczba połączeń wodociągowych oraz zużycie wody w gospodarstwach domowych na terenie powiatu lubaczowskiego. 2014r. (Źródło: Urząd Statystyczny w Rzeszowie)

Gmina	Sieć wodociągowa km	Ilość połączeń prowadzonych do budynków mieszkalnych szt	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	
			w dam ³	na 1 mieszkańca w m ³
Lubaczów Miasto	28,8	1905	320,1	25,6
Oleszyce	72,5	1291	295	46,0
Cieszanów	63,3	1487	238,9	31,8
Narol	96,7	2181	143,4	17,3
Horyniec-Zdrój	39,6	940	93,7	19,0
Lubaczów	142,7	2292	207,3	22,8
Stary Dzików	60,4	877	150,5	34,8
Wielkie Oczy	68,2	988	93,7	24,0
Ogółem	572,2	11961	1542,6	27,1

Według stanu na koniec roku 2014, łączna długość sieci wodociągowej zaopatrująca ludność w wodę pitną na terenie powiatu lubaczowskiego, wyniosła 572,2 km. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych wyniosło 1542,6 dam³, w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosło 27,1 m³. Największe zużycie wody było na terenie Miasta Lubaczów, i wyniosło ponad 320 dam³, co w przeliczeniu na 1

mieszkańca dało niecałe 26 m³ wody. Najmniejsze zużycie w ilości powyżej 93 dam³ wody było w gminach: Horyniec-Zdrój oraz Wielkie Oczy. Najdłuższa sieć wodociągowa została wykonana w Gminie Lubaczów i wyniosła ponad 142 km długości, zaś najkrótszą sieć wodociągową posiada Miasto Lubaczów.

- **Cel nr 3 – Ograniczenie zanieczyszczenia wód ładunkami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.**

Na terenie powiatu lubaczowskiego funkcjonuje 14 komunalnych oczyszczalni ścieków, w tym 13 czynnych biologicznie, o przepustowości 5078 m³/24h oraz jedna z podwyższonym usuwaniem biogenów o przepustowości 2660 m³/24h.

Tabela. 4 Komunalne oczyszczalnie ścieków w powiecie lubaczowskim, 2015r., (Źródło: własne)

Gmina	Oczyszczalnie komunalne	Odbiornik
Lubaczów Miasto	1 - Lubaczów	Lubaczówka
Cieszanów	1 - (Cieszanów- Lemna)	Brusienka
Horyniec-Zdrój	1-Horyniec-Zdrój 2-Werchrata (Szkoła i część wsi) 1- w Werchracie - Monasterzu 1- Podemszczyzna	- Papiernia - Rata - Rata - Świdnica
Lubaczów	1-Załuże 1- Krowica Sama	- Sołotwa - Zamiła
Narol	1-Ruda Różaniecka 1-Narol	Tanew
Oleszyce	1-ul. Futorzańska 1-ul. Zamkowa	Przerwa
Stary Dzików	1-Stary Dzików	Jasienica

W roku 2014, na terenie powiatu lubaczowskiego odprowadzono ścieki siecią kanalizacyjną, w ilości 1244 dam³, a długość sieci kanalizacyjnej wyniosła 561,1 km.

Według danych statystycznych Urzędu Statystycznego w Rzeszowie, ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków wynosi 70,2 % ludności ogółem.

Tabela. 5 Sieć kanalizacyjna na terenie powiatu lubaczowskiego, 2014r. (Źródło: Urząd Statystyczny w Rzeszowie)

Gmina	Sieć kanalizacyjna km	Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną w dam ³
Lubaczów Miasto	33,7	356
Cieszanów	98,7	193
Horyniec-Zdrój	60,2	144
Lubaczów	144,4	158
Narol	98,2	120
Oleszyce	67,0	180
Stary Dzików	58,9	93
Wielkie Oczy	-	-

Gmina Wielkie Oczy, jako jedyna gmina w powiecie nie posiada sieci kanalizacyjnej na swoim terenie. Najdłuższą sieć kanalizacyjną posiada Gmina Lubaczów, i wynosi ona 144,4 km. Zaś największą ilość ścieków oprowadzaną siecią kanalizacyjną, posiada Miasto Lubaczów, w ilości 356 dam³.

Przeciwdziałania zagrożeniom środowiska – Priorytet 2

W latach 2014-2015 były realizowane następujące cele:

Cel średniookresowy:

- **Cel 1 – Przeciwdziałanie powodzi oraz skutkom odpływu wód opadowych – poprzez zwiększenie retencji i utrzymanie cieków wodnych, a także związanej z nim infrastruktury w dobrym stanie.**

Obszar powiatu lubaczowskiego prawie w całości stanowi zlewnia Sanu (93,20%), pozostałe 6,80% należy do zlewni Bugu poprzez rzeki Rata i Sołokija. Główne rzeki powiatu zlewni Sanu to: Lubaczówka, Sołotwa, Wirowa, Tanew, Przerwa, Łówczanka, Brusienka, Papiernia, Szkło na granicy z powiatem jarosławskim. Największe zagrożenie powodziowe na terenie powiatu lubaczowskiego stwarzają rzeki: Lubaczówka z dopływami, Szkło i Wirowa z dopływami, Brusienka, Łówcza i Buszcza.

Duża lesistość powiatu (48,6%) łagodzi spływ wód w okresie wiosennych roztopów oraz epizodycznych zdarzeń o znamionach klęski, co w znacznym stopniu ogranicza niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi. Lokalne podtopienia i zalewy wodami płynącymi występują w czasie wiosennych roztopów, intensywnych i gwałtownych opadów deszczu w okresie wiosenno-letnim (maj-sierpień).

Na terenie powiatu nie ma miejsc szczególnego zagrożenia, które przybiera postać zatoru lodowego, a także związane z tym zagrożenia dla budowli hydrotechnicznych. Najczęściej występują powodzie opadowe i roztopowe.

Na przełomie lat 2014-2015 na terenie powiatu lubaczowskiego miały miejsce następujące zdarzenia, które dotyczyły:

- w wyniku marznącego deszczu (19-20.01.2014r) wystąpiły szkody: :
 - a) w lasach gminnych Horyniec – Zdrój – uszkodzenie młodnika (od 20 do 40 lat) na pow. 20 ha oraz starszego drzewostanu 1500 m³,
 - b) w lasach gminnych Narol - uszkodzenie młodnika (od 20 do 40 lat) na pow. 12 ha oraz uszkodzenia drzewa tartacznego (złomy i wywroty) ok. 1300 m³,
 - c) uszkodzenie linii energetycznej na terenie Gminy Narol, pozbawiło prądu ok. 2000-2500 osób,
 - w m-cu marzec 2014 na terenie miejscowości Huta Różaniecka doszło do uszkodzenia(zamulenia) studni głębinowych, pozbawiając ok. 400 osobom bieżącej wody,
 - w m-cu maj 2014r. w wyniku intensywnych opadów deszczu oraz porywistych wiatrów doszło do:
 - a) uszkodzenia konstrukcji nawierzchni dróg wiejskich w Nowym Lublińcu, w m. Cieszanów, oraz drogi gminnej Gorajec Osiedle-Dąbrówka, gm. Cieszanów, a także powalenia 3 szt. drzew na terenie rynku Cieszanowa,
 - b) lokalnych podtopień w miejscowości Werchrata, gm. Horyniec-Zdrój i w m. Narol oraz wyłomy drzew na terenie całego powiatu,
 - c) w infrastrukturze miejskiej w Lubaczowie, wystąpiły szkody: pozapadane nawierzchnie ulic i chodników oraz uszkodzenia kanalizacji, miejscowe zalania piwnic budynków mieszkalnych,
- Poniższe zdjęcia obrazują stan infrastruktury po intensywnych opadach deszczu w dniach 15-16 maj 2014r.

Ryc. 4 Rzeka Lubaczówka na wysokości mostu k. Muzeum w Lubaczowie, maj 2014r.
(Źródło: własne)

Ryc. 5 Ulica Słowackiego w Lubaczowie, maj 2014r. (Źródło: własne)

- d) w m. Stare Oleszyce (26.05.2014r.) w związku z wystąpieniem gradobicia, wystąpiły szkody w uprawach: tytoń (ok. 20ha), wiklina (ok. 50 ha), rzepak (ok. 10 ha), buraki cukrowe (15 ha), łubin (ok. 1ha), kukurydza (15 ha)
- w m-cu czerwiec 2014r. w wyniku intensywnych opadów deszczu i gradu, uszkodzeniu uległy:
 - a) elewacje budynków mieszkalnych i zabudowań gospodarczych, pokrycia dachowe, traktory energetycznej w m. Załuże, Tymce, gm. Lubaczów,
 - b) na terenie miasta Lubaczów – zapadnięcie ok. 10 m² nawierzchni chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1689R ul. Słowackiego-Lubaczów,
- w wyniku porywistego wiatru w m-cu styczeń 2015r., zostały uszkodzone:
 - a) Gm. Lubaczów w m. Krowica Hołodowska -elewacja budynku mieszkalnego oraz zerwany dach budynku gospodarczego, w m. Krowica Sama – zerwany dach na budynku mieszkalnym, w m. Budomierz – zerwany dach budynku mieszkalnego,
 - b) Gm. Oleszyce w m. Zabiąta – zerwany dach budynku mieszkalnego,
- W m-cu maj 2015 w wyniku gwałtownej burzy z nawalnymi opadami deszczu powstały szkody:
 - a) infrastrukturze drogowej w m. Cieszanów
 - b) infrastruktura komunalna na drogach powiatowych nr 2409R Nowe Brusno-PGR Polanka, nr 1663R Horyniec-Radruż, nr 1645R Płazów- Podemszczyzna, gm. Horyniec-Zdrój
 - c) uszkodzenie nawierzchni na drogach gminnych w m. Kadłubiska, Huta Różaniecka, Łowcza, Chlewiska, gm. Narol,
 - d) podtopienia 8 gospodarstw w m. Basznia Dolna, gm. Lubaczów oraz przelanie się wody przez koronę drogi- relacji Basznia Dolna-Basznia Górna (ul. Kolejowa)
- w dniu 26.05.2015r. przez tereny **Nadleśnictwa Narol**, przeszła burza gradowa dokonując szkód w uprawach i młodnikach (uszkodzenie przyrostów). Największe szkody wystąpiły w **Leśnictwie Kadłubiska** na powierzchni ok. 45 ha. Burza gradowa trwała ok. 20 minut i objęła swoim zasięgiem wsie Chyże, Podlesina, Łosiniec. Wielkość brył lodowych dochodziła do 3 - 4 cm

Ryc. 6 Opady gradu na terenie Nadleśnictwa Narol, Leśnictwo Kadłubiska

- w m-cach letnich 2015 w związku z wysokimi temperaturami i brakiem opadów wystąpiły szkody w uprawach rolnych:
 - a) na terenie Gminy Horyniec-Zdrój – powierzchnia upraw dotknięta suszą – 711,61 ha
 - b) na terenie Gminy Oleszyce – szkody powstały w Gospodarstwie Rolnym Sucha Wola w uprawach: fasola szparagowa (75%), marchew (50%), kukurydza (50%), cebula (90%)

Istniejąca infrastruktura przeciwpowodziowa obejmuje obecnie dwa podstawowe typy środków technicznych, mających oddziaływanie na odpływ powierzchniowy tj. zbiornikową retencję powodziową oraz wały przeciwpowodziowe. Jedyne wały przeciwpowodziowe o długości 9593 mb znajdują się na rzece Wirowa, w m. Ułazów, gm. Stary Dzików. Szeroko rozwinięty jest też system umocnień koryt rzek i potoków.

Wykaz zbiorników wodnych na terenie powiatu lubaczowskiego

1. Zbiornik wodny na terenie Leśnictwa Kolonia - Nadleśnictwo Oleszyce
2. Zbiornik retencyjny – Podemszczyzna – Nadleśnictwo Lubaczów (pow. 13000 m², poj. 12300 m³)

Ryc. 7 Zbiornik retencyjny w Podemszczyźnie, Nadleśnictwo Lubaczów

3. Zbiornik wodny Potoki – Nadleśnictwo Tomaszów Lubelski
4. Zbiornik p.pożarowy – Werchrata – Nadleśnictwo Lubaczów (pow. 3000 m², poj. 3000 m³)

Ryc. 8 Zbiornik p.pożarowy w Werchracie, Nadleśnictwo Lubaczów

5. Zbiornik p.pożarowy – Borowa Góra – Leśnictwo Młodów

Ryc. 9 zbiornik p.pożarowy w Borowej Górze, Leśnictwo Młodów, Nadleśnictwo Lubaczów

6. Zbiornik retencyjny – Złomy- Nadleśnictwo Narol
7. Zbiornik p.pożarowy – Dziewięcierz – Nadleśnictwo Lubaczów (pow. 4000 m², poj. 3200 m³)

Ryc. 10 zbiornik p.pożarowy w Dziewięcierzu, Nadleśnictwo Lubaczów

8. Zbiornik retencyjny – Chotylub – Nadleśnictwo Narol
9. Zbiorniki retencyjne Gorajec II, III, V – Nadleśnictwo Narol
10. Zbiornik p.pożarowy Załuże – Nadleśnictwo Lubaczów (pow. 3000 m², poj. 2700 m³)

Ryc. 11 Zbiornik p.pożarowy w Załużu, Nadleśnictwo Lubaczów

- 11. Zbiornik retencyjny Maziarnia – Nadleśnictwo Narol
- 12. Zbiornik retencyjny Basznia Dolna – Nadleśnictwo Lubaczów (pow. 0,70 ha, poj. 7000 m³)

Ryc. 12 Zbiornik retencyjny w Baszni Dolnej, Nadleśnictwo Lubaczów

13. Zbiorniki retencyjne „Mielniki” Wielkie Oczy – Leśnictwo Wielkie Oczy (pow. 0,30 ha, pow. 0,28 ha, pow. 0,15 ha, i poj. 4232 m³, poj. 23970 m³, poj. 1725 m³)

Ryc. 13 Zbiorniki retencyjne „Mielniki” w Leśnictwie Wielkie Oczy, Nadleśnictwo Lubaczów

14. Zbiorniki retencyjne nr 9,10,11,12 Wielkie Oczy – Leśnictwo Wielkie Oczy (pow. 1,47 ha, pow. 0,99 ha, pow. 0,87 ha, pow. 3,40 ha i poj. 205800 m³, poj. 13860 m³, poj. 12180 m³, poj. 36000 m³)

Ryc. 14 Zbiorniki retencyjne nr 9-12 Wielkie Oczy, Nadleśnictwo Lubaczów

15. Zbiornik rozlewisko „Morgi” Nowa Grobla –Leśnictwo Nowa Grobla (pow. 1,80 ha, poj. 11 000m³)
Ryc. 15 Zbiornik rozlewisko „Morgi” Nowa Grobla, leśnictwo nowa Grobla, Nadleśnictwo Lubaczów

16. Zbiornik p.pożarowy Leśnictwo Krowica (pow. 3700 m²i poj. 5000 m³)

17. Zbiornik rozlewisko Nowa Grobla „Smerczyna” – Leśnictwo Nowa Grobla (pow. 4,5 ha i poj. 21100 m³)

Ryc. 16 Zbiornik rozlewisko Nowa Grobla "Smerczyna", Nadleśnictwo Lubaczów

18. Zbiorniki Łukawiec Leśnictwo Łukawiec – pow. 2,06 ha i pow. 1,14 ha oraz poj. 23760 m³ i poj. 16740 m³)

Ryc. 17 Zbiorniki wodne (1,2), Leśnictwo Łukawiec, Nadleśnictwo Lubaczów

19. Zbiornik wodny w Cewkowie

Ryc.18 Zbiornik wodny w Cewkowie, Gmina Stary Dzików

20. Zbiornik retencyjny w Borowej Górze

Ryc. 19 Zbiornik retencyjny w Borowej Górze, Gmina Lubaczów

Wykaz zbiorników hodowlanych na terenie powiatu lubaczowskiego

1. Kompleks stawów Chotylub, pow. 13,71 ha i poj. 137100 m³
2. Kompleks stawów Gorajec, pow. 36,56 ha i poj. 365000 m³
3. Kompleks stawów Supilne – Ruda Różaniecka, pow. 39,85 ha i poj. 398500 m³
4. Kompleks stawów Krążki – Ruda Różaniecka, pow. 19,19 ha i poj. 95900 m³
5. Kompleks stawów Henrykówka i Morgi – Nowy Lubliniec, pow. 122,30 ha i poj. 1223000 m³
6. Kompleks stawów Ławy, Magazyny - Ruda Różaniecka , pow. 30,19 ha i poj. 189160 m³
7. Kompleks stawów Kępy, Jezioro, Młyn, Sianorządki, Karczunek – Ruda Różaniecka, pow. 39,45 ha i poj. 239340 m³
8. Kompleks stawów Nowe Sioło, Babczyn – Nowe Sioło, pow. 36,10 ha i poj. 415010 m³
9. Kompleks stawów Komań w Nowym Lublińcu, pow. 27 ha, poj. 285000 m³
10. Zalew w Starym Lublińcu, pow. 40 ha i poj. 425000 m³
11. Zbiorniki retencyjne w Lubaczowie (k.Młyn), pow. 3,15 ha, poj. 31500 m³
12. Kompleks stawów w Podemszczyźnie, pow. 11,38 ha i poj. 91040 m³

Ryc. 20 Kompleks stawów hodowlanych w Podemsczyźnie, (Źródło: Własne)

Cele krótkookresowe:

- **Cel 1 - Opracowanie i wdrożenie dokumentów umożliwiających zarządzanie ryzykiem powodziowym**

Na terenie powiatu lubaczowskiego obowiązuje plan operacyjny przed powodzią w powiecie lubaczowskim zawierającym się w Planie Ochrony Przed Powodzią w Powiecie Lubaczowskim, zatwierdzony zarządzeniem nr 29/2012 Starosty Lubaczowskiego z dnia 5.09.2012r..

Jest to dokument, który zawiera najistotniejsze informacje z zakresu koordynacji działań, wykazu sprzętu przeznaczonego do użycia w akcjach ratowniczych, wykazu mostów i przepustów na drogach powiatowych, wojewódzkich powiatu, wykazu melioracji podstawowych oraz budowli hydrotechnicznych na ciekach administrowanych przez Inspektorat PZMiUW na terenie powiatu lubaczowskiego oraz innych niezbędnych procedur reagowania na wypadek powodzi.

- **Cel 2 – Utrzymanie w należyłym stanie technicznym koryt cieków wodnych, rowów oraz innych urządzeń istotnych z punktu widzenia ochrony powiatu przed powodzią.**

W ramach utrzymania urządzeń melioracji wodnych podstawowych na terenie powiatu lubaczowskiego, Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie Inspektorat w Lubaczowie w roku 2014, wykonał roboty konserwacyjne na długości 127991 mb, o wartości 585485,51 zł na rzekach i potokach. Ponadto zostały wykonane prace związane usuwaniem tam bobrowych na wartość 21833,84 zł oraz prace konserwacyjne na rowach opaskowych zbiornika w Starym Lublińcu na wartość 30991,65zł i wałach przeciwpowodziowych w Ułazowie na długości 9593 mb na wartość 11024,16 zł. Rozmiar prac na poszczególnych potokach i rzekach wykonany w roku 2014, przedstawia poniższa tabela:

Tabela. 6 Wykonane prace konserwacyjne na urządzeniach melioracji wodnych podstawowych w roku 2014, przez Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie Inspektorat w Lubaczowie

L. p	Nazwa ciek	Uregulowane		Nieuregulowane	
		Zakres rzeczowy (mb)	Zakres finansowy (zł)	Zakres rzeczowy (mb)	Zakres finansowy (zł)
1	Potok Łazanka	6984	19781,62		
2	Potok Bachorka	5014	13300,00	178	381,64
3	Potok Buszcza	8100	25683,47		
4	Potok Przerwa	2320	6096,57	8764	15417,45
5	Potok Łówcza	2490	5999,03		
6	Potok Papiernia	3853	7822,84	790	1071,30
7	Potok Paucza	578	1709,36		
8	Potok Krwawica	2716	7187,01		
9	Potok Jasienica	5536	18253,43		
10	Kanał P	7213	18596,76		
11	Potok Niemstówka	4187	11592,59		
12	Potok Parchówka	4027	30378,39		
13	Rzeka Sołotwa	10249	52170,13	1343	2831,25
14	Rzeka Wirowa	17438	70190,03		
15	Rzeka Lubaczówka	1200	2282,00	1153	48564,59
16	Potok Brusienka	7903	58821,12	1510	18234,85
17	Potok Świdnica	13375	59874,40		
18	Potok Łukawiec	6388	16364,81	912	219,61
19	Ciek A	2085	39801,62		
20	Ciek Zamiła	1685	4227,04		
21	Usuwanie bobrowych tam		21833,84		
	Razem	113341	491966,06	14650	93519,45

Zaś w roku 2015 zostały wykonane prace utrzymaniowe na rzekach i potokach na długości 112312 mb o wartości 340330,97 zł. Też zostały wykonane prace związane z usuwaniem tam bobrowych na potokach i wodach pozostałych na wartość 22946,64 zł. Została wykonana konserwacja zbiornika wodnego w Borowej Górze na wartość 5264,68 zł i rowów opaskowych zbiornika w Starym Lublińcu na wartość 17498,52 zł oraz wałów przeciwpowodziowych w Ułazowie o długości 9593 mb na wartość 10630,44 zł. Rozmiar prac wykonany w roku 2015 na poszczególnych potokach i rzekach przedstawia poniższa tabela:

Ryc. 21 Potok Przerwa, 2015r. (Źródło: własne)

Ryc. 22 Potok Parchówka, 2015 (Źródło: własne)

Ryc. 23 Potok Parchówka, 2014r. (Źródło: własne)

Ryc.24 Rzeka Sołotwa w Lubaczowie, na progu stabilizującym, 2015r., (Źródło: własne)

Ryc. 25 Wał przeciwpowodziowy na rzece Wirowa, w m. Ułazów, 2015, (Źródło; własne)

Ryc. 26 Kanał P, 2015r., (Źródło: własne)

Ryc. 27 Potok Buszcza, 2015r. (Źródło: własne)

Ryc. 28 Rzeka Świdnica w m. Podemsczyzna, 2015 (Źródło: własne)

Tabela. 7 Wykonane prace konserwacyjne na urządzeniach melioracji wodnych podstawowych w roku 2015, przez Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie Inspektorat w Lubaczowie

L. p	Nazwa cieku	Uregulowane		Nieuregulowane	
		Zakres rzeczowy (mb)	Zakres finansowy (zł)	Zakres rzeczowy (mb)	Zakres finansowy (zł)
1	Potok Bachorka	5014	11517,34	178	1139,61
2	Potok Buszcza	8100	17780,40		
3	Potok Przerwa	4596	12655,06	3381	18758,70
4	Potok Łówcza	6815	14413,19		
5	Potok Papiernia	6588	12261,07	263	548,57
6	Potok Różaniec	50	19361,63		
7	Potok Radruż	4200	5350,22	177	150,00
8	Potok Krwawica	2716	15820,54		
9	Potok Jasienica	5536	14293,19		
10	Kanał P	7213	15171,47		
11	Potok Niemstówka	4187	12512,11		
12	Potok Parchówka	4027	11657,95		
13	Rzeka Sołotwa	7209	15552,65		
14	Rzeka Lubaczówka	1200	3578,71	1013	570,47
15	Potok Brusienka	7903	29745,24		
16	Potok Świdnica	13375	38553,83		
17	Potok Łukawiec	6448	15407,96	300	827,94
18	Potok Łazanka	6984	19880,72		
19	Ciek A	3154	5781,29		
20	Ciek Zamiła	1685	4094,47		
21	Usunięcie bobrowych tam		22946,64		
	Razem	107000	318335,68	5312	21995,29

Ryc. 29 Groble zbiornika wodnego w Lublińcu, 2015r. (Źródło: własne)

Ryc. 30 Potok Łówcza, 2015r. (Źródło: własne)

Ryc. 31 Rzeka Brusienka, 2015r(Źródło: własne)

Ryc. 32 Rzeka Wirowa, na odcinku wykonanej konserwacji, 2014r. (Źródło: własne)

Ryc. 33 Rzeka Wirowa, na odcinku bez wykonanej konserwacji, 2014r. (Źródło: własne)

Ryc. 34 Potok Jasienica w Cewkowie, 2014r., (Źródło: własne)

Ryc. 35 Potok Robak, na wysokości drogi k. Gminy wielkie Oczy, 2014r., (Źródło: własne)

Również urządzenia melioracji wodnych szczegółowych zostały objęte pracami konserwacyjnym. Prace te zostały wykonane przez Gminne Spółki Wodne działające na terenie powiatu lubaczowskiego. Zakres rzeczowy i finansowy wykonany w latach 2014 i 2015, przez poszczególne Spółki Wodne, przedstawia poniższa tabela.

Tabela. 8 Wykonane prace konserwacyjne na urządzeniach melioracji wodnych szczegółowych w latach 2014- 2015, przez Spółki Wodne działające na terenie powiatu lubaczowskiego

L. p	Spółka Wodna	Powierzchnia zmeliorowana/ w tym drenowanie (ha)	Długość rowów (km)	Wykonanie rzeczowe w roku 2014		Wykonanie rzeczowe w roku 2015	
				Pow. zmeliorowana (ha)	Długość rowów (km)	Pow. zmeliorowana (ha)	Długość rowów (km)
1	GSW w Cieszanowie	1771/1418	64,1	1632	44,5	1713	45,2
2	GSW w Starym Dzikowie	261/184	10,1	261	4,9	137	4,8
3	GSW w Wielkich Oczach	619/603	22,0	480	10,2	280	4,7
4	GSW w Oleszycach	215/63	14,4	203	5,0	203	5,0
5	GSW w Lubaczowie	806/508	44,2	639	17,1	769	18,4
6	SW w Lubaczowie	85/-	9,0	115	10,5	85	10,2
	Razem	3757/2776	163,8	3330	92,2	3187	88,3

Działające na terenie powiatu lubaczowskiego Gminne Spółki Wodne wykonały w latach 2014-2015 prace konserwacyjne na obszarze 6517 ha powierzchni zmeliorowanej, na długości rowów 180,5 km, na wartość 290838 zł. Spółki wodne, realizując swoje zadania w zakresie utrzymania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, otrzymały pomoc finansową z budżetu Samorządu Województwa w formie dotacji w wysokości 93500 zł (60200 zł – 2014r, 33300 zł- 2015r.), w celu zapobiegnięciu całkowitej dewastacji i zniszczeniu jeszcze funkcjonujących urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na gruntach rolników zrzeszonych w spółkach wodnych.

Ryc. 36 Urządzenie wodne rów R-31 Oleszyce-Uszkowce, 2015r (Źródło: własne)

Ryc. 37 Potok od Futor, 2015r., (Źródło: własne)

Ryc. 38 Urządzenie wodne rów B1 Dachnów-Czereśnie, 2015r., (Źródło: własne)

Ryc. 39 Urządzenie wodne rów B-6 Brusienka III m. Cieszanów, 2015r. (Źródło: własne)

Ryc. 40 Urządzenie wodne N-8 Brusienka V- Folwarki, 2015r. (Źródło: własne)

Ryc. 41 Urządzenie wodne rów 5-3, Dzików, 2015r., (Źródło: własne)

Ryc. 42 Urządzenie wodne na obiekcie Kobylnica, 2014r. (Źródło: własne)

**Ryc. 43 Urządzenie wodne rów 1-3, wpadający do rowu głównego L-26 na obiekcie Kobylnica, 2014r.
(Źródło: własne)**

**Ryc. 44 Urządzenia wodne A1 i A2 na obiekcie Lubaczów – CPN (koło rzeki Sołotwa w Lubaczowie), 2014r.
(Źródło: własne)**

Ryc. 45 Rozwalona tama bobrowa na urządzeniu wodnym A1 na obiekcie Lubaczów – CPN (koło rzeki Sołotwa w Lubaczowie, 2015r. (Źródło: własne)

Ryc. 46 Stan urządzenia wodnego nie objętego konserwacją melioracyjną – rów położony koło „Polmozbytu” w obrębie Lubaczów, 2014r., (Źródło: własne)

- **Cel 3 – Utrzymanie w należytym stanie wyposażenia magazynu przeciwpowodziowego.**

Powiatowy magazyn przeciwpowodziowy zlokalizowany jest w budynku przy ulicy Mickiewicza 45 w Lubaczowie (piwnice budynku sanepidu). Co roku ponoszone są nakłady finansowe na doposażenie magazynu p.powodziowego. Utrzymywany jest w stanie gotowości. Ponadto dokonywany jest okresowy przegląd magazynu wraz z oceną zapasów oraz wskazywaniem pozycji wymagających doposażenia.

Stan wyposażenia magazynu przeciwpowodziowego zawiera: łopaty, siekiery, wiadra worki, folie, liny plandeki, latarki, motyki, peleryny, kurtki przeciwdeszczowe, obuwie, kalosze, rękawice, szpadle, kapoki, apteczki, szelki bezpieczeństwa, wieszaki, stojaki, piła ręczna.

Ryc. 47 Powiatowy Magazyn Przeciwpowodziowy

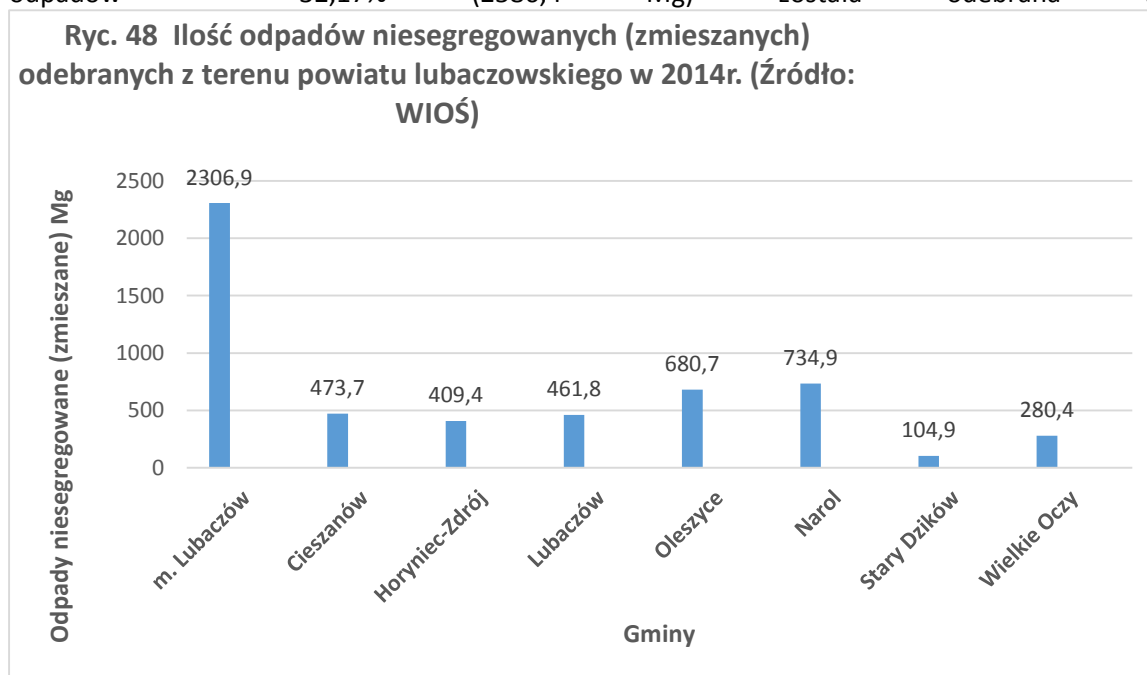
Gospodarka odpadami – Priorytet 3

Cel średniookresowy

- **Cel nr 1 – Ograniczenie ilości wytworzonych odpadów oraz poprawa gospodarowania odpadami komunalnymi.**

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych na terenach gmin powiatu lubaczowskiego są gospodarstwa domowe, obiekty usługowo-handlowe, obiekty użyteczności publicznej.

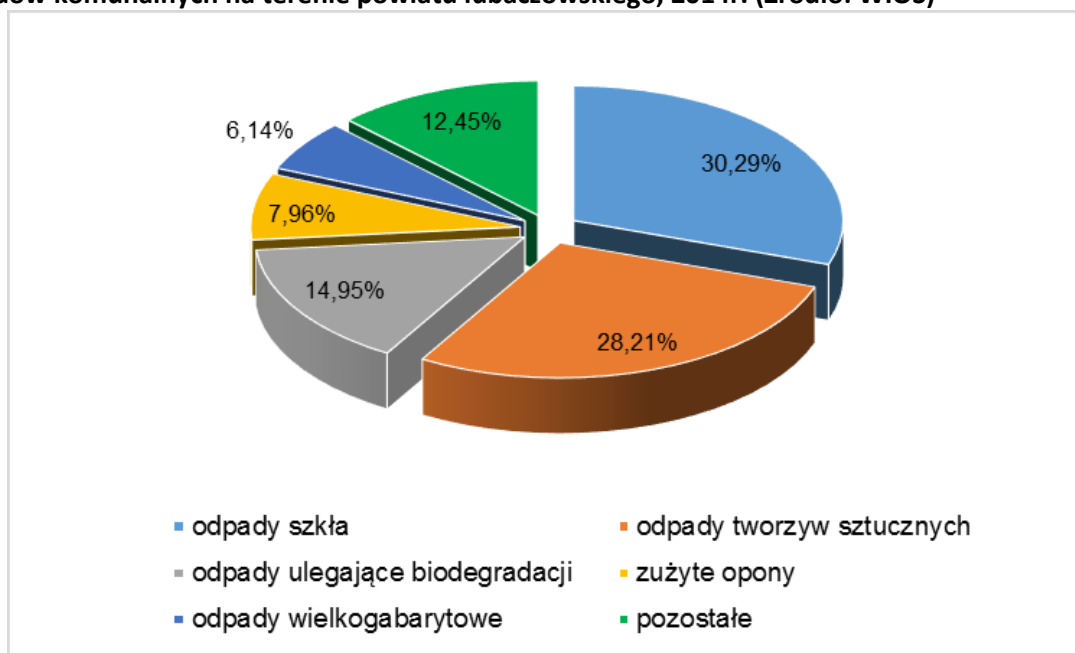
W 2014 r. na obszarze powiatu lubaczowskiego odpady komunalne odebrano od 13 286 właścicieli nieruchomości. Ogółem odebrano 8039,1 Mg odpadów komunalnych. Odpady niesegregowane (zmieszane) stanowiły 67,83 % (5452,7 Mg) odpadów odebranych z terenu gmin powiatu lubaczowskiego. Pozostała część odpadów - 32,17% (2586,4 Mg) została odebrana selektywnie.

W znikomej ilości tj. 2,3 Mg odpady komunalne zmieszane, unieszkodliwiane były bezpośrednio poprzez składowanie. Pozostała ilość została przekazana do regionalnych instalacji przetwarzania odpadów (99,86 %) odpadów przekazano do Instalacji Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Młynach będącej Regionalną Instalacją Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) dla Regionu Wschodniego w województwie podkarpackim, a 0,14% odpadów przekazano do Zakładu Produkcji Paliw Alternatywnych w Kozodrzy będącego Regionalną Instalacją Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) dla Regionu Zachodniego w województwie podkarpackim).

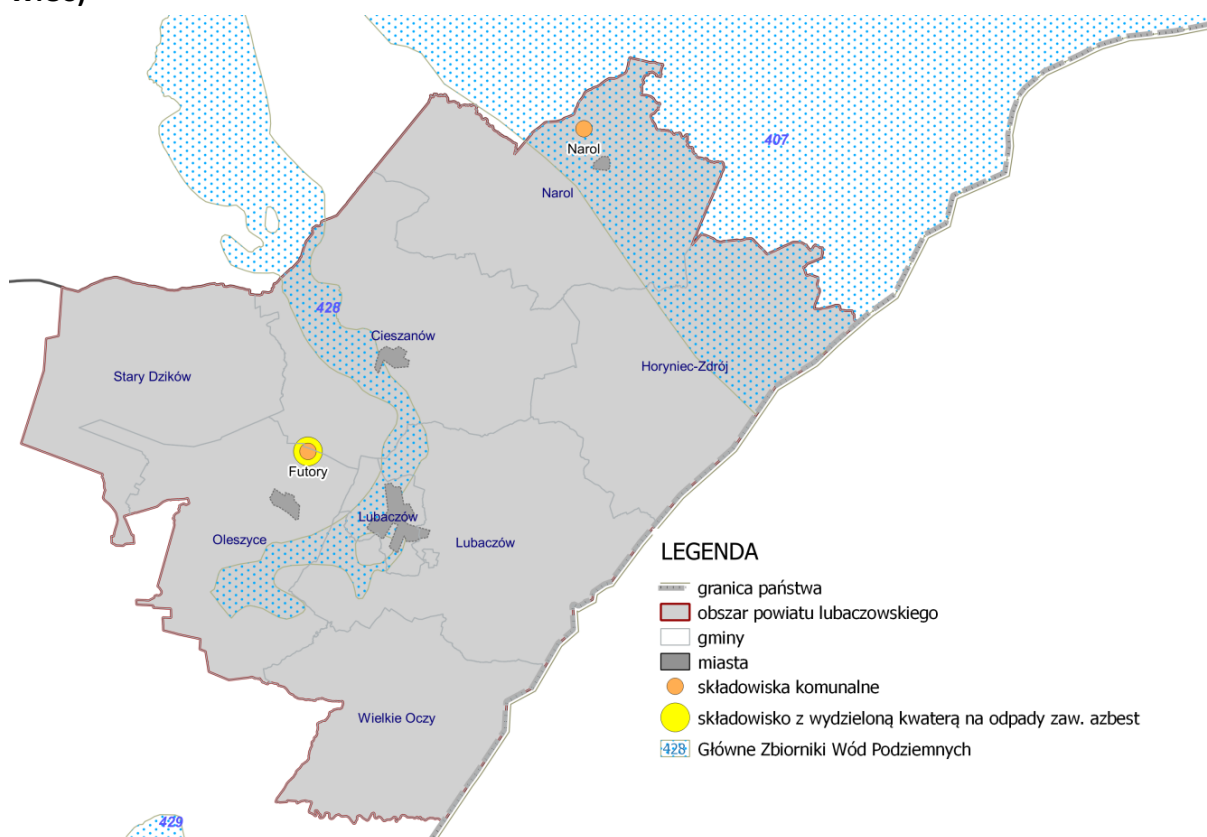
Największą ilość wśród odpadów wysegregowanych przez mieszkańców gmin powiatu lubaczowskiego stanowiły: odpady szkła (30,29 %), odpady tworzyw sztucznych (28,21 %), odpady ulegające biodegradacji (14,95 %), zużyte opony (7,96 %), odpady wielkogabarytowe (6,14 %). Pozostałe 12,45 % stanowiły głównie: zużyte urządzenia sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odpady gruzu i zmieszane odpady betonu, odpady papieru i tektury. Odpady z segregacji przekazywane są specjalistycznym firmom zajmujących się odzyskiem, recyklingiem lub przetwórstwem odpadów.

Ryc. 49 Struktura odpadów komunalnych zebranych selektywnie i wysegregowanych ze zmieszanych odpadów komunalnych na terenie powiatu lubaczowskiego, 2014r. (Źródło: WIOŚ)

Lokalizację składowisk odpadów na terenie powiatu lubaczowskiego obrazuje poniższa mapka.

Ryc. 50 Rozmieszczenie składowisk odpadów na terenie powiatu lubaczowskiego, 2014r, (Źródło: WIOŚ)

Na terenie powiatu lubaczowskiego w roku 2014, funkcjonowały dwa składowiska odpadów komunalnych, w tym jedno z wydzieloną kwaterą na odpady zawierające azbest.

Ryc. 51 Składowisko odpadów w m. Futory, gm. Oleszyce, (Źródło: własne)

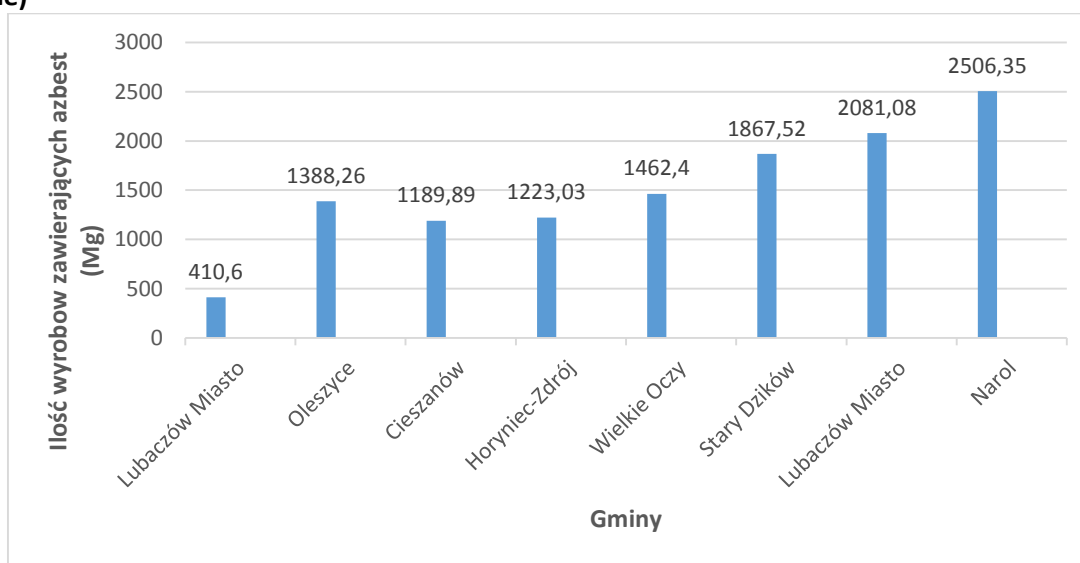
Powiatowy Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest dla Powiatu Lubaczowskiego na lata 2013-2032, który został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu w Lubaczowie Nr XXXIII/258/2013 z dnia 28 listopada 2013r., zakłada oczyszczenie terytorium powiatu lubaczowskiego z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest, a zarazem likwidację szkodliwego oddziaływania włókien azbestowych na ludzi, do końca 2032r.

Systematyczne monitorowanie realizacji Programu pozwala na okresowe raportowanie z ilości unieszkodliwionych w danym roku odpadów zawierających azbest jak i ilości wyrobów azbestowych pozostałych jeszcze do likwidacji.

Tabela. 9 Zestawienie zinwentaryzowanych ilości wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu lubaczowskiego – stan po wykonanej inwentaryzacji (Źródło: własne)

L.p.	Nazwa Gminy	Zinwentaryzowana ilość wyrobów zawierających azbest (Mg)	Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (Mg/km ²)
1.	Lubaczów Miasto	410,60	15,79
2.	Oleszyce	1388,26	9,13
3.	Cieszanów	1189,89	5,43
4.	Horyniec-Zdrój	1223,03	6,02
5.	Wielkie Oczy	1462,40	10,02
6.	Stary Dzików	1867,52	11,97
7.	Lubaczów	2081,08	10,25
8.	Narol	2506,35	12,35
Razem		12129,13	Średni wskaźnik
			10,12

Ryc. 52 Ilość zinwentaryzowanego azbestu na terenie powiatu lubaczowskiego , 2015 (Źródło: własne)

W latach 2013-2015 na terenie powiatu lubaczowskiego usunięto łącznie 1988,14 Mg azbestu (16,39%). Najwięcej azbestu usunięto w Gminie Oleszyce tj. 458,24 Mg, a najmniej w Lubaczów Miasto – 47,06 Mg.

Ryc. 53 Ilość usuniętego azbestu w latach 2013-2015 w stosunku do stanu początkowego oraz jeszcze pozostałego. (Źródło: własne)

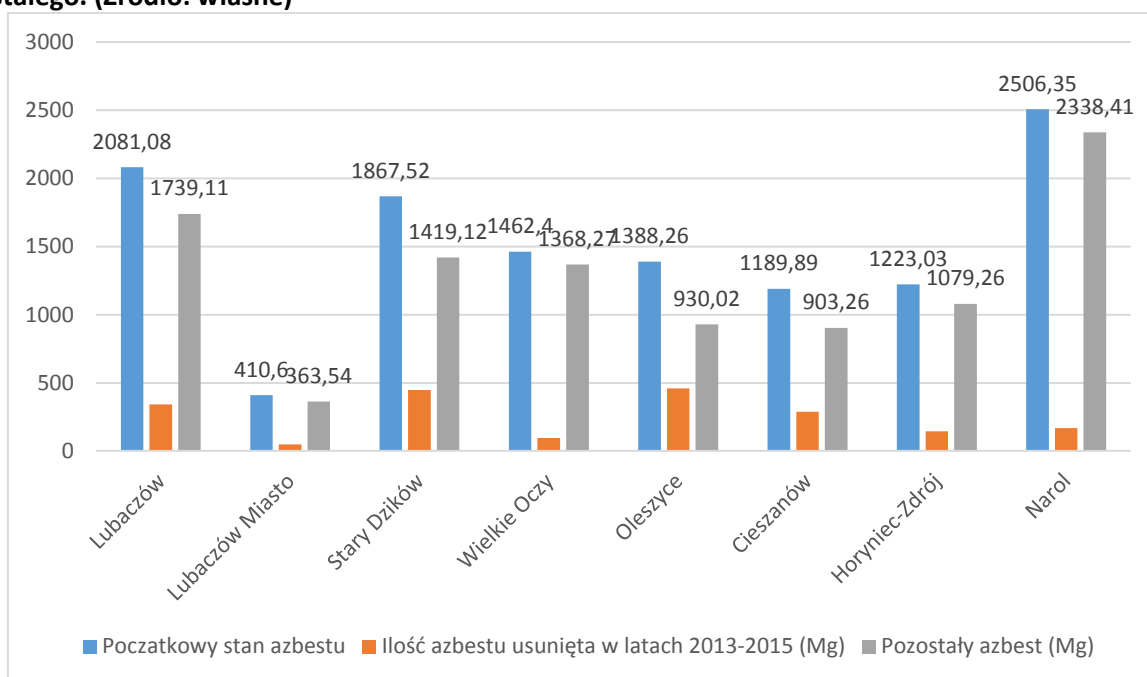

Tabela. 10 Ilość azbestu usunięta w latach 2013-2015 na terenie powiatu lubaczowskiego (Źródło: własne)

L.p	Nazwa Gminy	Ilość azbestu usunięta w latach 2013-2015
1.	Lubaczów	341,97
2.	Lubaczów Miasto	47,06
3.	Stary Dzików	448,4
4.	Wielkie Oczy	94,13
5.	Oleszyce	458,24
6.	Cieszanów	286,63
7.	Horyniec-Zdrój	143,77
8.	Narol	167,94
Razem		1988,14

Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu – Priorytet 4

Na terenie powiatu lubaczowskiego w latach 2014-2015 realizowano następujące cele:

Cele średniookresowe

- **Cel nr 1 – Poprawa i utrzymanie wymaganej prawem jakości powietrza atmosferycznego ze szczególnym uwzględnieniem zanieczyszczenia B(a)P.**
- **Cel nr 2 – Ograniczenie emisji z transportu komunikacyjnego oraz niskiej emisji (z ogrzewania indywidualnego szczególnie w obszarze wystąpień przekroczeń).**

W ramach poprawy i utrzymania na terenie powiatu wymaganej prawem jakości powietrza Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska oraz Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Lubaczowie, zorganizował w dniu 16.10.2015r., Piknik pn. „Zamień odpady na drzewa”, którego celem była promocja zachowań proekologicznych wśród mieszkańców powiatu lubaczowskiego poprzez uświadamianie potrzeby segregacji odpadów ze szczególnym uwzględnieniem odpadów opakowaniowych i niebezpiecznych. Przeprowadzona akcja edukacyjna miała na celu uświadamianie naszego społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów domowych w piecach i ogniskach - stosowanie odpowiedniego opału, a przede wszystkim kształtowanie właściwych zachowań społecznych poprzez propagowanie konieczności oszczędzania energii cieplnej i elektrycznej, jak również odpowiedniego utrzymania zieleni, czyli sadzenia drzew i dbania o bioróżnorodność.

Drugim takim przedsięwzięciem z zakresu edukacji ochrony powietrza był „I Rajd Rowerowy dla Samorządowców po Roztoczu” zorganizowany w dniu 30.05.2015r. o długości trasy ok. 35 km, na terenie Gminy Narol, którego celem była promocja uprawiania turystyki rowerowej, jako forma rekreacji i aktywnego wypoczynku, popularyzacja szlaków i ścieżek turystyczno-krajobrazowych w przestrzeni rolno – leśnej. Przybliżenie lokalnej społeczności przedsięwzięć na rzecz integracji działań w zakresie zachowania dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego regionu, ze szczególnym uwzględnieniem projektów Geoparku Kamienny Las na Roztoczu i Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”, wpisujących się programy UNESCO: Człowiek i Biosfera (MaB) oraz Światową Sieć Geoparków.

Pomiary jakości powietrza atmosferycznego na terenie województwa podkarpackiego w ramach Państwowego monitoringu środowiska na stacjach monitoringu powietrza prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Na terenie powiatu lubaczowskiego nie ma zlokalizowanej stacji monitoringu powietrza atmosferycznego.

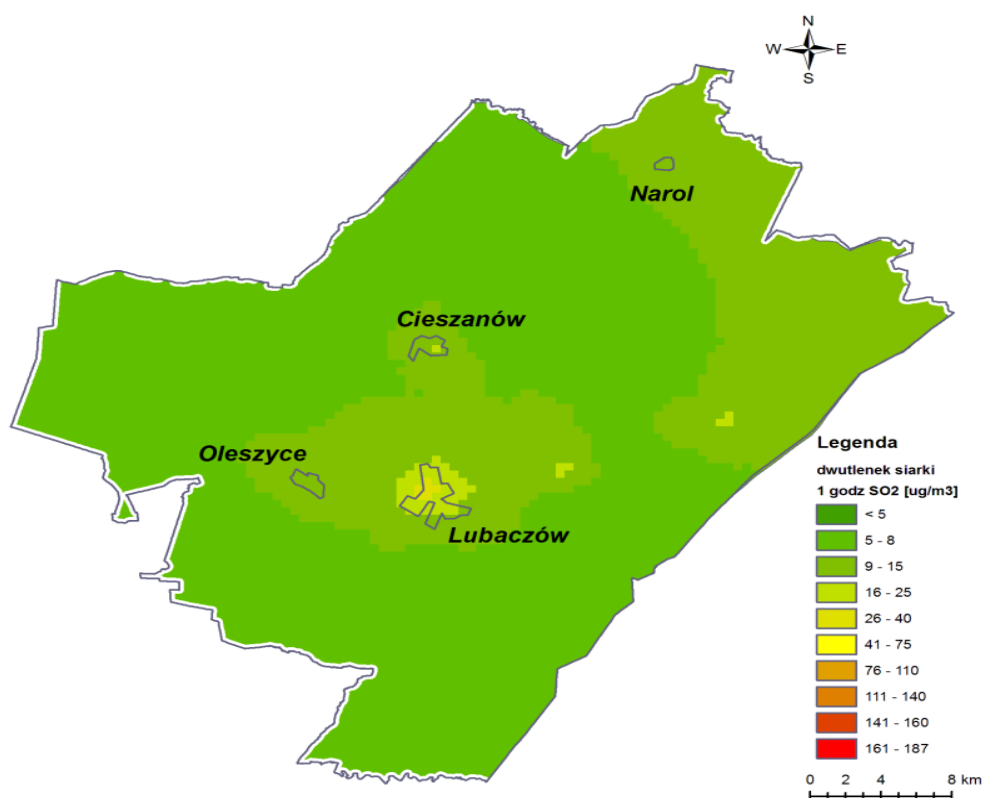
Stan powietrza na terenie powiatu określono na podstawie wyników pracy pt. „Modelowanie jakości powietrza w województwie podkarpackim dla 2014 roku na potrzeby oceny jakości powietrza” wykonanej przez Biuro Studiów i Pomiarów Proekologicznych „EKOMETRIA” Sp. z o.o. na zlecenie WIOŚ w Rzeszowie.

Jakość powietrza w powiecie lubaczowskim w 2014r przedstawia się następująco:

Dwutlenek siarki

Stan zanieczyszczenia powietrza dwutlenkiem siarki na terenie powiatu lubaczowskiego utrzymywał się na niskim poziomie. Wyniki modelowania nie wykazały przekroczenia zarówno dopuszczalnego stężenia średniorocznego dwutlenku siarki, jak i dopuszczalnego stężenia 1 – godzinnego i dobowego. Na terenie powiatu lubaczowskiego wyniki modelowania wykazały występowanie stężenia średniorocznego dwutlenku siarki w przedziale 1,0-6,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (5-30% poziomu dopuszczalnego), stężenia 1-godzinnego w przedziale 12-40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ tj. 3,4-11,4% wartości dopuszczalnej, zaś stężenia 24-godzinnego w przedziale 4-16 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ tj. 3,2-12,8% wartości dopuszczalnej.

Na poniższym rysunku przedstawiono rozkład stężeń 1-godzinnych dwutlenku siarki na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014 r. na podstawie modelowania.

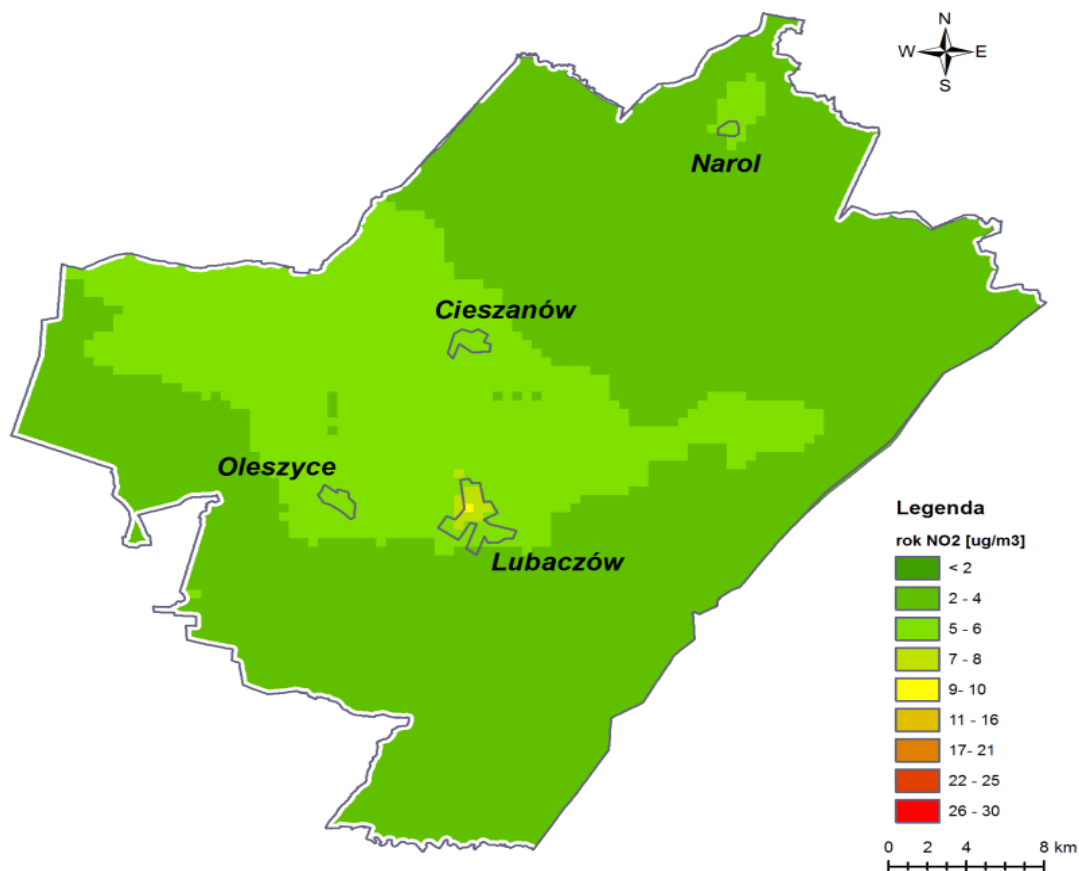

Ryc. 54 Rozkład stężeń 1-godzinnych dwutlenku siarki na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r. - wyniki modelowania (WIOŚ)

Dwutlenek azotu

Stan zanieczyszczenia powietrza dwutlenkiem azotu utrzymywał się na niskim poziomie. Wyniki modelowania nie wykazały przekroczenia zarówno dopuszczalnego stężenia średniorocznego dwutlenku azotu, jak i dopuszczalnego stężenia 1-godzinnego. Na terenie powiatu lubaczowskiego wyniki modelowania wykazały występowanie stężenia średniorocznego dwutlenku azotu w przedziale 2,0-9,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (5-22,5% poziomu dopuszczalnego), stężenia 1-godzinnego w przedziale 12-40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ tj. 6-20% wartości dopuszczalnej.

Na poniższym rysunku przedstawiono rozkład stężeń średniorocznych dwutlenku azotu na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014 r. na podstawie modelowania

Ryc.55 Rozkład stężeń średniorocznych dwutlenku azotu na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014. – wyniki modelowania (WIOŚ)

Cel krótkookresowy

- **Cel nr 1 – Ograniczenie emisji pyłu PM₁₀, PM_{2,5} ze szczególnym uwzględnieniem B(a)P.**

W województwie podkarpackim występują przekroczenia wartości dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} benzo(a)pirenu. Dlatego też obowiązują naprawcze Programy ochrony powietrza opracowane na podstawie art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2015r. poz. 122 z późn.zm.) wskazujące zestaw działań, których realizacja przyczyni się do poprawy jakości powietrza:

- dla miasta Rzeszów (uchwała Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XLII/804/10 z dnia 25 stycznia 2010r. wraz z aktualizacją z 2013r. oraz uchwała Nr XXXIII/609/13 z dnia 29 kwietnia 2013),
- dla pozostałej części województwa (uchwała Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XXXIII/608/13 z dnia 29 kwietnia 2013r.)

Programy ochrony powietrza a w szczególności zawarte w nich plany działań krótkoterminowych są elementami strategii w zakresie ochrony powietrza.

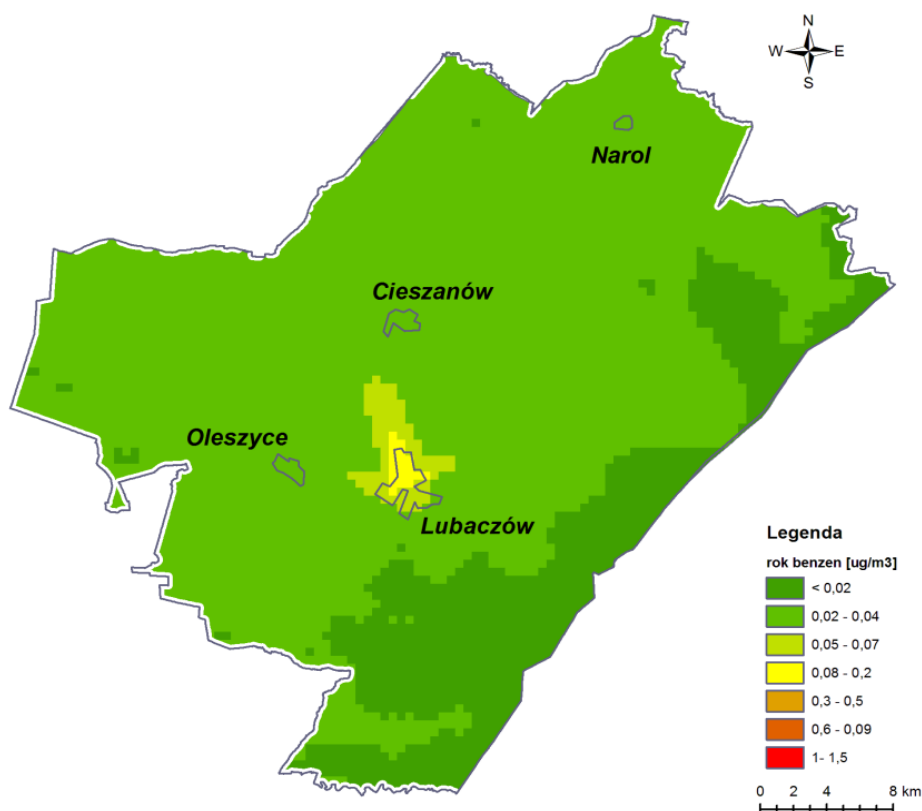
Głównym powodem występowania obszarów z przekroczonymi wartościami dopuszczalnymi pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 benzo(a)pirenu jest ogrzewanie indywidualne z wykorzystaniem paliw stałych.

Stan zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10 i PM2,5 benzo(a)pirenu, w roku 2014, przedstawia się następująco:

Benzen

Stan zanieczyszczenia powietrza benzenem utrzymywał się na niskim poziomie. Wyniki modelowania nie wykazały przekroczenia dopuszczalnego stężenia średniorocznego benzenu. Na terenie powiatu lubaczowskiego wyniki modelowania wykazały występowanie stężenia średniorocznego benzenu w przedziale 0,01-0,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (0,2-4% poziomu dopuszczalnego).

Na rysunku przedstawiono rozkład stężeń średniorocznych benzenu na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014 r. na podstawie modelowania.

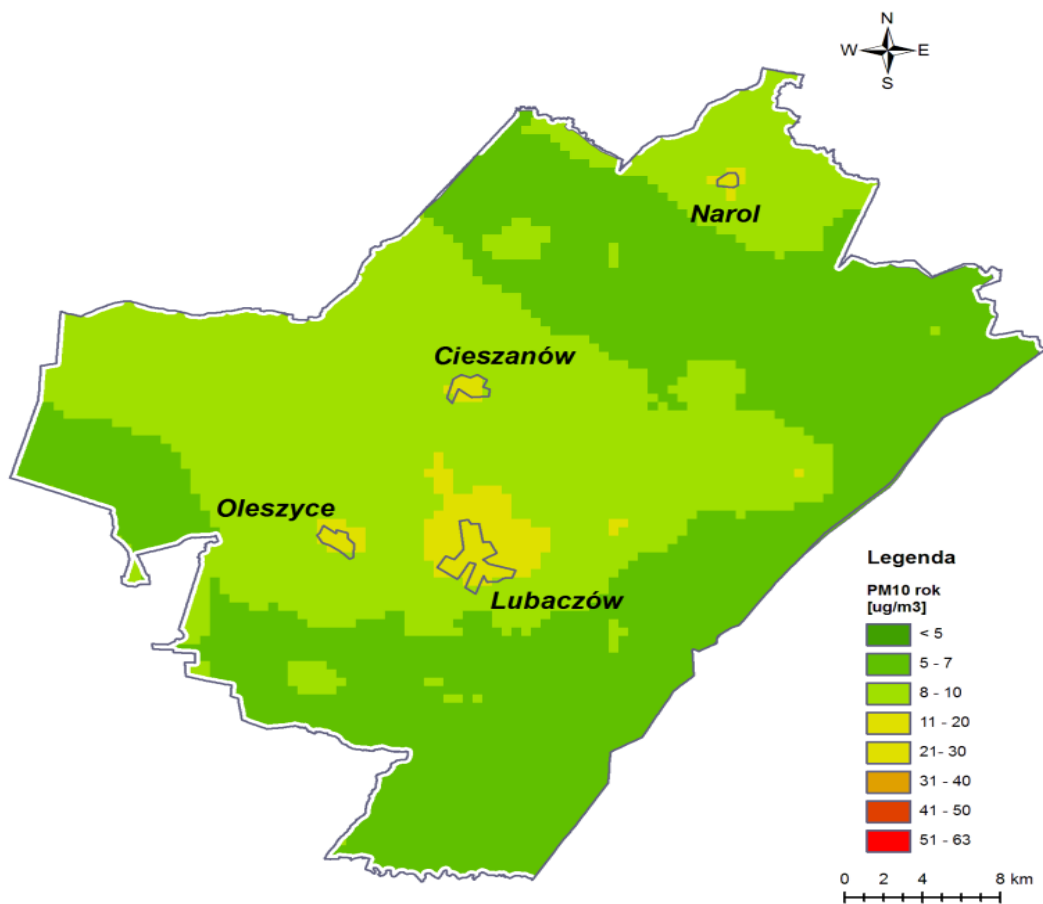
Ryc. 56 Rozkład stężeń średniorocznych benzenu na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r- wyniki modelowania (WIOŚ).

Pył zawieszony PM10

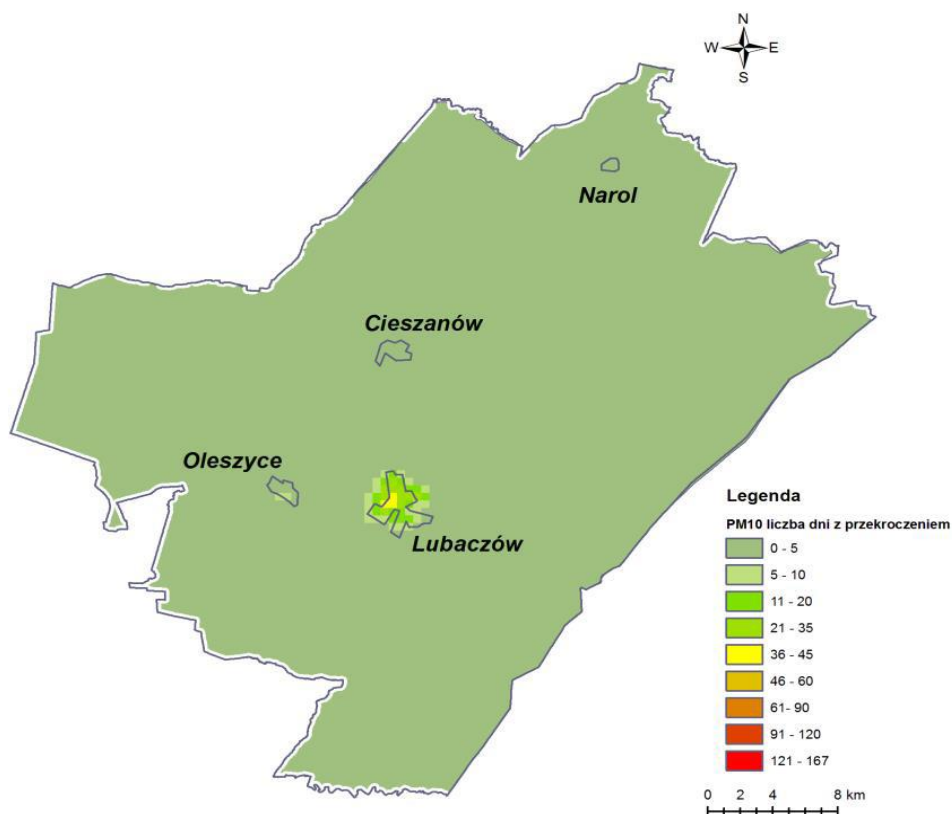
Na terenie powiatu lubaczowskiego wyniki modelowania zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10 wykazały występowanie stężenia średniorocznego pyłu PM10 w przedziale 6-26 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ tj. 15-65% poziomu dopuszczalnego. Na prawie całym obszarze powiatu lubaczowskiego dotrzymana została dopuszczalna liczba dni ze stężeniem pyłu PM10 wyższym od 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

(dopuszczalna liczba dni wynosi 35). Incydentalnie na niewielkim obszarze miasta Lubaczów liczba dobowych przekroczeń pyłu PM10 wyniosła od 36 do 45.

Na poniższych rysunkach przedstawiono rozkład stężeń średniorocznych i liczbę dni z przekroczeniem dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r. na podstawie modelowania.

Ryc. 57 Rozkład stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014- wyniki modelowania (WIOŚ)

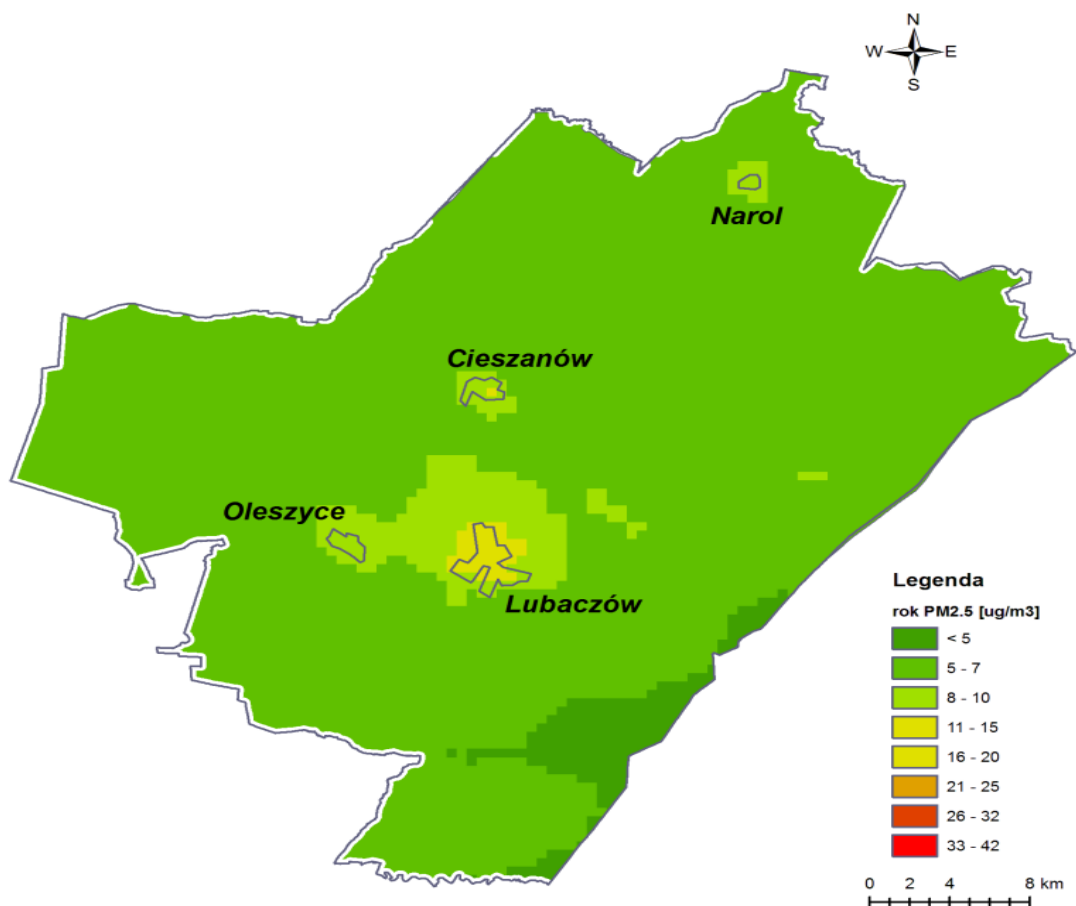

Ryc. 58 Rozkład liczby dni z przekroczeniem dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r.- wyniki modelowania (WIOŚ).

Pył zawieszony PM2.5

Na terenie powiatu lubaczowskiego wyniki modelowania zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM2.5 wykazały występowanie stężenia średniorocznego pyłu PM2.5 w przedziale 4-21 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, tj. 16-84% poziomu dopuszczalnego.

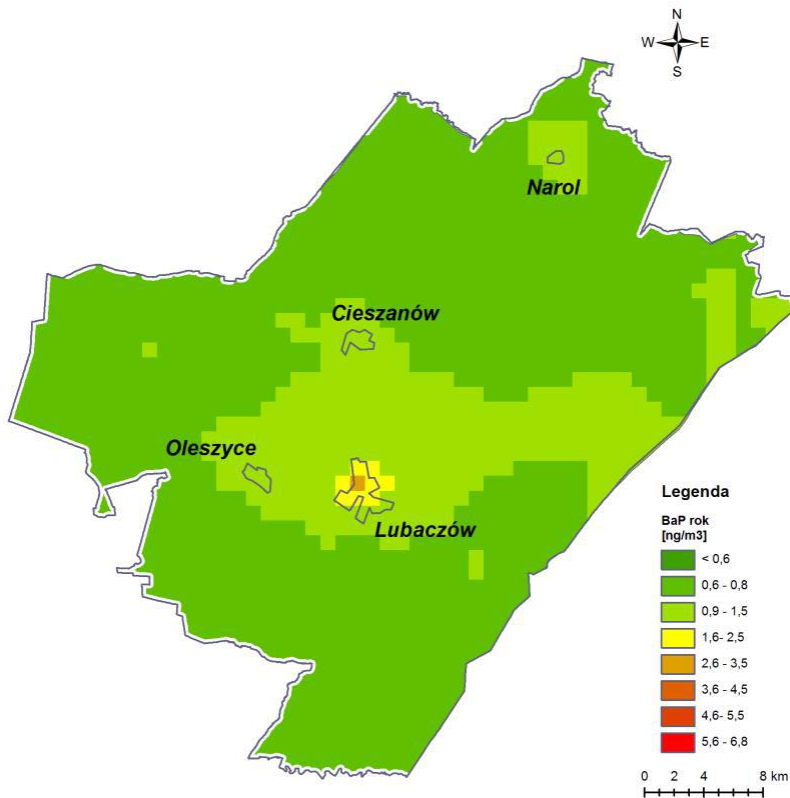
Na poniższym rysunku przedstawiono rozkład stężeń średniorocznych pyłu PM2.5 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r. na podstawie modelowania.

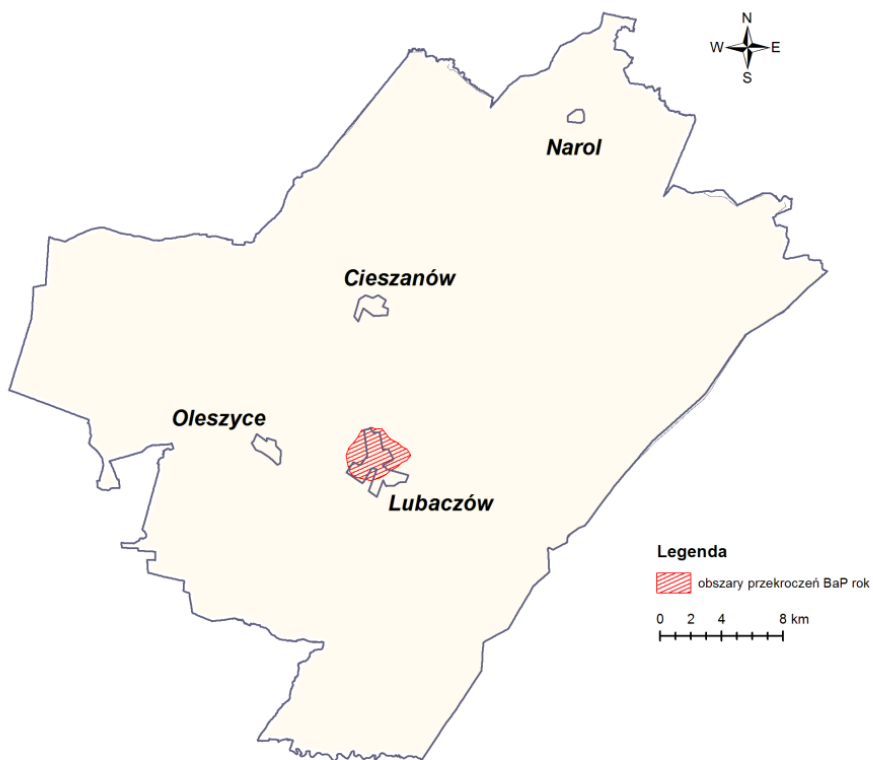
Ryc. 59 Rozkład stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM_{2.5} na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r- wyniki modelowania (WIOŚ)

Benzo(a)piren w pyle PM₁₀

Wyniki modelowania zanieczyszczenia powietrza benzo(α)pirenem wykazały występowanie na terenie powiatu lubaczowskiego obszarów przekroczeń obowiązującego dla benzo(α)pirenu poziomu docelowego. Stężenia średnioroczne benzo(α)pirenu w pyle PM₁₀ zawierały się w przedziale 0,6-2,9 ng/m³ tj. 60-290 % poziomu docelowego. Wyznaczony na terenie powiatu lubaczowskiego obszar przekroczenia stężenia średniorocznego BaP objął część miasta i gminy Lubaczów. Na poniższych rysunkach przedstawiono rozkład stężeń średniorocznych benzo(α)pirenu w pyle PM₁₀, obszar przekroczenia poziomu docelowego benzo(α)pirenu na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014 r. na podstawie modelowania.

Ryc. 60 Rozkład stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu w pyłe PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r.- wyniki modelowania (WIOŚ)

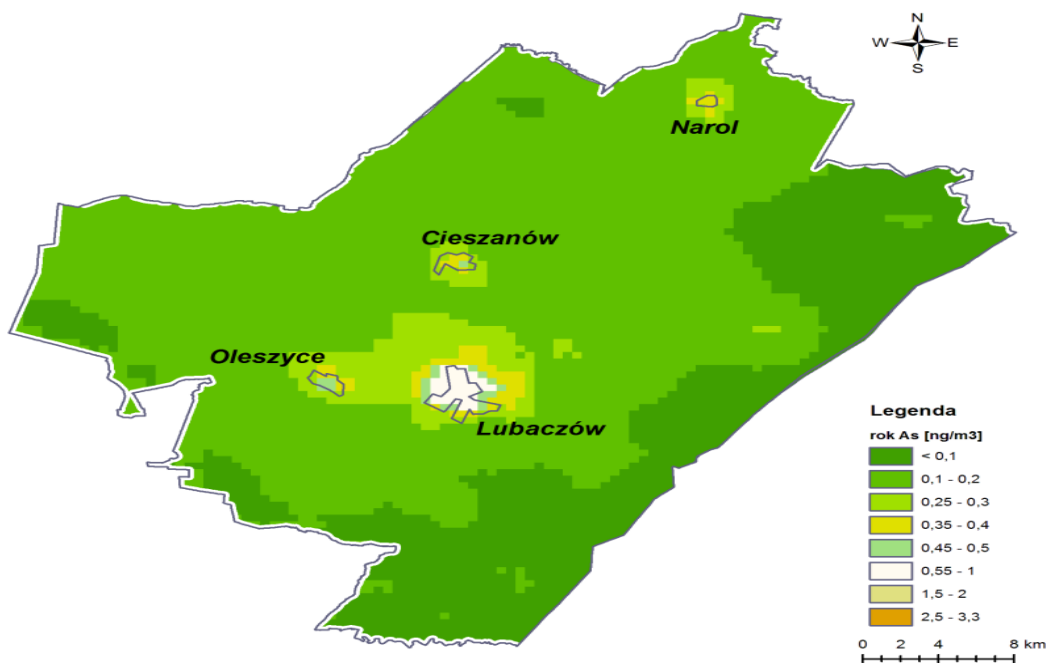
Ryc. 61 Obszary przekroczeń poziomu docelowego benz(a)pirenu w pyłe PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014. – wyniki modelowania (WIOŚ)

Przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego związane jest z „niską emisją”- zanieczyszczenia pochodzącego z indywidualnych systemów grzewczych. Rakotwórczy benzo(a)piren jest najbardziej wdychany w Rzeszowie, gdzie jego wartość w powietrzu atmosferycznym, w roku 2015 przekroczyła ustaloną normę aż o 370 %.

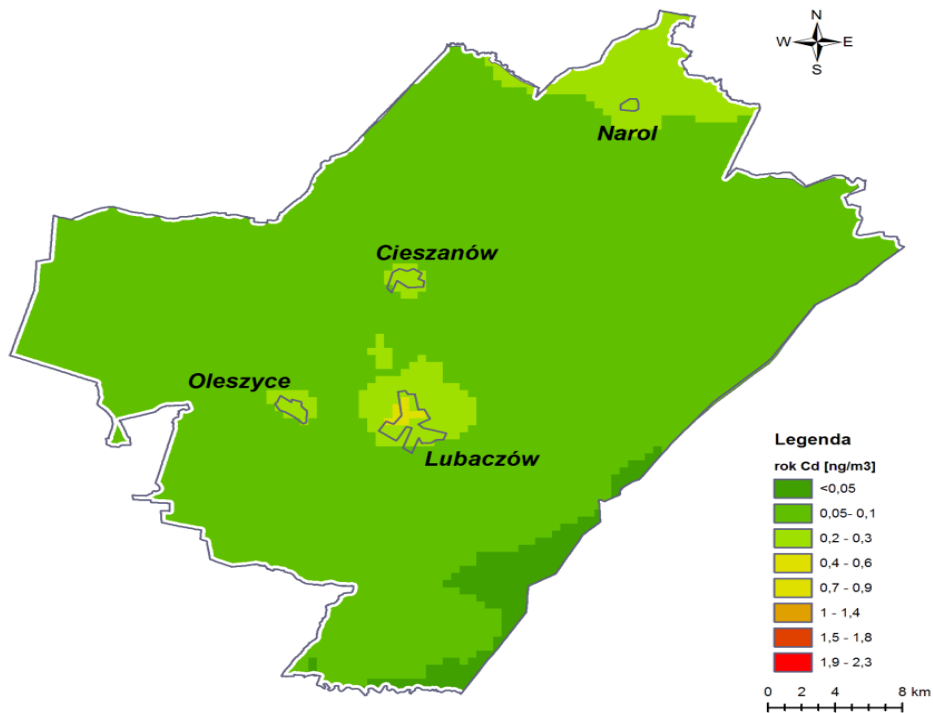
Arsen, kadm, nikiel, ołów w pyłe PM10

Stan zanieczyszczenia powietrza metalami ciężkimi w pyłe PM10 (arsen, kadm, nikiel, ołów) na terenie powiatu lubaczowskiego utrzymywał się na niskim poziomie. Wyniki modelowania rozkładu stężeń średniorocznych metali ciężkich wykazały występowanie wartości w przedziale: arsen 0,05-1,3 ng/m³ (0,8-21,7 % poziomu docelowego), kadm 0,04-0,6 ng/m³ (0,8-12% poziomu docelowego), nikiel 0,1-1,7 ng/m³ (0,5-8,5 % poziomu docelowego), ołów 0,0005-0,008 μg/m³ (0,1-1,6 % poziomu dopuszczalnego).

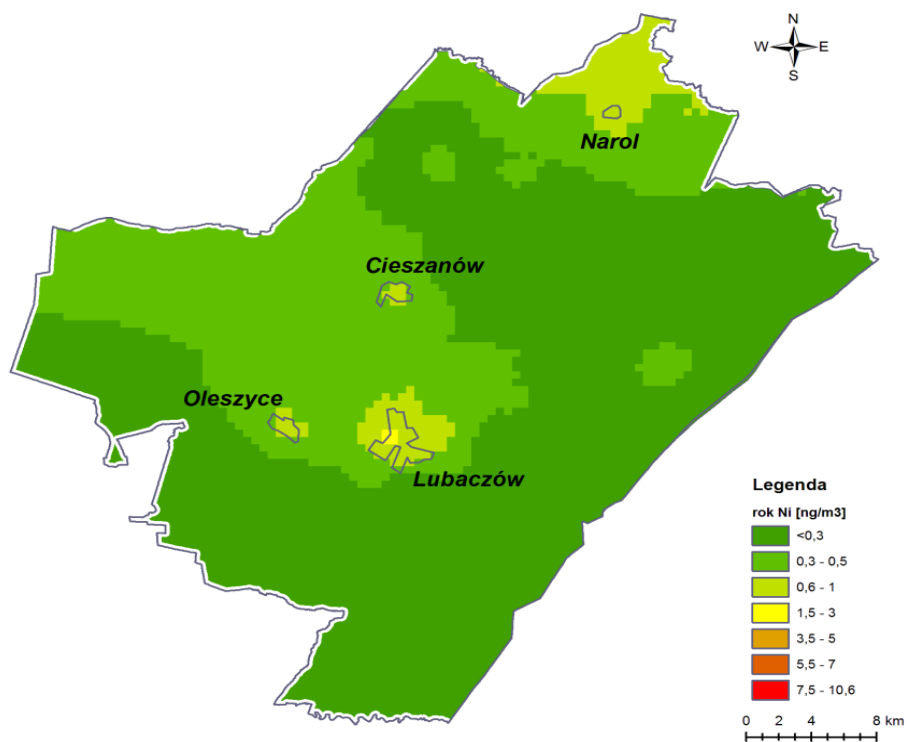
Poniżej przedstawiono rozkład stężeń średniorocznych metali ciężkich w pyłe PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r. na podstawie modelowania.

Ryc. 62 Rozkład stężeń średniorocznych arsenu w pyłe PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r. – wyniki modelowania (WIOŚ)

Ryc. 63 Rozkład stężeń średniorocznych nikiu w pyłe PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r.- wyniki modelowania (WIOŚ)

Ryc. 64 Rozkład stężeń średniorocznych ołowiu w pyłe PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r.- wyniki modelowania (WIOŚ)

Pozyskanie energii ze źródeł odnawialnych i energooszczędnych – Priorytet 5

W latach 2014-2015 realizowane były następujące cele:

Cel średniookresowy:

- **Cel nr 1 – Ograniczenie zużycia energii nieodnawialnej i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w powiecie do 15% (do 2020r.)**

Na przełomie lat 2014-2015 na terenie powiatu lubaczowskiego zauważa się wzrost liczby użytkowników urządzeń i instalacji do produkcji energii opartych na źródłach odnawialnych: kolektorów słonecznych służących do ogrzewania ciepłej wody zarówno w gospodarstwach indywidualnych jak również w budynkach użyteczności publicznej, wykorzystanie energii geotermalnej (pompy ciepła), instalacja ogniw fotowoltaicznych.

W prawdzie nie ma ewidencji – rejestrującej ilości powstających takich urządzeń, ale takie obiekty można zauważyć wizualnie np. na budynkach.

Wzrasta też świadomość ograniczenia utraty ciepła z wnętrza budynku poprzez wykonywanie prac związanych z termomodernizacją budynków, zarówno indywidualnych jak użyteczności publicznej, a także odpowiedni wybór oszklenia oraz należyte rozmieszczenie pomieszczeń budynku (otwarta strona południowa), w celu pozyskania jak największej energii słonecznej z zewnątrz. Społeczność miejscowa, zwraca uwagę też na zastosowanie nowych energooszczędnych technologii, montowanie wysoko efektywnych i energooszczędnych urządzeń: świetlówki, żarówki energooszczędne, stosowanie termostatów w grzejnikach, itp.

Dość istotną informacją jest, to że w roku 2015, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej uruchomił program „Prosument”. Tytuł programu” **Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii Część 2) Prosument - linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii**”. Program realizowany będzie w latach 2015-2022.

Celem programu jest ograniczenie lub uniknięcie emisji CO₂ w wyniku zwiększenia produkcji energii z odnawialnych źródeł, poprzez zakup i montaż małych instalacji lub mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii, do produkcji energii elektrycznej lub ciepła dla osób fizycznych oraz wspólnot lub spółdzielni mieszkaniowych.

Program promuje nowe technologie OZE oraz postawy prosumenckie (podniesienie świadomości inwestorskiej i ekologicznej), a także wpływa na rozwój rynku dostawców urządzeń i instalatorów oraz zwiększenie liczby miejsc pracy w tym sektorze. Program stanowi kontynuację i rozszerzenie zakończonego w 2014 r. programu „**Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii. Część 3) Dopłaty na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na zakup i montaż kolektorów słonecznych dla osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych**”.

Dofinansowanie przedsięwzięć obejmuje zakup i montaż nowych instalacji i mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej lub ciepła, dla potrzeb budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub wielorodzinnych, w tym dla wymiany istniejących instalacji na bardziej efektywne i przyjazne środowisku. Beneficjentami programu mogą być osoby fizyczne, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe oraz jednostki samorządu terytorialnego. Budżet programu wynosi 800 mln zł na lata 2014-2022 z możliwością zawierania umów pożyczek (kredytu) wraz z dotacją do 2020 r.

Finansowane są instalacje do produkcji energii elektrycznej lub ciepła wykorzystujące:

- źródła ciepła opalane biomasą, pompy ciepła oraz kolektory słoneczne o zainstalowanej mocy cieplnej do 300 kWt,

- systemy fotowoltaiczne, małe elektrownie wiatrowe, oraz układy mikrokogeneracyjne (w tym mikrobiogazownie) o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40 kWe.

Cel krótkookresowy:

- **Cel nr 1 – Wzrost udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii.**

Na terenie powiatu lubaczowskiego, liderem pod względem korzystania z odnawialnych źródeł energii jest **Gmina Cieszanów**.

W gminie tej istnieje jedna z największych w Polsce farma fotowoltaiczna o mocy 2 MW.

Ryc. 65 Farma fotowoltaiczna w Cieszanowie (Źródło: własne)

Farma ta została wybudowana przez Stowarzyszenie na rzecz Innowacyjności i Transferu Technologii „Horyzonty” z Rzeszowa, ramach projektu „Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii poprzez budowę modelowej elektrowni fotowoltaicznej”. Całkowita wartość projektu 17 636 700 zł, kwota

dofinansowana z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego 8 508 666,87 zł, a kwota dofinansowana z budżetu Państwa 1 501 529,45 zł. Farma fotowoltaiczna powstała na terenie 4,5 ha i składa się z 8333 polikrystalicznych paneli fotowoltaicznych. Do miesiąca listopad 2015r. wyprodukowano 1904,93 MW energii.

Ponadto na terenie Gminy Cieszanów, w m. Gorajec powstała biogazownia. Inwestycja realizowana jest przez PGB Energetyka 7 Sp. z o.o., ul. Gotarda 9, Warszawa.

Ryc. 65 Elektrociepłownia na biogaz w Gorajcu, (Źródło: własne)

Wartość przedsięwzięcia wynosi 13 758 722 zł, kwota dofinansowana z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wynosi 3 871 314 zł, oraz pożyczka NFOŚiGW 5 806 971 zł.

Elektrociepłownia na biogaz (biogazownia rolnicza) to instalacja do wytwarzania biogazu rolniczego w wyniku beztlenowej fermentacji surowców pochodzenia rolniczego (odchody zwierzęce- gnojowica, obornik zmieszany z kiszonkami roślin energetycznych). Wytwarzany biogaz w dalszej kolejności wykorzystany zostanie jako paliwo napędowe do dwóch silników do wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu. Część spośród produkowanej energii elektrycznej i ciepłej zagospodarowana zostanie na własne potrzeby funkcjonowania biogazowni. Pozostała część wyprodukowanej energii elektrycznej zostanie wprowadzona do krajowej sieci elektroenergetycznej, a pozostała część ciepła zostanie wykorzystana do suszenia masy pofermentacyjnej w suszarni znajdującej się na terenie obiektu oraz w miarę możliwości sprzedawana do pobliskich odbiorców zewnętrznych. Parametry technologiczne biogazowni rolniczej:

- jednostka kogeneracyjna oparta o 2 silniki spalinowe MAN, o mocy elektrycznej 999 kW i mocy cieplnej 1082 kW,
- moc zainstalowana energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych 0,999 MWe,
- planowana roczna produkcja energii elektrycznej 8300 MWh/rok,
- planowana roczna produkcja energii cieplnej 31600 GJ/rok.

Obok biogazu, w przedsięwzięciu generowana będzie także masa pofermentacyjna (suszona w suszarni). Szacuje się, że rocznie w biogazowni wytwarzana będzie masa pofermentacyjna w ilości ok. 30 tys. ton, z której powstanie ok. 3 tys. ton wysuszonej masy nawozowej, która zostanie wykorzystana do celów nawozowych lub energetycznych.

Przedsięwzięcie uzyskało dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej „Budowa elektrociepłowni na biogaz w miejscowości Gorajec, gm. Cieszanów o mocy 0,999 MW”. Wartość inwestycji to prawie 14 mln zł.

Natomiast w Gminie Oleszyce, w miejscowości Nowa Grobla, w roku 2015 została wydana decyzja na realizację przedsięwzięcia pn. „Budowa Farmy Fotowoltaicznej o mocy 1 MW, obejmującej: montaż instalacji fotowoltaicznej na powierzchni do 6751 m² oraz budowę kontenerowej stacji transformatorowej wraz z wykonaniem przyłączy do sieci infrastruktury technicznej na terenie części działki nr 807/2, obręb Nowa Grobla”.

Inwestorem powyższego przedsięwzięcia jest Ekoenergia Podkarpacka Sp. z o.o., ul. Klonowa 6, Przeworsk.

Poniżej przedstawia się wykaz projektowanych inwestycji związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii na terenie powiatu lubaczowskiego

1. Farma wiatrowa Załuże – inwestor Marifer Renewables S.A., ul. Kurniki 4, Kraków, (RG.6123.38.2015)
2. Farma wiatrowa Piastowo - inwestor Marifer Renewables S.A., ul. Kurniki 4, Kraków,
3. Elektrociepłownia na biogaz o mocy elektrycznej do 1 MW w m. Kobylnica wołoska, gm. Wielkie Oczy – inwestor PGB Inwestycje Sp. z o.o., ul. Gotarda 9, Warszawa (dane z zawiadomienia z dnia 15.05.2014r.)
4. Budowa elektrowni wiatrowej (4 turbiny na działkach położonych w m. Borowa Góra, 1 turbina na działce w m. Basznia Dolna i 1 turbina na działce w m. Basznia Górna)- inwestor Marifer Renewables S.A., ul. Kurniki 4, Kraków – RG.6123.37.2015
5. Budowa elektrowni wiatrowej (2 turbiny w m. Sieniawka)- inwestor Marifer Renewables S.A., ul. Kurniki 4, Kraków- R.6123.11.2015
6. Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy 1,6 MW w Załużu – inwestor Marifer Renewables S.A., ul. Kurniki 4, Kraków- R.6123.10.2015
7. Budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy elektrycznej do 0,5 MW składającej się z ogniw fotowoltaicznych, na działce nr 490/13 – obręb Gorajec, gm. Cieszanów - inwestor PGB Inwestycje Sp. z o.o. ul. Gotarda 9, 02-683 Warszawa (R.6123.153.2015)

Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów- Priorytet 6

Cele średniookresowe:

- **Cel nr 1 – Ochrona i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej.**

Zadaniem głównym tego celu jest prowadzenie czynnej ochrony na obszarach objętych wielkoobszarowymi formami ochrony przyrody, przywracanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i ostoi gatunków na obszarach NATURA 2000 oraz różnorodności genetycznej roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenie powiatu lubaczowskiego na przełomie lat 2014-2015 ilość występujących form ochrony przyrody nie uległa zmianie.

O ochronę i racjonalne korzystanie z zasobów środowiska troszczy się Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Jednym z podstawowych zadań tego organu jest nadzór nad siecią NATURA 2000 i rezerwatami przyrody, współudział w ochronie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu oraz w ochronie gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów. W swojej działalności RDOŚ kieruje się zasadą zrównoważonego rozwoju, tj. koniecznością ważenia interesu ochrony środowiska, w tym wymogów ochrony podkarpackiej przyrody z wieloaspektową działalnością człowieka.

W ramach wykonywania zadań ochrony czynnej zrealizowano w rezerwach położonych w obrębie powiatu lubaczowskiego następujące zadania:

- Sołokija- wykonano zadania polegające na wycięciu, obrączkowaniu oraz karczowaniu drzew i krzewów z powierzchni ok. 3 ha oraz wywiezieniu pozyskanej biomasy poza teren rezerwatu. Wykonanie prace miały na celu poprawę warunków wzrostu jałowców pospolitych stanowiących przedmiot ochrony w rezerwacie.

- Moczary – wykonano zabieg rozluźnienia zwarcia poprzez usunięcie pojedynczych drzew i krzewów w miejscach występowania przedmiotu ochrony – czosnku siatkowego.

Od roku 2009 RDOŚ w Rzeszowie, jako partner Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska realizuje projekt, w ramach którego opracowuje plan zadań ochronnych dla obszarów NATURA 2000.

W roku 2014 zostały opracowane Plany Zadań Ochronnych dla obszaru NATURA 2000 tj. Horyniec PLH180017 oraz Uroczyska Roztocza Wschodniego PLH060093. Plany zadań ustalają cele działań ochronnych, wykazują zagrożenia istniejące oraz potencjalne, a także wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dot. eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania, odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt.

Natomiast w roku 2015 zostały rozpoczęte prace nad opracowaniem Planu Zadań Ochronnych dla Obszaru NATURA 2000 PLH180024 Łukawiec.

- **Cel nr 2 – Ochrona i zrównoważone użytkowanie zasobów leśnych oraz edukacja dotycząca racjonalnego użytkowania lasów.**

Miernikiem realizacji tego celu jest m.in. sukcesywna przebudowa monokultur leśnych na rzecz wielogatunkowych i zgodnych z siedliskiem oraz odbudowa potencjału produkcyjnego ekosystemów leśnych naruszonych w wyniku katastrof i pożarów, zwiększanie zasobów leśnych poprzez zalesianie gruntów położonych w enklawach kompleksów leśnych, które przyczyniają się do tworzenia zwartych i ciągłych struktur krajobrazu (korytarzy ekologicznych), opracowanie i realizacja planów urządzania lasów PGL oraz uproszczonych planów dla lasów niepaństwowych, monitoring zagrożeń lasów.

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa w powiecie

lubaczowskim sprawuje Starosta Lubaczowski. Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za powyższe zadania jest Referat Leśnictwa w Wydziale Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska. Nadzorem nad lasami niestanowiącymi Skarbu Państwa w powiecie lubaczowskim zajmuje się 4 pracowników: w tym 3 pracowników terenowych (nadzorują ok. 4000 ha każdy), pomiędzy których przydzielone są obowiązki nadzoru w poszczególnych gminach oraz 1 pracownika biurowego, który wykonuje prace administracyjne związane z powyższym nadzorem.

Wiosną każdego roku przeprowadzana jest ocena stanu sanitarnego lasów zarówno właścicieli prywatnych jak i mienia komunalnego gmin. Podczas oceny brane są pod uwagę następujące elementy: występowanie złomów i wywrotów, występowanie posuszu, obecność grzybowych chorób infekcyjnych, uszkodzenia upraw i młodników przez zwierzynę, zagrożenie pożarowe.

Właściciele lasów w celu zapewnienia powszechnej ochrony lasów są zobowiązani do kształtowania równowagi w ekosystemach leśnych, podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów oraz do trwałego utrzymania lasów i zapewnienia trwałości ich użytkowania, co wynika z ustawy o lasach. W związku z powyższym wynikiem oceny w 2014 roku było wezwanie **45** właścicieli lasów prywatnych min. Położonych w Gminie Narol, Oleszyce i Wielkie Oczy do uporządkowania powierzchni leśnych m.in. z posuszu, złomów i wywrotów. Niewykonanie powyższych czynności grozi pogorszeniem kondycji sanitarnej lasu

W powiecie lubaczowskim objętych nadzorem jest ok **12 200 ha** lasów niestanowiących Skarbu Państwa. Nadzorem objętych jest 8 gmin wchodzących w skład powiatu lubaczowskiego oraz część lasów komunalnych gminy Laszki (78 ha) i Wiązownica (48 ha)- położonych w obrębie Nowa Grobla.

Powierzchnia lasów stanowiących własność osób fizycznych, wspólnot gruntowych to ok. **5661 ha**, natomiast ok. **6582 ha** stanowi mienie komunalne gmin.

Lasy własności osób fizycznych i prawnych stanowią grunty leśne:

- osób fizycznych – 5456,57 ha,
- wspólnot gruntowych – 99,40 ha,
- własność kościołów – 105,25 ha.

Na terenie powiatu występują 4 wspólnoty leśne:

- Wspólnota leśna Majdan Łukawiecki – 29,95 ha
- Wspólnota leśna Wola Nowosielska – 38,08 ha
- Wspólnota Wiejska Wsi Narol – 12,02 ha
- Wspólnota Leśna w Cetyni – 31,49 ha

oraz własność kościołów:

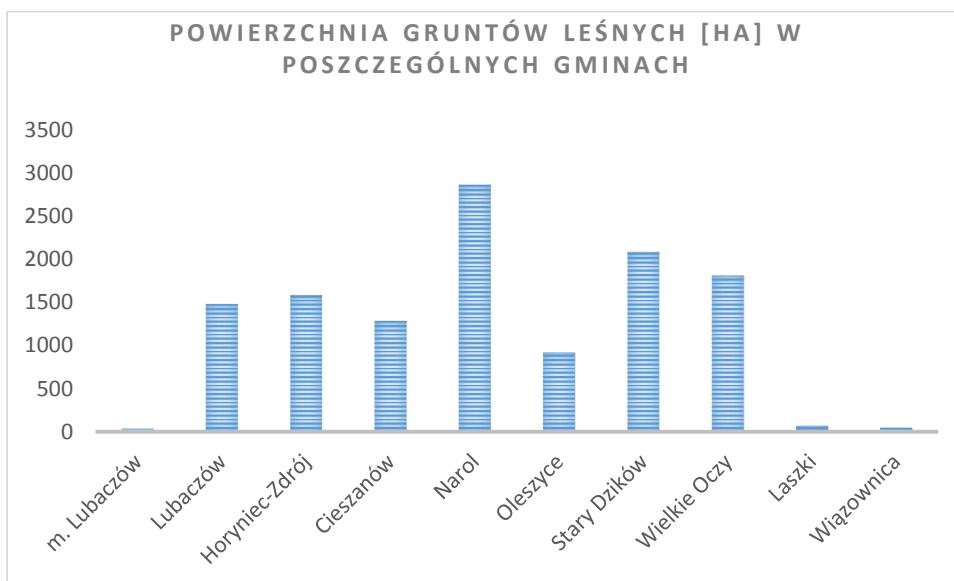
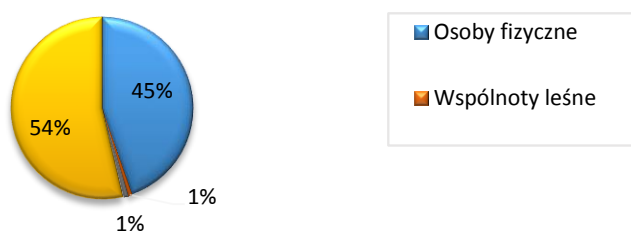
- Parafia Rzymsko-Katolicka w Łukawcu
- Parafia Rzymsko-Katolicka w Bihalach
- Parafia Rzymsko – Katolicka w Płazowie
- Parafia Rzymsko-Katolicka w Oleszycach

Rozkład powierzchni leśnych w poszczególnych gminach powiatu lubaczowskiego obrazuje poniższa tabela.

Tabela.11 Struktura własnościowa lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa w ujęciu powierzchniowym w poszczególnych gminach powiatu lubaczowskiego

Nazwa gminy	Powierzchnia gruntów leśnych [ha]				
	Osoby fizyczne	Wspólnoty leśne	Mienie kościołów	Mienie komunalne	ogółem
m. Lubaczów	35,83	-	-		35,83
Lubaczów	490,76	31,70	-	958	1480,46
Horyniec-Zdrój	879,03	-	-	707	1586,03
Cieszanów	370,39	37,80	-	877	1285,19
Narol	1708,67	-	17	1135,24	2860,91
Oleszyce	384,6	-	57,77	531	921,17
Stary Dzików	582,77	-	-	1503	2085,77
Wielkie Oczy	1004,52	29,90	30,48	745	1809,9
Laszki	-	-	-	78	78
Wiązownica	-	-	-	48	48
Razem	5456,57	99,4	105,25	6582,24	12191,26

Ryc. 67 Struktura własności lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa

- **Cel nr 3 – Utrzymanie zadrzewień śródpolnych umożliwiających zachowanie i odtworzenie funkcji lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych.**

Miernikiem realizacji tego celu jest utrzymanie ciągłości i tworzenie korytarzy ekologicznych (migracji zwierząt), wprowadzenie i kształtowanie zadrzewień śródpolnych na terenach o małej lesistości, ochrona dolin rzecznych i ważnych lokalnych korytarzy ekologicznych.

- **Cel nr 4 – Zachowanie korzystnego wpływu lasu na równowagę środowiska i warunki życia ludzi.**

Zalesianie terenów wyłączonych z użytkowania rolniczego to główny miernik realizacji tego celu. Na terenie powiatu lubaczowskiego, działanie polegające na zalesianiu gruntów to bardzo popularne przedsięwzięcie realizowane przez właścicieli gruntów, chcących skorzystać ze wsparcia finansowego, w ramach PROW oraz wcześniejszej ustawy tj. ustawy o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia. Działanie to ma na celu zwiększenie obszarów zalesionych na gruntach rolnych oraz innych niż rolne, a wsparcie obejmuje zalesienie oraz premię pielęgnacyjną i zalesieniową.

W 2013 roku ocenie udatności upraw leśnych założonych w ramach działania „Zalesienia gruntów rolnych oraz zalesienie gruntów innych niż rolne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, poddano **59,1 ha** gruntów rolnych zalesionych w jesienią 2009 i wiosną 2010 roku, natomiast w 2014 roku – **87,77 ha** gruntów zalesionych jesienią 2010 roku oraz wiosną 2011 roku. Wszystkie skontrolowane powierzchnie leśne: zarówno w roku 2013 jak również 2014 uzyskały pozytywną ocenę udatności podczas kontroli.

Tabela.12 Wykaz powierzchni skontrolowanych upraw założonych w ramach PROW

Nazwa Gminy	Kontrola powierzchni leśnych założonych w ramach PROW	
	2014	
	Ilość	Pow. [ha]
Lubaczów	14	44,55
Horyniec-Zdrój	1	1,50
Cieszanów	6	11,6
Narol	1	1,37
Oleszyce	3	3,30
Stary Dzików	1	0,5149
Wielkie Oczy	8	24,89
Ogółem	34	87,7749

W 2013 roku przedmiotem kontroli były również uprawy leśne założone w 2002 roku, natomiast w 2014 – założonych w 2003 roku, na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia. Kontrola na ww. uprawach odbywa się co 3 lata.

Tabela.13 Wykaz powierzchni skontrolowanych upraw założonych w ramach ustawy o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia w latach 2013-2014, (Źródło: własne)

Gmina	Powierzchnia upraw podlegających kontroli		Powierzchnia na której zalecono wykonanie czyszczeń wczesnych i późnych oraz uzupełnień [ha]	
	2013	2014	2013	2014
Lubaczów	0,86	13,78	-	-
M.Lubaczów	5,52	1,65	-	-
Horyniec-Zdrój	-	7,83	-	-
Cieszanów	2,93	24,02	-	16,51
Narol	-	11,2	-	9,72
Oleszyce	2,93	2,97	1,93	-
Stary Dzików	3,11	4,56	2,30	-
Wielkie Oczy	10,23	78,48	4,00	-
Ogółem	25,58	144,49	8,23	26,23

- **Cel nr 5 – Ochrona zasobów genowych w rolnictwie i sadownictwie.**

Miernikiem realizacji powyższego celu jest ochrona zasobów genowych w obszarze rolnictwa i sadownictwa polegająca na wprowadzeniu do obrotu wyłącznie materiału siewnego populacji miejscowych, materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych, tradycyjnych odmian warzyw oraz mieszanek roślin pastewnych. Nadzór nad stosowaniem materiału rozmnożeniowego w rolnictwie prowadzony jest przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa prowadzi wykaz: dostępnego materiału siewnego, nasion i wegetatywnego materiału nasadzeniowego wyprodukowanego metodami ekologicznymi oraz dostawców ekologicznego materiału siewnego nasion i wegetatywnego materiału nasadzeniowego wyprodukowanego metodami ekologicznymi, a także umieszcza informację o dostępnym materiale siewnym, nasionach i wegetatywnym materiale nasadzeniowym wyprodukowanym w okresie konwersji.

Na podstawie ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym Biuro Nasiennictwa Leśnego w Warszawie prowadzi: Krajowy Rejestr Leśnego Materiału Podstawowego (KRLMP), Skrócony Rejestr Leśnego Materiału Podstawowego (SRLMP), rejestr świadectw pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego, rejestr dostawców leśnego materiału rozmnożeniowego.

Ponadto wydaje: świadectwa pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego, pozwolenia na przywóz leśnego materiału rozmnożeniowego z państw niebędących członkami Unii Europejskiej.

Przeprowadza kontrole: Leśnego Materiału Podstawowego podlegającego rejestracji w Krajowym Rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego pod względem spełniania wymagań określonych w ustawie, leśnego materiału rozmnożeniowego pod względem spełniania wymagań określonych w ustawie, dostawców pod względem przestrzegania przepisów ustawy, w tym prawidłowości prowadzonej dokumentacji, współpracuje z organizacjami międzynarodowymi w zakresie selekcji leśnej i nasiennictwa leśnego, opracowuje we współpracy z zainteresowanymi jednostkami naukowymi i badawczo-rozwojowymi metody oceny leśnego materiału rozmnożeniowego oraz leśnego materiału podstawowego.

Powyższe zadania, wykonuje Minister właściwy do spraw środowiska przy pomocy Biura Nasiennictwa Leśnego.

Cele krótkookresowe:

- **Cel nr 1 – Zachowanie właściwego stanu ochrony cennych ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych.**

Miernikiem realizacji tego celu jest ilość wykonanych zadań z zakresu ochrony czynnej siedlisk i gatunków, liczba wykonanych inwentaryzacji przyrodniczych, wdrażanie zaleceń dotyczących ochrony przyrody w zawartych planach ochrony rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych, modernizacja i rozbudowa infrastruktury edukacyjno-turystycznej.

W ramach promowania walorów turystyczno-krajobrazowych Rostocza, w maju 2015r zorganizowany został I Rajd Rowerowy Samorządowców po Rostoczcu. Przedsięwzięcie to zostało zorganizowane przy wsparciu Stowarzyszenia Inżynierów Techników Leśnictwa i Drzewnictwa oraz Stowarzyszenia Rozwoju Edukacji, w celu upowszechniania turystyki rowerowej, jako formy rekreacji i aktywnego wypoczynku, popularyzacji szlaków i ścieżek turystyczno-krajobrazowych w przestrzeni rolno – leśnej. Jest to inicjatywa, która ma za zadanie przybliżenie lokalnej społeczności przedsięwzięć na rzecz integracji działań w zakresie zachowania dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego regionu, ze szczególnym uwzględnieniem projektów Geoparku Kamienny Las na Rostoczcu i Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Rostocze”, wpisujących się programu UNESCO: Człowiek i Biosfera (MaB) oraz Światową Sieć Geoparków.

Zorganizowany został też Rostoczański Międzynarodowy Maraton Lubaczów – Jaworów jest to impreza sportowa, która została zapoczątkowana w 2012 r. przez biegaczy zarówno z terenu powiatu lubaczowskiego, jak i rejonu jaworowskiego. Przedsięwzięcie ma charakter międzynarodowy, a atutem biegu jest jego transgraniczny charakter, w trakcie którego przekracza się zewnętrzną (wschodnią) granicę Unii Europejskiej przez otwarte w grudniu 2013 r., przejście graniczne Budomierz - Hruszew. Maraton ma na celu promocję współpracy powiatu lubaczowskiego i rejonu jaworowskiego, przełamywanie barier kulturowych, promocję walorów turystycznych podkarpackiej części Rostocza Rawskiego, jak również popularyzację tej formy uprawiania sportu wśród naszych społeczeństw.

- **Cel nr 2 – Stworzenie formalno-prawnych i organizacyjnych podstaw skutecznej ochrony zasobów leśnych.**

Miernikiem realizacji tego celu jest powierzchnia gruntów leśnych przeznaczonych do zalesienia, powierzchnia lasów objęta dokumentacją planów urządzania lasu, uproszczonych planów urządzania lasu oraz liczba planów poddana strategii ocen oddziaływania na środowisko.

W powiecie lubaczowskim uproszczonymi planami urządzania lasu objętych jest 5,5 tys. ha lasów osób fizycznych wspólnot gruntowych i kościołów. Inwentaryzacje stanu lasu obejmują zaledwie 58,78 ha lasów : w tym najwięcej w Gminie Oleszyce (52,20 ha), Gminie Lubaczów (5,48 ha) oraz Gminie Horyniec-Zdrój (0,31 ha) i Miejskiej Lubaczów (0,79 ha).

W 2014 oku zostały sporządzone uproszczone plany urządzania lasu oraz inwentaryzacje stanu lasu dla lasów stanowiących własność osób fizycznych i wspólnot gruntowych (Wspólnota Leśna w Cetyni) położonych na terenie Gminy Lubaczów. Łączna powierzchnia opracowania objęła ponad 882 ha lasów, w tym upul – ok. 806,5803 ha i inwentaryzacja stanu lasu – 75,63 ha.

W roku 2014 zostały sporządzone aneksy do uproszczonych planów urządzania lasu dla pozostałych gmin powiatu lubaczowskiego. Powierzchnia opracowania to ok. 54 ha.

Zarówno upul jak i aneksy są przedkładane do zaopiniowania organom opiniującym (Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie) oraz Nadleśnictwom: Lubaczów, Oleszyce, Narol (zależnie od położenia lasu).

- **Cel nr 3 – Intensyfikacja działań ukierunkowanych na prowadzenie trwale zrównoważonej wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.**

Miernikiem realizacji tego celu jest przebudowa drzewostanów zmienionych i silnie uszkodzonych lub niezgodnych z siedliskiem, odbudowa potencjału produkcyjnego ekosystemów leśnych naruszonych w wyniku katastrof leśnych i pożarów.

W roku 2015 Urząd Gminy Horyniec – Zdrój na gruntach leśnych Mienia Komunalnego o powierzchni 8,0 ha, dokonał odnowienia drzewostanów. Powyższe przedsięwzięcie zostało sfinansowane przez Wojewodę Podkarpackiego, w ramach przyznania środków finansowych w wysokości 38,62 tys. zł, z Budżetu Państwa na pokrycie kosztów zagospodarowania w zakresie odnowienia drzewostanów, zniszczonych na skutek okiści w lasach Mienia Komunalnego Gminy Horyniec-Zdrój, w obrębach Werchrata, Dziewięcierz i Prusie. Przekazane środki finansowe zostały przeznaczone na zakup sadzonek: sosny, buka i dęba.

Ryc. 68 Odnowienie drzewostanów zniszczonych w wyniku okiści zimą roku 2014r. w obrębie Werchrata, (źródło: własne)

Ryc. 69 Odnowienie drzewostanów zniszczonych w wyniku okiści zimą roku 2014r. w obrębie Dziewięcierz, (źródło: własne)

W latach poprzednich na terenie Gminy Narol, w wyniku silnych wiatrów doszło do zniszczenia drzewostanu w lasach położonych w obrębach Huta Różaniecka i Ruda Różaniecka. Poniższe zdjęcia obrazują stan zniszczenia w drzewostanach.

Ryc. 70 Stan zniszczenia w drzewostanach położonych w obrębie Huta Różaniecka i Ruda Różaniecka, Gmina Narol

Ochrona przed hałasem – Priorytet 7

Na terenie powiatu lubaczowskiego realizowane były następujące cele:

Cel średniookresowy

- **Cel nr 1 – Zmniejszenie uciążliwości hałasu poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów.**

Jak wynika ze stanu realizacji przedsięwzięć wynikających harmonogramu rzeczowo-finansowego, w którym zostały ujęte zadania celów średniookresowych i krótkookresowych realizowanych na naszym terenie, w latach 2014-2015, w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiskowych, prowadzone były prace zmierzające do doprowadzenia istniejących nawierzchni dróg do stanu zgodnego z wymogami dotyczącymi hałasu, a przede wszystkim poprawy płynności ruchu drogowego.

Na terenie miasta Lubaczów, przebudowane zostały ulice: Rejtana, Wyspiańskiego, Podzamcze, Mazury, Gołuchowskiego, Jaworowej, Ostrowieckiej, a w ramach rewitalizacji, wykonane zostały ulice: Bohaterów Września 1939r., Piaski, Budowlanych, Norwida, Słowackiego.

Gmina Cieszanów na przełomie lata 2014-2015 wykonała prace związane z przebudową, remontem, utwardzeniem dróg oraz budową ścieżek rowerowych na kwotę 5205,7 tys. zł., w miejscowościach: Dachnów, Niemstów, Nowe Sioło, Gorajec, Cieszanów (ulice: 6-go Grudnia, Westerplatte), Chotyłub.

Na terenie Gminy Wielkie Oczy, w roku 2014 zostały wykonane prace związane z przebudową dróg gminnych oraz zagospodarowaniem terenu na długości 7292 mb, na wartość 2706 tys. zł, zaś w roku 2015 przebudowano drogi gminne na odcinku o długości 3205 mb, na wartość 1618,7 tys. zł. Powyższe prace były wykonywane na odcinkach dróg położonych w m. Łukawiec, Skolin, Żmijowska, W.Oczy, Bihale, Kobylnica Wołoska, Kobylnica Ruska, Majdan Lipowiecki, Wólka Żmijowska i Potok Jaworowski.

Przebudowę nawierzchni dróg na terenie Gminy Horyniec-Zdrój, wykonano w miejscowościach: Horyniec-Zdrój, Nowiny horynieckie, Radruż, Puchacze, Dziewięcierz, Werchrata, Niwki Horynieckie, Świdnica na wartość 3795,3 tys. zł.

W Gminie Stary Dzików powyższymi pracami zostały objęte drogi gminne w miejscowościach: Moszczanica, Cewków, Ułazów, Nowy Dzików oraz droga powiatowa 1553R w Cewkowie na kwotę 6887 tys. zł.

W roku 2015 Gmina Narol realizowała projekt przebudowy drogi powiatowej Nr 1640R Narol Wieś – Paary – Granica Województwa, gdzie całkowity koszt inwestycji wyniósł 550 tys. zł.

Natomiast Gmina Oleszyce wykonała prace związane z przebudową ciągu dróg gminnych, ulice: Zagrody, Słowackiego, Puszkina, Rynek i Futorzańska, na kwotę 1319 tys. zł.

Gmina Lubaczów, w roku 2014, w ramach m.in. Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina na lata 2007-2013, wykonała prace modernizacyjne dróg na kwotę 4350 tys. zł, natomiast w roku 2015 prace zostały wykonane na kwotę 1954 tys. zł.

Zaś powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie wykonał prace związane z przebudową dróg powiatowych, budową chodników w ciągu tych dróg oraz tras rowerowych w roku 2014 na kwotę 4292 tys. zł, a w roku 2015 na kwotę 8854 tys. zł. Przebudowę dróg wykonywano na drogach: Łukawica-Bieniaszówka, Stare Sioło-Lipina, Szczutków-Wielkie Oczy – Granica Państwa, Horyniec-Nowiny Horynieckie, Szczutków-Dąbrowa, Narol-Granica Województwa, Lubaczów-Krowica Lasowa, Dąbrowa-Łukawiec, Łukawica – Chlewiska, Lubaczów-Borowa Góra, Kobylnica Ruska-Budzyń – Korczowa, Paary-Granica Województwa, ul. Mazury Lubaczów, Horyniec – Zdrój – Radruż, a także wykonanie poszerzeń nawierzchni tłuczniowej kruszywem łamanym drogi

powiatowej Nowe Brusno-Polanka Horyniecka.

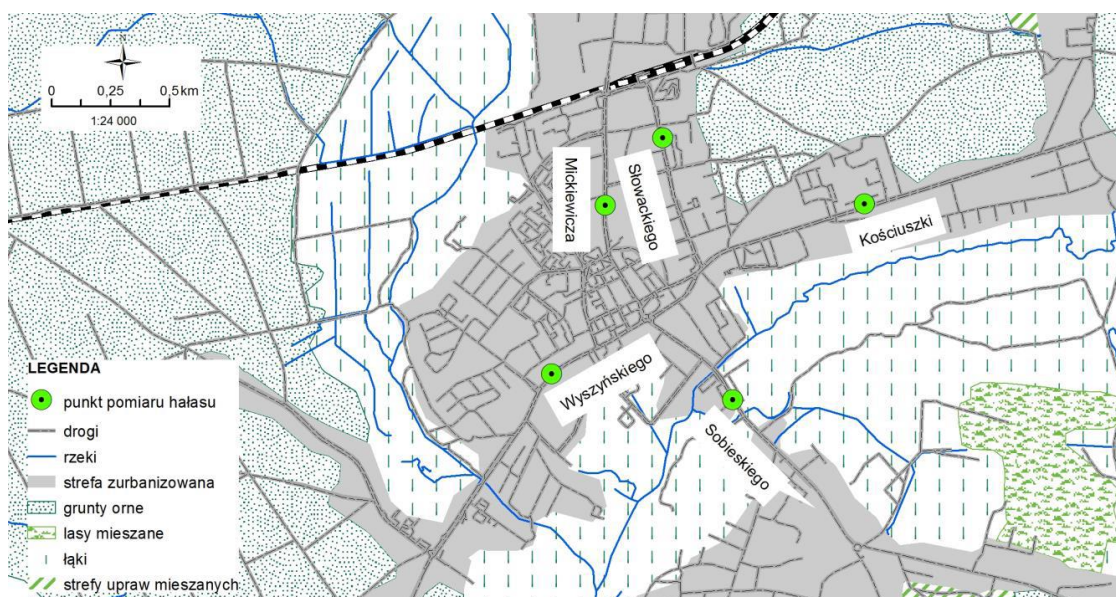
Przebudowane zostały też drogi leśne w Nadleśnictwie Narol oraz Oleszyce. Prace remontowe objęły następujące Leśnictwa: Płazów, Kadłubiska, Huta Różaniecka, Gorajec oraz droga leśna nr 7 położona -Gmina Oleszyce i Cieszanów.

Cel krótkookresowy

- **Cel nr 1 Zmniejszenie zagrożenia ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza komunikacyjnym.**

W roku 2014 przeprowadzony został pomiar natężenia hałasu drogowego na terenie miasta Lubaczów, przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Pomiary hałasu drogowego prowadzono w 5 punktach pomiaro-kontrolnych.

Ryc. 71 Rozmieszczenie punktów pomiaro-kontrolnych hałasu komunikacyjnego w Lubaczowie (WIOŚ).

Badania monitoringowe objęły wyznaczenie czterech rodzajów wskaźników hałasu: L_{AeqD} , L_{AeqN} , L_{DWN} i L_N . W 4 punktach (ulice: Kościuszki, Mickiewicza, Słowackiego, Wyszyńskiego) określano równoważny poziom hałasu L_{Aeq} zarówno dla pory dnia jak i dla pory nocy oraz prowadzono ewidencję natężenia i struktury ruchu pojazdów, ze szczególnym uwzględnieniem pojazdów ciężkich. Wartość długookresowego średniego poziomu dźwięku: L_{DWN} i L_N wyznaczono w 1 punkcie (ul. Sobieskiego). Łączna długość przebadanych odcinków reprezentatywnych dróg wyniosła 1,62 km, co stanowi ok. 3 % długości dróg w mieście. Uzyskane wyniki pomiarów przedstawiają poniższe tabele.

Tabela.14 Wyniki pomiarów równoważnego poziomu dźwięku na terenie m. Lubaczów (WIOŚ)

Lokalizacja punktu pomiarowo-kontrolnego	Dopuszczalny poziom L_{AeqD}	Wynik pomiaru L_{AeqD}	Wielkość przekroczenia	Dopuszczalny poziom L_{AeqN}	Wynik pomiaru L_{AeqN}	Wielkość przekroczenia
(dB)						
Ul. Kościuszki	61	66,0	5,0	56	55,3	0
Ul. Mickiewicza	61	63,4	2,4	56	56,0	0
Ul. Słowackiego	65	60,1	0	56	53,4	0
Ul. Wyszyńskiego	61	67,3	6,3	56	60,2	4,2

L_{AeqD} – równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz. 22.00).

L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00).

Tabela. 15 Wyniki pomiarów długookresowego średniego poziomu dźwięku na terenie m. Lubaczów- rok 2014 (WIOŚ)

Lokalizacja punktu pomiarowo-kontrolnego	Dopuszczalny poziom L_{AeqD}	Wynik pomiaru L_{AeqD}	Wielkość przekroczenia	Dopuszczalny poziom L_{AeqN}	Wynik pomiaru L_{AeqN}	Wielkość przekroczenia
(dB)						
Ul. Sobieskiego	68	68,9	0,9	59	59,6	0,6

L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz. 18.00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18.00 do godz. 22.00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00),

L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00).

W czterech punktach pomiarowo-kontrolnych stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych standardów akustycznych w stosunku do funkcji spełnianej przez teren. W porze dnia wartości równoważnego poziomu hałasu kształtowały się w przedziale od 60,1 dB do 67,3 dB, a wartości przekroczeń dopuszczalnego poziomu dźwięku wynosiły 2,4 dB (ul. Mickiewicza), 5,0 dB (ul. Kościuszki) i 6,3 dB (ul. Wyszyńskiego). W porze nocy wartość wyznaczonego równoważnego poziomu hałasu kształtowała się od 53,4 dB do 60,2 dB, zaś wartość przekroczenia dopuszczalnego poziomu dźwięku wyniosła 4,2 dB (ul. Wyszyńskiego).

Długookresowy średni poziom dźwięku L_{DWN} wyniósł 68,9 dB, zaś L_N 59,6 dB. W punkcie tym stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych standardów akustycznych w stosunku do funkcji spełnianej przez teren. Wielkość przekroczenia dla L_{DWN} wyniosła 0,9 dB, zaś dla L_N 0,6 dB.

Z przeprowadzonych badań wynika, że emisja hałasu z dróg wojewódzkich (Kościuszki, Wyszyńskiego, Sobieskiego) jest wyższa (przedział 65 – 70 dB) niż z dróg powiatowych (60 – 65 dB). Tereny położone wzdłuż dróg dojazdowych do przejść granicznych są najbardziej narażone na hałas.

Tabela. 16 Natężenie ruchu i procentowy udział pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu pojazdów na terenie miasta Lubaczów – rok 2014 (WIOŚ)

Lokalizacja punktu pomiarowo-kontrolnego	Natężenie ruchu pojazdów (liczba pojazdów/godz.)			Procentowy udział pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu (%)
	ogółem	Pojazdy lekkie	Pojazdy ciężkie	
Pora dnia (6.00-22.00)				
Ul. Kościuszki	286	256	30	10,5
Ul. Mickiewicza	287	272	15	5,2
Ul. Słowackiego	219	200	19	8,7
Ul. wyszyńskiego	674	596	78	11,5
Pora nocy (22.00-6.00)				
Ul. Kościuszki	58	53	5	8,6
Ul. Mickiewicza	72	65	7	9,7
Ul. Słowackiego	53	49	4	7,5
Ul. Wyszyńskiego	134	119	15	11,2

Najniższe natężenie ruchu pojazdów ogółem 219 poj/h odnotowano przy ul. Słowackiego, zaś najniższy udział pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu 5,2% przy ul. Mickiewicza.

Najwyższe natężenie 674 poj/h i najwyższy udział pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu 11,6 % odnotowano przy ul. Wyszyńskiego.

Najniższe natężenie ruchu pojazdów ogółem 53 poj/h i najniższy udział pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu 7,5 % odnotowano przy ul. Słowackiego. Najwyższe natężenie 134 poj/h i najwyższy udział pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu 11,2 % odnotowano przy ul. Wyszyńskiego.

Ochrona kopalin – Priorytet 8

Cel średniokresowy

- **Cel nr 1 – Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów kopalin.**

Miernikami tego celu jest m.in. racjonalna gospodarka zasobami kopalin, która ma na celu możliwe maksymalne wykorzystanie zasobów i wydobytej kopaliny, a zatem minimalizacja strat zasobów przy równoczesnej minimalizacji ryzyka związanego z prowadzeniem eksploatacji i minimalizacji szkód w środowisku.

Wielkość rocznego wydobycia kopalin na terenie powiatu lubaczowskiego oraz podmioty posiadające koncesje, przedstawia poniższa tabela.

Tabela. 17 Wykaz rocznego wydobycia kopalin oraz podmiotów gospodarczych posiadających koncesje na wydobywanie kopalin, na dzień 31.12.2015r. (źródło: własne)

Nazwa przedsiębiorcy	Zakład Ceramiki Budowlanej Cegielnia CERBAT s.c. HBA Batycki, Basznia Dolna	Wapiennik Węgierka Krystyna Malmuk, Jarosław	Zakład Ceramiki Budowlanej CERBAT s.c. HBAE Batycki, Basznia Dolna	Usługi Transportowe Gałas, Oleszyce
Nazwa złoża	Smolinka 1	Brusno	Smolinka 2	Nowa Grobla II
Położenie/Gmina	Basznia Dolna, Gmina Lubaczów	Brusno, Gmina Horyniec-Zdrój	Basznia Dolna, Gmina Lubaczów	Nowa Grobla, Gmina Oleszyce
Rodzaj kopaliny	Surowce ilaste	Kamień wapienny	Surowce ilaste	Piasek
Numer decyzji koncesyjnej	RG-7510-4/2003	OS-IV-7512/36/95 RG-7510-14/2007	RG-7510-7/2007	RG-7510-15/2004
Data wydania decyzji koncesyjnej	07.04.2003r.	01.06.1995r. 07.08.2007r. zmiana terminu obowiązywania	28.08.2007r.	16.08.2005r.
Termin obowiązywania	31.12.2013r.	31.12.2007r. 31.12.2022r.	30.06.2017r.	31.12.2014r.
Wielkość wydobycia (t) m ³ *	2014r.	0,0	863	4000
	2015r.	0,0	5195	0,0

* jednostki: m³ – surowce ilaste, t- piasek, kamień wapienny

Cele krótkookresowe

- **Cel nr 1 - Racjonalne gospodarowanie zasobami surowców mineralnych**

Miernikiem realizacji tego celu jest m.in. ewidencja wydanych koncesji na eksploatację złóż kopalin na terenie powiatu lubaczowskiego. Wielkości zasobów złóż kopalin, występujących na terenie powiatu lubaczowskiego obrazuje poniższa tabela:

Tabela. 18 Wielkości złóż kopalin występujących na terenie powiatu lubaczowskiego (źródło; własne).

L.p	Nazwa gminy	Rodzaj kopaliny	Nazwa złoża	Wielkość złoża
1.	Horyniec - Zdrój	Wapienie	Brusno	7353 tys. ton
			Brusno Węgierka	296,99 tys. ton
			Niwki	15509 tys. ton
			Nowiny Horynieckie	10932 tys. ton
		Piaski kwarcowe	Dziewięcierz	4369 tys. ton
		Torfy	Podemszczyzna	371,73 tys. ton
		Piaski o innych zastosowaniach	Niwki	15509 tys. ton
		Woda	Horyniec	26,4 m/h
2.	Stary Dzików	Piaski szklarskie	Koziejówka	2474 tys. ton
		Gaz	Dzików	70,7 mln. m ³
		Piasek	Moszczanica AN - 1	335,762 tyś. ton
3.	Oleszyce	Piaski	Pod Tereszką	470 tys. ton
			Nowa Grobla	987 tys. ton
		Gaz	Uszkowce	108,29 mln. m ³
		Iły, gliny ceramiki budowlanej	Futory	79,8 tys. m ³
4.	Cieszanów	Piaski	Lubliniec Nowy	10,97 tys. ton
			Cieszanów	13,0 tys. ton
		Iły ceramiki różnej	Żuków Doliny	33917 tys. m ³
			Cieszanów	8515 tys. m ³
5.	Lubaczów	Ropa naftowa	Lubaczów	115,93 tys. ton
			Cetynia	45 tys. ton
		Gaz	Lubaczów	872,10 mln m ³
			Cetynia	79,60 mln. m ³
		Siarka	Basznia	102528 tys. ton
Iły ceramiki budowlanej	Basznia	5427 tys. m ³		
6.	Narol	Wapień	Płazów	4556,06 tyś.ton

Ryc. 72 Złoże Wapienia –Brusno, (Źródło: własne)

Ryc. 73 Iły Ceramiki Budowlanej, Basznia,(Źródło: własne)

Ryc. 74 Złoza Borowiny w Podemsczyźnie, Gmina Horyniec-Zdrój

- **Cel Nr 2 – Propagowanie dziedzictwa geologicznego regionu, poprzez rozwój geoturystyki**

Geopark „Kamienny Las na Roztoczu” to potencjalny obszar, o wybitnym dziedzictwie geologicznym i kulturowym, obejmujący część Roztocza Południowego (Rawskiego) w granicach powiatu lubaczowskiego, którego podstawę utworzenia stanowi powierzchniowe nagromadzenie skrzemionkowanego drewna z rodziny cypryśnikowatych *Taxodioxydon taxodii*, pochodzącego z bagiennych lasów rosnących nad „śródziemnomorskim” brzegiem mioceńskiego (karpat) morza, najliczniejsze w dolinie Prutnika oraz w okolicy Krągłego Goraja (Pawliszcze).

Ryc.75 Geopark wraz z trasami geoturystycznymi

Potencjałem funkcjonowania geoparku stanowią planowane działania zmierzające do rozwoju geoturystyki w oparciu o geostanowiska – odsłonięcia skał i struktur skalnych, miejsca występowania kopalnej fauny i flory (późna kreda-neogen), formy rzeźby terenu (wzniesienia, skałki, jaskinie, wąwozy, źródlika), jak również dziedzictwo kulturowe (zabytkowe układy urbanistyczne – m.in. pałac Łosiów w Narolu, obiekty zabytkowej architektury – m.in. cerkiew w Radrużu wpisana na listę UNESCO) oraz lokalne tradycje, w tym gospodarcze, związane z wykorzystaniem miejscowych surowców mineralnych – kamieniarstwo bruśnieńskie.

Istotnym walorem obszaru Geoparku jest przyroda ożywiona, cechująca się zróżnicowaniem zbiorowisk roślinnych i świata zwierząt, chronionych w Parkach Krajobrazowych – Puszy Solskiej i Południoworoztoczańskim oraz w rezerwach przyrody, użytkach ekologicznych i pomnikach przyrody.

Funkcjonowanie Geoparku powinno być związane z powołaniem stowarzyszenia /podmiotu administracyjnego, grupującego: samorządy powiatów i gmin, organizacje społeczne i inne jednostki organizacyjne działające na rzecz ochrony przyrody, kultury oraz rozwoju turystyki, a także promowaniem dziedzictwa geologicznego i kulturowego (strona internetowa, punkt informacji turystycznej, foldery) oraz podejmowaniem różnego rodzaju inicjatyw na rzecz jego ochrony na terenie Geoparku.

Należy promować i stymulować rozwój ekonomiczny i kulturalny lokalnej społeczności zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, oparty na lokalnych produktach i tradycjach: gastronomia, rzemiosło, ginące zawody (produkcja pamiątek).

Na terenie Geoparku należałoby opracować i wdrażać strategię rozwoju turystyki, i koncentrować się na bieżącym funkcjonowaniu Geoparku z punktu widzenia interesów miejscowych społeczności, jak również na ocenie kierunków rozwoju Geoparku z punktu widzenia interesów badań naukowych, działań edukacyjnych i zachowania dziedzictwa przyrodniczego oraz kulturowego.

Ryc. 77 Kamieniołom w Hucie Różanieckiej

Ochrona powierzchni ziemi przywrócenie wartości użytkowej gleb – Priorytet 9

Cele średniookresowe

- **Cel nr 1 Przywracanie funkcji rolniczych, rekreacyjnych i przyrodniczych terenom zdegradowanym i zdewastowanym oraz ich rekultywacja.**

Na terenie powiatu lubaczowskiego powierzchnia gruntów podlegająca rekultywacji i zagospodarowaniu wynosi 33,95 ha, tj. 14,85 ha powierzchnia gruntów zdewastowanych oraz 19,1 ha powierzchnia gruntów zdegradowanych. Mniejsze powierzchnie gruntów zdewastowanych i zdegradowanych występują w gminach: Narol – 0,46 ha (grunty zdegradowane), Wielkie Oczy – 0,03 ha (grunty zdewastowane), Cieszanów – 0,70 ha (grunty zdegradowane).

Największa powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych znajduje się na terenie Gminy Lubaczów, i wynosi 14,36 ha gruntów zdewastowanych i 18,4 ha gruntów zdegradowanych. Są to tereny po byłej Kopalni Siarki „Basznia”, znajdujące się w miejscowościach Basznia Górna, Sieniawka i Podlesie. Wstępne prace, prowadzone od roku 2001, miały polegać na rekultywacji dwukierunkowej: technicznej i biologicznej.

W 2003 roku ze względu na brak zaplecza finansowego ówczesnego właściciela/likwidatora, zaprzestano rekultywacji terenu. Zaś w 2009 roku na wniosek Kopalni siarki „Machów” S.A., decyzją Starosty Lubaczowskiego zmieniono kierunek rekultywacji gruntów objętych terenem górniczym z leśnego na łąkowo-zadrzewiowo.

W związku z nabyciem przez Polską Siarkę Sp. z o.o. w Sandomierzu gruntów położonych w Podlesiu, Sieniawce i Baszni Górnej, obowiązki związane z rekultywacją gruntów po byłej kopalni „Basznia” zostały decyzją Starosty Lubaczowskiego przekazane na nowego właściciela.

Natomiast Rada Gminy w Lubaczowie uchwałą z dnia 14 sierpnia 2013r. zmieniła przeznaczenie gruntów obejmujących ok. 45,25 ha, w tym gruntów objętych przedmiotową decyzją o rekultywacji na tereny o różnym (nierolniczym) przeznaczeniu, uchwalając Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego „Kopalnia Siarki – I Etap”. Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. z 2013r, Dz.U. , poz. 1205), w przedmiotowej decyzji zakończenie rekultywacji gruntów określono w terminie do 5 lat od jej uprawomocnienia się tj. do dnia 9 października 2014r.

W roku 2014 na wniosek Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. Oddział Geologii i Eksploatacji w Warszawie, została wydana decyzja:

- określająca rolny kierunek rekultywacji gruntów o powierzchni łącznej 1,11 ha położonych w obrębie Stary Dzików, związanej z robotami geologicznymi mającymi na celu wykonanie otworu wiertniczego „Dzików – 23”. Rekultywacja objęła dz. nr 2040 RIIIb o pow. 3538 m², RIVa o pow. 1562 m², dz. 2041/1 RIII b o pow. 3 m², RIVa o pow. 97 m², oraz dz. 2044 RIVa o pow. 5900 m².
- określająca rolny kierunek rekultywacji gruntów o powierzchni łącznej 1,0839 ha, położonych w obrębie Niemstów, gm. Cieszanów, związanej z robotami geologicznymi mającymi na celu wykonanie otworu wiertniczego „Lubliniec – 13”. Rekultywacja objęła dz. nr 1173 Ł-IV o pow. 2246 m² ŁV o pow. 8593 m².

Wykonanie rekultywacji i zagospodarowania gruntów przewidziano po zakończeniu prac geologicznych, wywiezieniu urządzenia, zaplecza, płyt i materiałów, zebranie podsypki piaskowej i folii spod płyt żelbetowych, zasypanie nierówności i wykopów po zbiornikach, przywrócenie konfiguracji terenu oraz rozproszanie humusu.

Planowane są następujące prace agrotechniczne: orka, kultywatorowanie, wysiew wapna, bronowanie, wysiew nawozów mineralnych i organicznych, pionierski zasiew. W celu odtworzenia gleby na rekultywowanym terenie zostanie rozproszony humus uprzednio zdjęty przed rozpoczęciem robót geologicznych.

W roku 2015 na terenie powiatu zostały rozpoczęte prace rekultywacyjne gruntów czasowo zajętych pod obiekty wiertni „Wola Cewkowska – 1”, obręb Stary Dzików, w kierunku rolnym. Powierzchnia gruntów przewidziana do rekultywacji w kierunku rolnym;

- plac wiertni wynosi 9100 m² (dz. nr 842/4 PsIV),
- droga dojazdowa 1713 m² (dz.842/4 PsIV).

W roku 2015 zostały też rozpoczęte prace dokumentacyjne rekultywacji technicznej i biologicznej wyrobiska kopalń w miejscowości Nowa Grobla, ze względu na zakończoną eksploatacją kopalni Nowa Grobla II i trwającą eksploatacją kopalni Nowa Grobla III. Kopalnie objęte projektem rekultywacji zajmują działki nr 149 i 150 położone w obrębie Nowa Grobla, gm. Oleszyce. Łączna powierzchnia wyrobiska objęta rekultywacją po eksploatacji kopalni piasku „Nowa Grobla II” wynosi 1,9986 ha, a wraz z będącym w eksploatacji wyrobiskiem kopalni Nowa Grobla III – 3,69 ha.

Kierunek rekultywacji dla wyrobiska kopalni Nowa Grobla II został określony w postanowieniu Burmistrza Miasta i Gminy Oleszyce z dnia 20.07.2015r., znak: BGP.6523.1.2015 jako docelowe przeznaczenie na zbiorniki wodne o charakterze retencyjno-rekreacyjnym. Taki kierunek rekultywacji został również określony w decyzji Starosty Lubaczowskiego z dnia 20.08.2015r., znak: GP.6522.5.2015 stwierdzającej wygaśnięcie koncesji na wydobycie piasku ze złoża Nowa Grobla II.

- **Cel nr 2 – Ochrona zasobów gleb nadających się do wykorzystania rolniczego i leśnego przed ich przeznaczeniem na inne cele.**

Miernikiem realizacji tego celu jest m.in. bieżąca identyfikacja i likwidacja szkód powstałych w powierzchni ziemi, wspieranie rolnictwa ekologicznego, przedsięwzięć rolno-środowiskowych, wspieranie gospodarowania na obszarach o niekorzystnych warunkach do prowadzenia gospodarki rolnej (ONW).

W 2014-2015 na terenie powiatu lubaczowskiego realizowane były następujące programy rolno-środowiskowe

Liczba wniosków rolnośrodowiskowych realizowana w ARiMR w 2014r. (razem) – 1 099

W podziale na pakiety rolnośrodowiskowe:

- 1) Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone - **263**
- 2) Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne – **74**
- 3) Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone -**195**
- 4) Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 – **463**
- 5) Pakiet 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 – **119**
- 6) Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie – **9**
- 7) Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie – **7**
- 8) Pakiet 8. Ochrona gleb i wód – **598**
- 9) Pakiet 9. Strefy buforowe – **0**

Programy rolnośrodowiskowe realizowane przez rolników z powiatu lubaczowskiego w roku 2015 (Razem PROW 2007-2013 i 2014-2020 – 1112)

Liczba wniosków rolnośrodowiskowych PROW 2007-2013 PRŚ – **874**

Liczba wniosków rolnośrodowiskowo-klimatycznych PROW 2014-2020 PRŚK – **227**

Liczba wniosków rolnictwa ekologicznego PROW 2014-2020 RE -**11**

Programy rolnośrodowiskowe PROW 2007-2013 PRŚ (rok 2015)

- 1) Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone - **211**
- 2) Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne – **60**
- 3) Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone -**35**
- 4) Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 – **439**
- 5) Pakiet 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 – **115**
- 6) Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie – **8**
- 7) Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie – **7**
- 8) Pakiet 8. Ochrona gleb i wód – **442**
- 9) Pakiet 9. Strefy buforowe – **0**

Programy rolnośrodowiskowo-klimatyczne PROW 2014-2020 PRŚK (rok 2015) wniosków 227

- 1) Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone – **24**
- 2) Pakiet 2. Ochrona gleb i wód – **13**
- 3) Pakiet 3. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych – **0**
- 4) Pakiet 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000 – **33**
- 5) Pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000 – **151**
- 6) Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie – **23**
- 7) Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie – **1**

Programy rolnictwa ekologicznego PROW 2014-2020 RE (2015) wniosków 11

- 1) Pakiet 1. Uprawy rolnicze w okresie konwersji; - **5**
- 2) Pakiet 2. Uprawy warzywne w okresie konwersji – **2**
- 3) Pakiet 3. Uprawy zielarskie w okresie konwersji -**0**
- 4) Pakiet 4. Uprawy sadownicze w okresie konwersji -**2**
- 5) Pakiet 5. Uprawy paszowe na gruntach ornych w okresie konwersji -**1**
- 6) Pakiet 6. Trwałe użytki zielone w okresie konwersji – **0**
- 7) Pakiet 7. Uprawy rolnicze po okresie konwersji – **6**
- 8) Pakiet 8. Uprawy warzywne po okresie konwersji – **4**
- 9) Pakiet 9. Uprawy zielarskie po okresie konwersji – **0**
- 10) Pakiet 10. Uprawy sadownicze po okresie konwersji -**5**
- 11) Pakiet 11. Uprawy paszowe na gruntach ornych po okresie konwersji -**2**
- 12) Pakiet 12. Trwałe użytki zielone po okresie konwersji- **2**

W zakresie promocji produkcji zdrowej żywności, na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na wykazie produktów, wpisanych na listę produktów tradycyjnych znalazły się następujące produkty z powiatu lubaczowskiego:

- maczka z gęsi po dachnowsku,
- gołąbki z Nowego Sioła,
- pieróg dachnowski z kaszą gryczaną i ziemniakami,
- miód lubaczowski

Natomiast produkty serowe firmy Leda-Ser nagradzane są przez profesjonalne jury na szeregu konkursach i targach. Firma otrzymała dyplom Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Marka Sawickiego za udział

w finale ogólnopolskiego konkursu na najlepszy produkt lokalny pt. „Mój Rynek – Mój Produkt 2015” (Warszawa 2015), a ser ziołowy został uznany najlepszym produktem oferowanym na targowiskach, które otrzymały wsparcie na realizację projektu modernizacji lokalnych targowisk „Mój Rynek” (Boguchwała 2015). Z kolei za sery domowe przedsiębiorcy otrzymali wyróżnienie w konkursie Nasze Dobre Podkarpackie 2014, a także nominację do Agro Polska 2015.

Cele krótkookresowe

- Cel nr 1 - Rekultywacja i zagospodarowanie terenów zdegradowanych i zdewastowanych.
- Cel nr 2 - Prowadzenie monitoringu jakości gleb rolniczych.

W zakresie monitoringu gleb na terenie powiatu lubaczowskiego wykonywane były badania chemiczne i analizy fizykochemiczne gleb przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Rzeszowie. Badania takie pozwalają na określenie stanu zasobności gleb w przyswajalne makroelementy, jak również w mikroelementy oraz wielkości nawożenia. W latach 2014-2015 na terenie powiatu lubaczowskiego, nie były wykonywane badania wód gruntowych pod kątem zawartości składników pokarmowych oraz azotanów w wodach gruntowych.

W roku 2014 na terenie powiatu lubaczowskiego przeprowadzono analizę gleb w 879 próbkach, która objęła w sumie powierzchnię 1661 ha użytków rolnych. Ilość gospodarstw, które skorzystały z badań wyniosła 127, w tym: w Gminie Cieszanów 38, w Gminie Lubaczów 18, w Gminie Narol 16, w Gminie Oleszyce 25, w Gminie Stary Dzików 21, w Gminie Wielkie Oczy 9.

Tabela. 19 Zestawienie zasobności gleby na terenie powiatu lubaczowskiego w roku 2014

Rodzaj użytku Powierzchnia przebadana (ha)		Grunty orne		Użytki zielone		Użytki rolne	
		1624,14		36,78		1660,92	
Ilość próbek		848	100%	31	100%	879	100%
Odczyn (pH)	Bardzo kwaśny	105	12 %	8	26%	113	13%
	Kwaśny	301	35%	17	55%	318	36%
	Lekko kwaśny	274	32%	6	19%	280	32%
	Obojętny	94	11%	0	0%	94	11%
	Zasadowy	74	9%	0	0%	74	8%
Potrzeby wapnowania	Konieczne	285	34%	10	32%	295	34%
	Potrzebne	155	18%	9	29%	164	19%
	Wskazane	132	16%	6	19%	138	16%
	Ograniczone	113	13%	4	13%	117	13%
	Zbędne	163	19%	2	6%	165	19%
Zawartość fosforu	Bardzo niska	99	12%	13	42%	112	13%
	Niska	258	30%	7	23%	265	30%
	Średnia	213	25%	5	16%	218	25%
	Wysoka	158	19%	3	10%	161	18%
	Bardzo wysoka	120	14%	3	10%	123	14%
Zawartość potasu	Bardzo niska	144	17%	22	71%	166	19%
	Niska	251	30%	5	16%	256	29%
	Średnia	294	35%	0	0%	294	33%
	Wysoka	83	10%	2	6%	85	10%
	Bardzo wysoka	76	9%	2	6%	78	9%
Zawartość magnezu	Bardzo niska	167	20%	4	13%	171	19%
	Niska	237	28%	7	23%	244	28%
	Średnia	229	27%	9	29%	238	27%
	Wysoka	103	12%	6	19%	109	12%
	Bardzo wysoka	112	13%	5	16%	117	13%

Najwięcej gleb o pH do 5,5 stwierdzono w obrębie gmin: Wielkie Oczy, Stary Dzików, Lubaczów (60-77% ogółu przebadanych gleb). Natomiast gleb wymagających wapnowania w stopniu koniecznym i potrzebnym stwierdzono w gminach: Lubaczów, Stary Dzików – ok. 77%. Największy udział gleb wykazujący deficyt przyswajalnego P₂O₅ stwierdzono w obrębie gmin: Lubaczów i Stary Dzików, gdzie zawartość poniżej 10mg/100g stwierdzono w ponad 50% badanych gleb. Średnio w gminie niedobór przyswajalnego P₂O₅ wykazuje 43% użytków rolnych.

Bardzo niską i niską zasobnością w K₂O wykazują gleby na terenie powiatu lubaczowskiego, i wynosi 48%. Największy deficyt stwierdzono w gminie Lubaczów.

Zbliżony deficyt ok. 50% pod względem zawartości magnezu w glebie, wykazują gleby w gminach: Cieszanów, Oleszyce i Narol.

W roku 2015 Okręgowa Stacja Chemiczna przeprowadziła analizę gleb w 1445 próbkach gleb, obejmując powierzchnię 3522 ha użytków rolnych. Ilość przebadanych gospodarstw wyniosła 166, w tym: Gmina Lubaczów 23, Gmina Cieszanów 55, Gmina Oleszyce 28, Wielkie Oczy 10, Gmina Stary Dzików 25, Gmina Horyniec-Zdrój 9, Gmina Narol 16.

Tabela. 20 Zestawienie zasobności gleby na terenie powiatu lubaczowskiego w roku 2015 (Źródło: OSC-R w Rzeszowie)

Rodzaj użytku Powierzchnia przebadana (ha) Ilość próbek		Grunty orne		Użytki zielone		Użytki rolne	
		3 482,48		39,34		3521,82	
		1437	100%	8	100%	1445	100%
Odczyn (pH)	Bardzo kwaśny	138	10 %	0	0%	138	10%
	Kwaśny	423	29%	4	50%	427	30%
	Lekko kwaśny	485	34%	3	38%	488	34%
	Obojętny	172	12%	1	13%	173	12%
	Zasadowy	219	15%	0	0%	219	15%
Potrzeby wapnowania	Konieczne	315	22%	1	13%	316	22%
	Potrzebne	239	16%	2	25%	241	17%
	Wskazane	233	16%	1	13%	234	16%
	Ograniczone	213	15%	1	13%	214	15%
	Zbędne	437	30%	3	38%	440	31%
Zawartość fosforu	Bardzo niska	105	7%	2	25%	107	7%
	Niska	369	26%	3	38%	372	26%
	Średnia	395	27%	2	25%	397	27%
	Wysoka	320	22%	1	13%	321	22%
	Bardzo wysoka	248	17%	0	0%	248	17%
Zawartość potasu	Bardzo niska	224	15%	5	63%	229	16%
	Niska	397	28%	1	13%	398	28%
	Średnia	458	32%	2	25%	460	32%
	Wysoka	212	15%	0	0%	212	15%
	Bardzo wysoka	146	10%	0	0%	146	10%
Zawartość magnezu	Bardzo niska	393	27%	5	63%	398	28%
	Niska	436	30%	0	0%	436	30%
	Średnia	356	25%	2	25%	358	25%
	Wysoka	150	10%	0	0%	150	10%
	Bardzo wysoka	102	7%	1	13%	103	7%

Głównym problemem produkcji roślinnej jest znaczny udział gleb bardzo kwaśnych i kwaśnych, co wynika m.in. z niezadawalającego poziomu wapnowania oraz stosunkowo duży udział gleb wykazujących deficyt podstawowych makroskładników.

Tabela. 21 Stan agrochemiczny gleb z poszczególnych gmin na podstawie badań z 2015r (Źródło: OSC-R w Rzeszowie).

Gmina	Ilość przebad. prób	Przebad. Pow.	%udział gleb o odczynie			% udział gleb o potrzebach wapnowania		
			Bardzo kwaśnym i kwaśnym	Lekko kwaśnym	Obojętnym i zasadowym	Konieczne i potrzebne	Wskazane	Ograniczone i zbędne
Cieszanów	420	1091	41	4,5	14	43	21	36
Horyniec	67	101	61	25	15	44	18	38
Lubaczów	224	729	41	24	35	33	17	50
Narol	220	538	11	13	76	9	5	86
Oleszyce	232	450	30	45	25	37	16	47
Stary Dzików	185	361	52	19	29	53	19	28
Wielkie Oczy	97	251	74	23	3	74	12	14

Tabela. 22 Stan agrochemiczny gleb z poszczególnych gmin na podstawie badań z 2015r (Źródło: OSC-R w Rzeszowie).

Gmina	%udział gleb o zawartości P ₂ O ₅			% udział gleb o zawartości K ₂ O			% udział gleb o zawartości Mg		
	Bardzo niska i niska	Średnia	Wysoka i bardzo wysoka	Bardzo niska i niska	Średnia	Wysoka i bardzo wysoka	Bardzo niska i niska	Średnia	Wysoka i bardzo wysoka
Cieszanów	31	28	41	42	33	25	54	27	19
Horyniec	55	21	24	37	16	47	28	30	42
Lubaczów	31	37	32	45	27	28	61	27	12
Narol	22	19	59	40	26	34	61	25	14
Oleszyce	24	27	49	26	46	28	71	20	9
Stary Dzików	40	31	29	62	30	8	50	24	26
Wielkie Oczy	69	19	12	65	30	5	64	19	17

Na terenie powiatu lubaczowskiego utrzymuje się bardzo duży odsetek gleb bardzo kwaśnych i kwaśnych, 39% powierzchni wymaga wapnowania od zaraz. Najwięcej gleb wykazujących pH poniżej 5,5 stwierdzono na gruntach gmin Stary Dzików, Horyniec, Wielkie Oczy. Największe potrzeby wapnowania stwierdzono na gruntach gmin Stary Dzików, Wielkie Oczy. Poziom zawartości w P₂O₅, K₂O, Mg jest zróżnicowany. Znaczący niedobór fosforu stwierdzono na użytkach rolnych gmin Horyniec-Zdrój i Wielkie Oczy. Problemy z zasobnością w przyswajalny potas (K₂O), wykazują grunty w minach: Stary Dzików, Wielkie Oczy, gdzie stwierdzono ponad 60% gleb wykazujących deficyt. Lepszą zasobność w porównaniu do potasu i fosforu stwierdza się w magnezie.

- **Cel nr 3 – Ochrona źródeł wód leczniczych i borowiny.**

Miernikiem realizacji tego celu jest prowadzenie monitoringu ilościowego i jakościowego wód leczniczych i borowiny w Horyńcu –Zdroju i Podemszczyźnie.

Uzdrowisko posiada opinię Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny, ul. Słowackiego 8, 60-823 Poznań, w sprawie jakości borowiny pozabiegowej, w aspekcie jej oddziaływania na środowisko naturalne. Borowina jako naturalny surowiec leczniczy, charakteryzujący się zawartością głównie związków organicznych – humusowych z udziałem składników mineralnych (krzemionka, sole, wapnia, magnezu, sodu, potasu, żelaza, manganu i inne), stosowana jest do zabiegów po zmieszaniu z wodą przede wszystkim w formie: kąpeli całkowitych lub częściowych, okładów i zawijań. Taką borowinę

pozabiegową ewentualnie po częściowym odwodnieniu można zakwalifikować jako odpad aktywny biologicznie, nieszkodliwy dla środowiska naturalnego.

Próbki osadu borowiny poddawane są analizie laboratoryjnej pod kątem zawartości: m.in. pH, suchej masy, substancji organicznych, azotu ogólnego, azotu amonowego, fosforu, wapnia, magnezu, cynku, ołowiu, kadmu, chromu, miedzi, niklu, rtęci, obecności bakterii z rodzaju Salmonella, oraz liczby żywych jaj pasożytów jelitowych. Wyniki badań bakteriologicznych, organoleptycznych, fizykochemicznych i parazytologicznych stanowią podstawę do określenia ewentualnego zagrożenia dla zdrowia ludzi oraz sposób zagospodarowania borowiny pozabiegowej.

Również woda mineralna z ujęcia Wody – Horyniec Zdrój – Róża III, poddawana jest analizie badań bakteriologicznych, organoleptycznych, fizykochemicznych.

W roku 2014 pobór wody leczniczej Horyniec na potrzeby Uzdrowiska wyniósł 15427 m³, zaś w roku 2015 wyniósł 15144 m³.

Natomiast w roku 2014, wydobycie borowiny w miejscowości Podemsczyzna wyniosło, 554 Mg, a w roku 2015 – 520 Mg.

- **Cel nr 4 – Ograniczenie negatywnego wpływu procesów gospodarczych na środowisko glebowe.**

Uzdrowiska sanatoryjne działające na terenie Gminy Horyniec – Zdrój, w ramach decyzji zezwalającej na przetwarzanie odpadów o kodzie 18 01 81 – zużyte kąpiele lecznicze aktywnie biologicznie inne niż wymienione w 18 01 80 borowina pozabiegowa, magazynują w zbiornikach ziemnych odpady borowiny pozabiegowej powstające podczas okładów borowinowych, gdzie następuje stabilizacja odpadu a nadmiar wody spływa grawitacyjnie do następnego zbiornika. Tam następuje dalsza stabilizacja odpadu, a nadmiar wody spływa do zbiornika pełniącego rolę filtra. Woda z odpadu oczyszczona na filtrze piaskowym spływa do studni ściekowych pozabiegowych, a następnie odprowadzana jest do potoku "Papiernia". W roku 2014 ilość wody zrzuconej do rzeki wyniósł 38710 m³, a w roku 2015 ilość ta wyniosła 38684 m³.

Ustabilizowany i odsączony odpad borowiny pozabiegowej, z zbiorników wybierany jest koparką i magazynowany na przyzmię do dalszego osuszania. Następnie z przyzmy za pomocą rozrzutnika dostarczany na miejsce odzysku, tj. tereny zieleni ogrodowej i parkowej, w tym zieleni trawiastej i roślin ozdobnych, które wymagają nawożenia i poprawy stanu środowiska. Podstawą do ustalenia dawki do stosowania odpadu będą badania jakościowe odpadu w zakresie zawartości składników pokarmowych dla roślin, zwłaszcza azotu oraz metali ciężkich, a także badania gleb w tym samym zakresie.

Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym – Priorytet 10

Cel średniokresowy

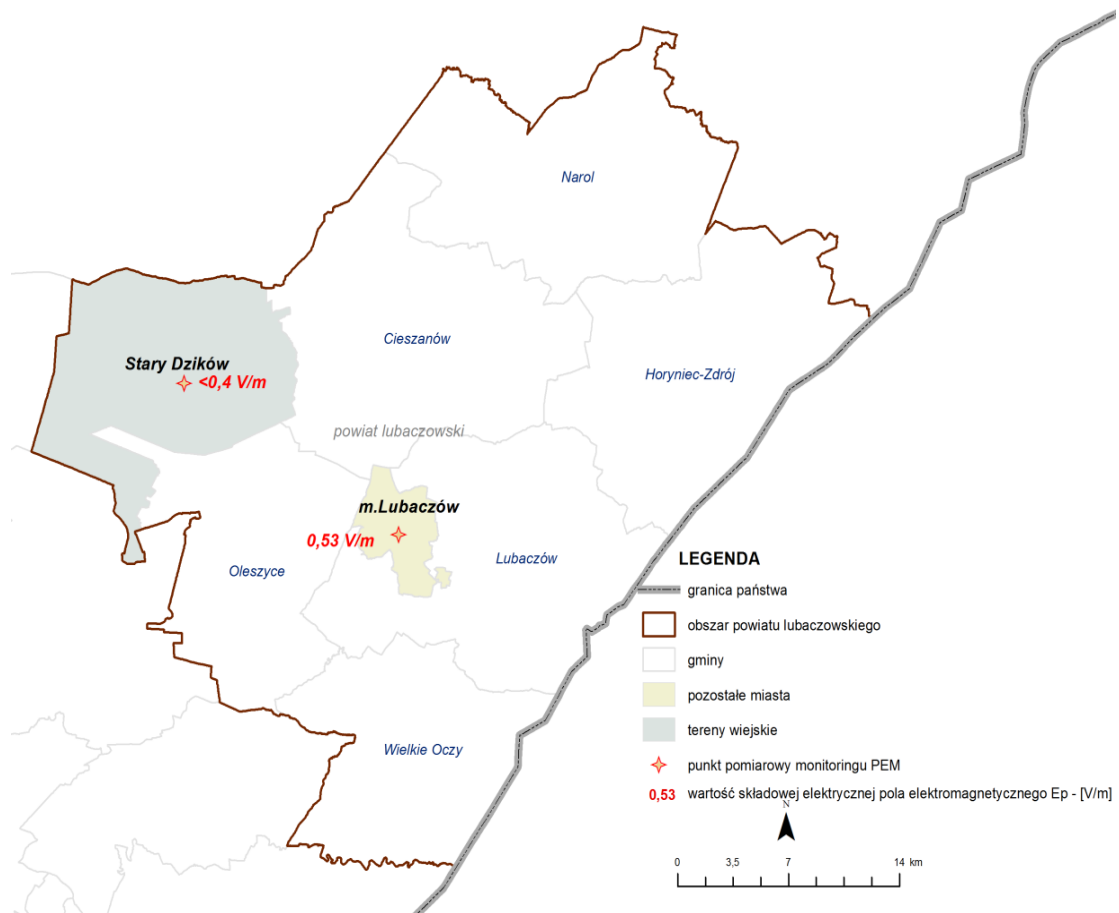
- Cel nr 1 – Ochrona mieszkańców i środowiska powiatu lubaczowskiego przed działaniem promieniowania elektromagnetycznego.

Cel krótkookresowy

- Cel nr - Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych

Miernikiem realizacji tych celów było utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym oraz prowadzenie monitoringu pól elektromagnetycznych.

W roku 2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie na obszarze powiatu lubaczowskiego badania poziomów pól elektromagnetycznych przeprowadził w Lubaczowie na osiedlu Jagiellonów i w Starym Dzikowie.

Ryc.78 Rozmieszczenie punktów pomiarowych monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rozkład poziomów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r. (WIOŚ)

Analiza wyników pomiarów przeprowadzonych na obszarze powiatu lubaczowskiego w 2014r., nie wykazała przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. W Lubaczowie wartość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego E_p wyniosła $0,53\text{ V/m}$ ($\pm 0,11\text{ V/m}$), natomiast w Starym Dzikowie była niższa od wartości $0,4\text{ V/m}$, to jest od wartości odpowiadającej progowi czułości przyrządu pomiarowego.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30.10.2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. z 2003r., Nr 192, poz. 1883), w miejscach dostępnych dla ludności wartość dopuszczalna składowej pola, dla częstotliwości od 3 MHz do 300 MHz i dla częstotliwości od 300 MHz do 300 GHz wynosi 7 V/m.

Stan realizacji przedsięwzięć wynikających z harmonogramu rzeczowo – finansowego

W harmonogramie zostały ujęte zadania mające służyć realizacji przyjętych w Programie celów strategicznych średniookresowych i krótkookresowych. Poniższe zestawienie przedstawia stan zrealizowanych inwestycji na terenie powiatu lubaczowskiego, w latach 2014-2015, w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiskowych.

TABELA 23. Realizacja przedsięwzięć w zakresie **ochrony przyrody i krajobrazu – zestawienie finansowo-rzeczowe**

Lp.	Rodzaj działania /przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Lata realizacji	Koszt całkowity inwestycji (tyś. PLN)	Wydatki na realizację (tyś. PLN) w latach 2014-2015		Źródło finansowania
					6	7	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Sporządzenie Uproszczonych Planów Urządzania Lasu	Urząd Gminy Horyniec-Zdrój	2015	27,876 (netto)		27,876 (netto)	Środki własne
2.	Pełny System informatyczny „LasInfo”	Urząd Gminy Horyniec-Zdrój	2015	37,124 (netto)		37,124 (netto)	Środki własne
3.	Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko dla projektu UPUL na lata 2016-2025	Urząd Gminy Horyniec-Zdrój	2015	4,0 (netto)		4,0 (netto)	Środki własne
4.	Odnowienia drzewostanów zniszczonych wskutek okiści (Werchrata, Dziewięcierz, Prusie)	Urząd Gminy Horyniec-Zdrój	2015	38,62 (brutto)		38,62 (brutto)	Środki z budżetu Państwa
5.	Remont i odbudowa obiektów zabytkowych na terenie m. Lubaczów	Gmina Miejska Lubaczów	2013-2014	33,0	5,0		Budżet gminy Wojewódzki Konserwator Zabytków
6	Utworzenie ścieżki dydaktycznej w m. Basznia Dolna, gm. Lubaczów	Gmina Lubaczów	2014	20,0	20,0		Środki własne

6	Zabiegi pielęgnacyjno-konserwacyjne zabytkowego parku w m. Nowe Sióło, gm. Cieszanów	Gmina Cieszanów	2015	133,380		133,380	WFOŚiGW (66,690) Środki własne (66,690)
7	Rewitalizacja Parku Zdrojowego w Horyńcu Zdroju	Gmina Horyniec-Zdrój	2014-2015	10000,0	7800,0	2200,0	PL-BY-UA Środki własne
8	Założenie pasa zieleni na terenie Stacji Paliw nr 1243 w Cieszanowie, ul. Kościuszki 81	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	7,5		7,5	Środki własne
9	Odtworzenie drzewostanu zabytkowej Alei lipowej w m. Huta Kryształowa, gm. Lubaczów	Gmina Lubaczów	2015	1,5		1,5	Środki własne
10	Nasadzenie drzew przy drodze lipowej w m. Podlesie, gm. Lubaczów	Gmina Lubaczów	2015	1,0		1,0	Środki własne

TABELA. 24 Realizacja przedsięwzięć w zakresie **ochrony powietrza – zestawienie finansowo – rzeczowe**

Lp.	Rodzaj działania /przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Lata realizacji	Koszt całkowity inwestycji (tyś. PLN)	Wydatki na realizację (tyś. PLN) w latach 2014-2015		Źródło finansowania
					6	7	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Modernizacja instalacji c.o. na terenie Zakładu C.M.C Oleszyce, ul. Kolejowa 68 (tartak)	Zakład C.M.C Sp. zo.o. Oleszyce, ul. Kolejowa 68 (tartak)	2015	51		51	Środki własne
2.	Modernizacja kotłowni w Ośrodku Zdrowia w Wielkich Oczach	Gmina Wielkie Oczy	2015	68,2		68,2	Środki własne , środki WFOŚiGW
3.	Modernizacja budynku Domu Kultury w Załużu wraz z zagospodarowaniem otoczenia	Gmina Lubaczów	2014	133,0	133,0		PROW, środki własne

4	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Borowej Górze	Gmina Lubaczów	2014	104,0	104,0		PROW, środki własne
5	Przebudowa budynku po byłej szkole w Dąbkowie dla potrzeb przedszkola i żłobka	Gmina Lubaczów	2014	385,0	385,0		Środki własne
6	Modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Tymcach wraz z zagospodarowaniem otoczenia	Gmina Lubaczów	2014	221,0	221,0		Środki własne
7	Adaptacja byłej szkoły w Wólce Krowickiej na świetlicę wiejską wraz z zagospodarowaniem otoczenia	Gmina Lubaczów	2014	420,0	420,0		PROW, środki własne
8	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Piastowie wraz z zagospodarowaniem otoczenia	Gmina Lubaczów	2014	240,0	240,0		PRWO, środki własne
9	Budowa Dystrybutora SK700-II 8-4-8 na Stacji Paliw nr 1243 w Cieszanowie, ul. Kościuszki 81	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	114,174		114,174	Środki własne
10	Likwidacja infrastruktury technologicznej na terenie ZPN 7 w Lubaczowie, ul. Budowlanych 12	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	23,0		23,0	Środki własne
11	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Horyniec-Zdrój (Horyniec-Zdrój, Werchrata), wymiana kotłów węglowych na olejowe	Gmina Horyniec-Zdrój	2015	1241,13595		1241,13595	Mechanizm Finansowy EOG oraz środki własne
12	Termomodernizacja budynków	Uzdrowisko Horyniec Sp. z o.o., ul. Sanatoryjna 3, 37-60 Horyniec-Zdrój	2015	2039,0	57,0	134,0	1. Program PL 04 Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii 2. środki własne
13	Termomodernizacja obiektu I Centrum Rehabilitacji Rolników	Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS	2014-2016	3732,51	W trakcie realizacji		Fundusz Składowy Ubezpieczenia

	KRUS w Horyńcu-Zdroju – I Etap	w Horyńcu-Zdroju, ul. Sanatoryjna 2,					Społecznego KRUS
14	Wymiana tłumików oczyszczających spaliny na wylocie kotłów	Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS w Horyńcu-Zdroju, ul. Sanatoryjna 2,	2014-2016	6,5		6,5	Fundusz Składowy Ubezpieczenia Społecznego KRUS
15	Kompleksowa termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	Urząd Gminy Stary Dzików	2014	878,0	878,0		RPO WP Budżet Gminy
16	Modernizacja kotłowni (z węglowej na gazową)	„AGROMAL” Jan Pokrywka i wspólnicy sp. j., Lubaczów, ul. Abp. Baziaka 15A	2014	20,0	20,0		Środki własne
17	Modernizacja kotłowni (rozbudowa kotłowni na spalanie trocinami- budowa silosu na gromadzenie trocin o poj. 120m ³ i wys. 13 m)	Rud – Drew Sp. z o.o. Ruda Różaniecka 257, 37-610 Narol	2014	139,0	139,0		Środki własne, leasing
18	Budowa kotłowni na biomasę na terenie Przetwórni Owoców Miękkich, ul. Leśna 1, Stary Dzików	Przetwórnia Owoców Miękkich w Dzikowie, ul. Leśna 1, 37-632 Stary Dzików Ekorodzina Sp. z o.o. Górki Małe, ul. Dworska 33, 95-080 Tuszyn	2013-2015	2296,44	242,67	54,63	Środki własne Dotacja z ARiMR
19	Termomodernizacja budynku świetlicy w m. Nowy Lubliniec osiedle, gm. Cieszanów	Gmina Cieszanów	2014	12,0	12,0		PROW 4,9 Środki własne 7,1
20	Termomodernizacja budynku Leśnictwa Złomy	Nadleśnictwo Narol	2013-2014	207,3	94,8		Środki własne
21	Termomodernizacja budynku Nadleśnictwa Narol	Nadleśnictwo Narol	2015-2017	1440,		49,2	Środki własne
22	Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej –	Powiatowy Zarząd Dróg w	2014-2015	344,0		344,0	Beneficjent projekt:

	województwo podkarpackie (gminy: Narol, Horyniec-Zdrój, Lubaczów, wielkie Oczy)	Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31					Województwo Podkarpackie Partner: Powiat Lubaczowski
23	Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej w m. Huta Kryształowa, Budomierz, Krowica Sama	Gmina Lubaczów	2015	311,0		311,0	Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej, środki własne
24	Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Cieszanów: - 17 km nawierzchni ścieżek rowerowych, -16 szt. punktów przystankowych, -6 kontenerów socjalnych	Gmina Cieszanów	2014	3137,0	3137,0		RPO WP (2532,5) Środki własne (604,5)
25	Budowa ścieżek , modernizacja dróg na terenie Gminy Horyniec-Zdrój	Gmina Horyniec-Zdrój	2015	662,231		662,231	PORPW Środki własne
26	Przebudowa nawierzchni dróg na terenie gminy Lubaczów	Gmina Lubaczów	2014	4350,0	4350,0		Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina na lata 2007-2013, NPPDL, FOGR, środki na usuwanie klęsk żywiołowych, środki własne
27	Przebudowa nawierzchni dróg na terenie gminy Lubaczów	Gmina Lubaczów	2015	1954,0		1954,0	NPPDL, FOGR, środki na usuwanie klęsk żywiołowych, środki własne
28	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1723R Łukawica – Bieniaszówka w km 0+000-1+500 oraz 2+273 – 2+503 wraz z przebudową przepustów w km 0+200, 0+490 i 1+100 (gm. Narol, m. Bieniaszówka)	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31	2014	608,0	608,0		-dotacja ze środków na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, -dotacja Gminy Narol,

							-środki własne Powiatu Lubaczowskiego
29	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 1666R Stare Sioło-Lipina w km 0+000-0+300 i 1+985-4+254 (gm. Oleszyce, m. Stare Sioło)	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31	2014	1 228,0	1 228,0		-Dotacja NPPDL – Etap II B-D-R - środki Gminy Oleszyce, -środki Powiatu Lubaczowskiego
30	Przebudowa drogi powiatowej nr 1677R Szczutków – Wielkie Oczy-Granica Państwa odcinek Wielkie Oczy – Skolin km 13+207-15+598 (gm. Wielkie Oczy, m. Skolin)	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31	2014	1 293,0	1 293,0		-dotacja NPPDL – Etap II B-D-R, -środki Gminy Wielkie Oczy, - środki Powiatu Lubaczowskiego
31	Przebudowa drogi powiatowej nr 1699R – dojazd do stacji PKP Horyniec oraz 1661R Horyniec-Nowiny Horynieckie poprzez budowę chodnika w ciągu tych dróg – etap II od km 0+416 do km 0+615 (gm. Horyniec-Zdrój, m. Horyniec-Zdrój)	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31	2014	75,0	75,0		Środki Gminy Horyniec-Zdrój
32	Przebudowa drogi powiatowej nr 1699R – dojazd do stacji PKP Horyniec oraz 1661R Horyniec-Zdrój -Nowiny Horynieckie	Gmina Horyniec-Zdrój	2015	1498,694 39		1498, 6943 9	NPPDL, Powiat Lubaczowski, Środki własne
33	Utwardzenie istniejącej zatoczki w m. Dąbrowa w ciągu drogi powiatowej nr 1678R Szczutków – Dąbrowa (gm. Lubaczów, m. Dąbrowa)	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31	2014	13,0	13,0		-Środki Gminy Lubaczów, - środki Powiatu Lubaczowskiego
34	Przebudowa drogi powiatowej nr 1677R Szczutków – wielkie Oczy – Granica Państwa poprzez budowę chodnika dla pieszych w ciągu tej drogi, w tym przebudowa chodnika dla pieszych w	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31	2014	177,0	177,0		- środki Gminy Wielkie Oczy, - środki Powiatu Lubaczowskiego

	Wielkich Oczach, ul. Łukawiecka) od km 12+329 do km 12+548 oraz przebudowa chodnika dla pieszych w Łukawcu od km 4+478 do km 4+529 i od km 4+292 do km 4+506 (gm. Wielkie Oczy, m. Łukawiec i Wielkie Oczy)						
35	Budowa chodnika dla pieszych przy drodze powiatowej nr 1686R ul. Słowackiego w Lubaczowie od km 0+391 do km 0+628 (m. Lubaczów)	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31	2014	94,0	94,0		-środki Miasta Lubaczów, - środki Powiatu Lubaczowskiego
36	Remont drogi powiatowej nr 1639R Narol – Granica Województwa w km 1+939-2+139 (gm. Narol, m. Młynki)	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31	2014	114,0	114,0		Środki Gminy Narol, Środki Powiatu Lubaczowskiego
37	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1679R Lubaczów-Krowica Lasowa w km 3+485-4+995 (gm. Lubaczów, m. Dąbrowa)	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31	2014	690,0	690,0		-dotacja ze środków na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, -dotacja Gminy Lubaczów, -środki własne Powiatu Lubaczowskiego
38	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1695R Dąbrowa-Łukawiec w km 0+000-5+491 (gm. Lubaczów i Wielkie Oczy, m. Dąbrowa, Szczutków, Łukawiec)	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31	2015	2 263,0		2 263,0	-dotacja ze środków na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, - dotacja Gminy Lubaczów i Gminy Wielkie Oczy, -dotacja PGNiG, -środki własne Powiatu Lubaczowskiego
39	Przebudowa drogi powiatowej nr 2408R Łukawica-Chlewiska w km1+000-1+700 i 3+030-	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul.	2015	409,0		409,0	-dotacja ze środków na usuwanie klęsk żywiołowych,

	3+721 wraz z przebudową przepustu w km 1+481, 3+074 i 3+581 (gm.Narol, m. Chlewiska)	Kard. St. Wyszyńskiego31					- dotacja Gminy Narol, -środki własne Powiatu Lubaczowskiego
40	Przebudowa drogi powiatowej nr 1682R Lubaczów-Borowa Góra od km 0+00 do km 1+080	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31	2015	679,0		679,0	-dotacja NPPDL – Etap II B-D-R, -środki Gminy Lubaczów i Miasta Lubaczów, -środki Powiatu Lubaczowskiego
41	Przebudowa drogi powiatowej nr 1698R Kobylnica Ruska –Budzyń – Korczowa km 2+648-5+593 (gm. Wielkie Oczy, m. Kobylnica Wołoska)	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31	2015	1293,0		1293,0	-dotacja NPPDL – Etap II B-D-R, -środki Gminy Wielkie Oczy, -środki Powiatu Lubaczowskiego
42	Przebudowa drogi powiatowej nr 1640R Paary-Granica województwa-Narol Wieś w km 0+000-3+839 (gm. Narol, m. Narol Wieś)	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, Gmina Narol	2015	1136,0 (w tym 550 środki Gminy .Narol)		1136,0 (w tym 550 środki Gminy .Narol)	-dotacja NPPDL – Etap II B-D-R, - środki Powiatu Lubaczowskiego -środki Gminy Narol (rezerwa celowa budżetu państwa)
43	Przebudowa drogi powiatowej nr 1699R Dojazd do stacji PKP Horyniec w km 0+000-0+615 i nr 1661R Horyniec-Nowiny Horynieckie w km 0+000-3+358 (gm. Horyniec-Zdrój, m. Horyniec-Zdrój)	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31	2015	1500,0		1500,0	-dotacja NPPDL – Etap II B-D-R, -środki Gminy Horyniec-Zdrój -środki Powiatu Lubaczowskiego
44	Przebudowa drogi powiatowej nr 1687R ul. Mazury w Lubaczowie w km 0+000-1+070	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31	2015	847		847	-dotacja NPPDL – Etap II B-D-R -środki Gminy Miejskiej Lubaczów, -środki Powiatu Lubaczowskiego

45	Wykonanie poszerzeń nawierzchni tłuczniowej kruszywem łamanym drogi powiatowej nr 2409R Nowe Brusno – Polanka Horyniecka w km 1+982-3+862 (gm. Horyniec-Zdrój, m. Polanka Horyniecka)	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31	2015	50,0		50,0	-środki Gminy Horyniec –Zdrój, -środki Powiatu Lubaczowskiego
46	Przebudowa drogi powiatowej nr 1663R Horyniec-Zdrój – Radruż w km 2+335-3+385 (gm. Horyniec-Zdrój, m. Radruż)	Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie, ul. Kard. St. Wyszyńskiego31	2015	333,0		333,0	-środki gminy Horyniec-Zdrój, -środki Powiatu Lubaczowskiego
47	Przebudowa drogi gminnej nr 105251R w m. Moszczanica, gm. Stary Dzików	Gmina Stary Dzików	2014	467,0	467,0		-Urząd Wojewódzki, -Budżet Gminy
48	Przebudowa drogi gminnej nr 105022R „Leńczuk” w m. Cewków, gm. Stary Dzików	Gmina Stary Dzików	2015	142,0		142,0	-Urząd Wojewódzki, -Budżet Gminy
49	Przebudowa drogi gminnej nr 105002R „Kociska” w m. Ułazów, gm. Stary Dzików	Gmina Stary Dzików	2015	110,0		110,0	- Urząd Wojewódzki, - Budżet Gminy
50	Przebudowa ciągu dróg gminnych ul. Zagrody, Słowackiego i Puszkina, gm. Oleszyce, m. Oleszyce	Gmina Oleszyce	2015	809,0	809,0		Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
51	Przebudowa ciągu dróg gminnych ul. Rynek i Futorzańska, gm. Oleszyce, m. Oleszyce	Gmina Oleszyce	2014	510,0		510,0	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
52	Przebudowa dróg gminnych: ul. Rejtana, Wyspiańskiego, Podzamcze, Miasto Lubaczów	Gmina Miejska Lubaczów	2014	1015,0	1015,0		Budżet gminy Środki zewnętrzne
53	Przebudowa drogi powiatowej ul. Mazury oraz dróg gminnych: Gołuchowskiego, Jaworowej, Ostrowieckiej, Miasto Lubaczów	Gmina Miejska Lubaczów	2015	2590,0		2590,0	Budżet powiatu, Dotacja celowa z budżetu gminy, budżet gminy

54	Rewitalizacja dróg gminnych: ul. Bohaterów Września 1939, Piaski, Budowlanych, Miasto Lubaczów	Gmina Miejska Lubaczów	2015	328,0		328,0	Budżet gminy Środki zewnętrzne
55	Rewitalizacja dróg gminnych: ul. Norwida, Słowackiego, Miasto Lubaczów	Gmina Miejska Lubaczów	2015	110,0		110,0	Budżet gminy Środki zewnętrzne
56	Przebudowa drogi gminnej k. Kisielewicza w m. Dachnów, gm. Cieszanów	Gmina Cieszanów	2014	256,7	256,7		Budżet państwa (204,4) Środki własne (52,3)
57	Utwardzenie drogi wewnętrznej w m. Dachnów, gm. Cieszanów	Gmina Cieszanów	2015		31,1		Budżet wojew. (28,0) Środki własne (3,1)
58	Remont drogi gminnej Niemstów – nowy Lubliniec, w m. Niemstów, gm. Cieszanów	Gmina Cieszanów	2014	820,8	820,8		Budżet państwa (656,6) Środki własne (164,2)
59	Remont drogi gminnej w m. Nowe Sioło, gm. Cieszanów	Gmina Cieszanów	2015	255,6		255,6	Budżet państwa (204,4) Środki własne (51,2)
60	Remont drogi gminnej w m. Gorajec, gm. Cieszanów	Gmina Cieszanów	2015	142,1		142,1	Budżet państwa (113,7) Środki własne (28,4)
61	Przebudowa ulicy 6-go Grudnia w m. Cieszanów	Gmina Cieszanów	2015	212,7		212,7	Budżet państwa (106,3) Środki własne (106,4)
62	Przebudowa ulicy Westerplatte w m. Cieszanów	Gmina Cieszanów	2015	165,2		165,2	Budżet państwa (130,7) Środki własne (34,5)
63	Przebudowa drogi wewnętrznej na Oś. Chotylub, gm. Cieszanów	Gmina Cieszanów	2015	184,5		184,5	ANR (160,0) Środki własne (38,4)

64	Przebudowa nawierzchni drogi do Radruża, gm. Horyniec-Zdrój	Gmina Horyniec-Zdrój	2015	330,0		330,0	Powiat Lubaczowski, środki własne,
65	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej w m. Puchacze, gm. Horyniec-Zdrój	Gmina Horyniec-Zdrój	2015	237,61053		237,61053	Ministerialny Program Usuwania Klęsk Żywiotowych, Środki własne
66	Przebudowa nawierzchni drogi w Dziewięcierzu oraz Werchracie, gm. Horyniec-Zdrój	Gmina Horyniec-Zdrój	2015	386,01476		386,01476	Ministerialny Program Usuwania Klęsk Żywiotowych Środki własne gminy
67	Przebudowa drogi osiedlowej w Niwkach Horynieckich, gm. Horyniec-Zdrój	Gmina Horyniec-Zdrój	2015	116,0		116,0	ANR, środki własne Gminy
68	Przebudowa drogi dojazdowej do pól w m. Radruż, gm. Horyniec-Zdrój	Gmina Horyniec-Zdrój	2015	80,0		80,0	Urząd Marszałkowski Środki własne Gminy
69	Przebudowa drogi gminnej w m. Świdnica i Nowiny Horynieckie, gm. Horyniec-Zdrój	Gmina Horyniec-Zdrój	2014	299,71581	299,71581		Ministerialny Program Usuwania Klęsk Żywiotowych Środki własne Gminy
70	Przebudowa drogi bocznej ul. Sobieskiego w Horyńcu-Zdroju	Gmina Horyniec-Zdrój	2014	185,05306	185,05306		Ministerialny Program Usuwania Klęsk Żywiotowych Środki własne Gminy
71	Budowa drogi leśnej w Leśnictwie Płazów	Nadleśnictwo Narol	2011-2014	5466,6	5398,2		PROW
72	Budowa drogi leśnej w Leśnictwie Kadłubiska	Nadleśnictwo Narol	2013-2014	1643,4	662,9		Środki własne
73	Przebudowa drogi leśnej w Leśnictwie Huta Różaniecka	Nadleśnictwo Narol	2013-2020	3741,2		316,1	Środki własne
74	Przebudowa drogi leśnej w Leśnictwie Gorajec	Nadleśnictwo Narol	2015	5,3		5,3	Środki własne

75	Przebudowa drogi leśnej w Leśnictwie Płazów	Nadleśnictwo Narol	2015	54,8		54,8	Środki własne
76	Przebudowa drogi leśnej nr 7 na terenie Gminy Oleszyce i Cieszanów	Nadleśnictwo Oleszyce	2014-2015	515,5	1017,3		Środki własne
77	Zagospodarowanie otoczenia ośrodka zdrowia w Łukawcu poprzez przebudowę deptaka i miejsc postojowych w km 0 + 000 – km 0 + 076 na dz. ewid. Nr 337/4	Gmina Wielkie Oczy	2014	36,567	36,567		Własne, LEADER PROW (25,00 zł)
78	Zagospodarowanie otoczenia po byłej szkole w Żmijowiskach na świetlice wiejską poprzez utwardzenie placu manewrowego, dojścia i miejsc postojowych	Gmina Wielkie Oczy	2014	43,057	43,057		Własne, LEADER PROW (25,00 zł)
79	Przebudowa drogi gminnej Czaplaki – Budzyń nr 105330R w miejscowości Skolin km 0 + 240 – km 2 + 540	Gmina Wielkie Oczy	2014	797,822	797,822		Własne, PUW (601,470 zł)
80	Przebudowa drogi powiatowej nr 1677R Szczutków – Wielkie Oczy – Granica Państwa odcinek Wielkie Oczy – Skolin w km 13 + 207 – 15 + 598	Gmina Wielkie Oczy	2014	1292,253	1292,253		Własne, PUW (646,126 zł), Powiat Lubaczowski (323,063 zł)
81	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej do Sawkiewiczów w miejscowości Czaplaki KM 0 + 750 – KM 0 + 824	Gmina Wielkie Oczy	2014	11,729	11,729		Środki własne
82	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej od kościoła do drogi powiatowej dz. nr ewid. 661 w miejscowości Bihale KM 0 + 148 – KM 0 + 276	Gmina Wielkie Oczy	2014	48,736	48,736		Środki własne
83	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej obok ośrodka zdrowia dz. nr ewid. 337/26 w miejscowości Łukawiec KM 0 + 000 – 0 + 118.	Gmina Wielkie Oczy	2014	41,848	41,848		Środki własne

84	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej do remizy i Pigulskiego dz. nr ewid. 225, 253 w miejscowości Żmijowiska KM 0 – 000 – KM 0 + 155.	Gmina Wielkie Oczy	2014	63,500	63,500		Środki własne
85	Przebudowa nawierzchni drogi dojazdowej do gruntów rolnych Kobylnica Wołoska – Romanki KM 0 + 000 – KM 0 + 360	Gmina Wielkie Oczy	2014	54,610	54,610		Środki własne, UM Rzeszów (20,233zł)
86	Przebudowa nawierzchni drogi dojazdowej do gruntów rolnych do Lechocińskiego KM 0 + 000 – 0 + 300	Gmina Wielkie Oczy	2014	37,208	37,208		Środki własne, UM Rzeszów (29,766 zł)
87	Przebudowa drogi gminnej „Szczęble” Nr 105312R w miejscowości Kobylnica Wołoska w km 0 + 350 – 1 + 035	Gmina Wielkie Oczy	2014	188,185	188,185		Środki własne, PUW (138,406zł)
88	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej Kobylnica Wołoska – Koniec działka nr ewid. 945 w km 0 + 700 – km 1 + 025	Gmina Wielkie Oczy	2014	41,231	41,231		Środki własne, Nadleśnictwo Jarosław (18,970zł)
89	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej działka nr ewid. 1016/3 w miejscowości Kobylnica Wołoska w km 0+925 – km 1+250	Gmina Wielkie Oczy	2014	49,688	49,688		Środki własne, Nadleśnictwo Jarosław (45,930zł)
90	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej Nr 1698R Kobylnica Ruska – Budzyń – Korczowa KM 2 + 648 – KM 5 + 593	Gmina Wielkie Oczy	2015	1292,80		1292,80	Środki własne (323,200), Powiatu Lubaczowskiego (323,20) PUW (646,40)
91	Przebudowa drogi gminnej „Majdan Lipowiecki przez wieś” Nr 105305R w miejscowości Majdan Lipowiecki w KM 0 + 000 – 0 + 260	Gmina Wielkie Oczy	2015	92,396		92,396	Środki własne (29,308), PUW (63,088)
92	Przebudowa drogi gminnej Romanki Nr 105311R w miejscowości Kobylnica	Gmina Wielkie Oczy	2015	94,402		94,402	Środki własne (2,06), PUW (74,342)

	Wołoska KM 0 + 525 – KM 0 + 895						
93	Przebudowa nawierzchni dróg gminnych w miejscowości Łukawiec – droga koło Pana Strojnego do Pana Mazura km 0 + 000 – km 0 + 110	Gmina Wielkie Oczy	2015	17,465		17,465	Środki własne
94	Przebudowa nawierzchni dróg gminnych w miejscowości Łukawiec – droga koło Pana Strojnego do Pana Mazura km 0 + 000 – km 0 + 110	Gmina Wielkie Oczy	2015	5,561		5,561	Środki własne
95	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej w miejscowości Wólka Żmijowska – droga do Pana Stopyry km 0 + 000 – km 0 + 090	Gmina Wielkie Oczy	2015	21,529		21,529	Środki własne
96	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej w miejscowości Wielkie Oczy – droga koło Ośrodka Zdrowia km 0 + 365 – km 0 + 565	Gmina wielkie Oczy	2015	21,705		21,705	Środki własne
97	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Kobylnica Rуска droga w kierunku do Pana Buszka	Gmina Wielkie Oczy	2015	8,911		8,911	Środki własne
98	Utwardzenie drogi gminnej dz. nr ewid. 71 w miejscowości Kobylnica Wołoska	Gmina Wielkie Oczy	2015	22,213		22,213	Środki własne
99	Utwardzenie drogi gminnej w miejscowości Kobylnica Wołoska droga w kierunku do Pana Buszka	Gmina Wielkie Oczy	2015	11,002		11,002	Środki własne
100	Przebudowa drogi gminnej Kobylnica Wołoska przez wieś KM 0 + 000 – KM 0 + 086 i KM 0 + 000 – KM 0 + 034	Gmina Wielkie Oczy	2015	19,264		19,264	Środki własne
101	Przebudowa istniejących miejsc parkingowych przy	Gmina Wielkie Oczy	2015	11,454		11,454	Środki własne

	cmentarzu w miejsc. Potok Jaworowski						
--	--------------------------------------	--	--	--	--	--	--

TABELA. 25 Realizacja przedsięwzięć w zakresie **ochrony kopalin – zestawienie finansowo- rzeczowe**

Lp.	Rodzaj działania /przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Lata realizacji	Koszt całkowity inwestycji (tyś. PLN)	Wydatki na realizację (tyś. PLN) w latach 2014-2015		Źródło finansowania
					6	7	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.							
2.							

TABELA. 26 Realizacja przedsięwzięć w zakresie **powierzchni ziemi i przywrócenia wartości użytkowej gleb – zestawienie finansowo – rzeczowe**

Lp.	Rodzaj działania /przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Lata realizacji	Koszt całkowity inwestycji (tyś. PLN)	Wydatki na realizację (tyś. PLN) w latach 2014-2015		Źródło finansowania
					6	7	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Gmina Miejska Lubaczów	2014-2020	100,0	20,0	30,0	Budżet Gminy Miejskiej
2	Opracowanie Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lubaczów (m. Hurcze, Lisie Jamy, Szczutków)	Gmina Lubaczów	2015	19,0		19,0	Środki własne
3	Monitoring gleb	Gmina Cieszanów	2014-2015	4,0	2,0	2,0	Środki własne Gminy
4	Rekultywacja zamkniętego wysypiska śmieci w Horyńcu-Zdroju	Gmina Horyniec-Zdrój	2014	5,0	5,0		Środki własne
5	Likwidacja wyrobiska na terenie ZPN 7 Lubaczów, ul. Budowlanych 12	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	149,481		149,481	Środki własne
6	Rekultywacja gruntów zlokalizowanych na terenie ZPN 7	PKN ORLEN w Płocku, ul.	2015	737,605		737,605	Środki własne

	Lubaczów, ul. Budowlanych 12	Chemików 7, 09-411 Płock					
7	Piezometry na terenie SP nr 1243 Cieszanów, ul. Kościuszki 81	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	1,0		1,0	Środki własne
8	Ochrona katodowa zbiorników paliwowych na SP 1243 Cieszanów, ul. Kościuszki 81	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	3,0		3,0	Środki własne
9	Posadowienie zbiornika z wykonaniem fundamentów przy dogodnych warunkach gruntowo-wodnych na SP 1243 Cieszanów, ul. Kościuszki 81	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	39,03		39,03	Środki własne
10	Posadowienie separatora oleju stacji (wraz z osadnikiem szlamu) na SP 1243 Cieszanów, ul. Kościuszki 81	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	10,0		10,0	Środki własne
11	Wykonanie tacy szczelnej na SP 1243 Cieszanów, ul. Kościuszki 81	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	37,5		37,5	Środki własne
	Wykonanie instalacji paliwowej wraz ze studzienką zlewową i zaworami oddechowymi na SP 1243 Cieszanów, ul. Kościuszki 81	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	131,0		131,0	Środki własne

Gmina Lubaczów, w ramach ochrony gleb przed degradacją, wysłała pouczenia właścicielom gruntów najbardziej zaniedbanych, o ich ustawowych obowiązkach wynikających z utrzymywania gruntów w należytym stanie. W 2014r. takich pouczeń Gmina wysłała 12, a w roku 2015 wysłała 31.

TABELA. 27 Realizacja przedsięwzięć w zakresie **ochrony przed hałasem – zestawienie finansowo – rzeczowe**

Lp.	Rodzaj działania /przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Lata realizacji	Koszt całkowity inwestycji (tyś. PLN)	Wydatki na realizację (tyś. PLN) w latach 2014-2015		Źródło finansowania
1	2	3	4	5	6	7	8

1.	Montaż okien trzy szybowych w pokojach budynku Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS w Horyńcu Zdroju	Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS w Horyńcu Zdroju, ul. Sanatoryjna 2	2014	766,245	766,245		Fundusz Składkowy Ubezpieczenia Społecznego KRUS
2.	Wyposażenie pracowników Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS w Horyńcu Zdroju w słuchawki ochronne	Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS w Horyńcu Zdroju, ul. Sanatoryjna 2	2014	0,20	0,20		Fundusz Składkowy Ubezpieczenia Społecznego KRUS
3	Lokalne ograniczenia prędkościowe i tonażowe na terenie Gminy Lubaczów	Gmina Lubaczów	2014-2015	1,7	0,9	0,8	Środki własne

TABELA. 28 Realizacja przedsięwzięć w zakresie **pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych – zestawienie finansowo-rzeczowe**

Lp.	Rodzaj działania /przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Lata realizacji	Koszt całkowity inwestycji (tyś. PLN)	Wydatki na realizację (tyś. PLN) w latach 2014-2015		Źródło finansowania
					6	7	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Budowa kotłowni gazowej o mocy 3x670 kW wraz z instalacją pomp ciepła do odzysku ciepła o mocy 2X59 kW	Uzdrowisko Horyniec Sp. z o.o., ul. Sanatoryjna 3, 37-620 Horyniec-Zdrój	2014	1888,0	1888,0		1.Program PL 04 Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii 2. środki własne
2.	Instalacja kolektorów słonecznych do ciepłej wody, instalacja PV i pompy ciepła GHP	Uzdrowisko Horyniec Sp. z o.o., ul. Sanatoryjna 3, 37-620 Horyniec-Zdrój	2014-2016	1458,0	50,0	20,0	1.Program PL 04 Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii 2. środki własne
3.	Montaż 56 kolektorów słonecznych w ramach termomodernizacji na obiektach użyteczności publicznej Gminy Miejskiej w	Gmina Miejska Lubaczów	2014-2015	b.d	b.d	b.d	Budżet gminy, Środki zewnętrzne

	Lubaczowie: Przedszkole, Szkoła Podstawowa nr 1 i Gimnazjum Nr 2, budynek dawnej Przychodni						
4	Budowa Zakładu Produkcji Pelletu na terenie Przetworni Owoców Miękkich, w Starym Dzikowie, ul. Leśna 1	Przetwórnia Owoców Miękkich w Starym Dzikowie, ul. Leśna 1 (Ekorodzina Sp. z o.o., Górki Małe, ul. Dworska 33, 95-080 Tuszyn)	2014- 2015	6574,32	2928,8	3645,5	Środki własne Dotacja z ARiMR
5	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Horyniec- Zdrój, wymiana kotła węglowego na biomasę oraz instalacja solarów słonecznych do c.w.u	Gmina Horyniec- Zdrój	2015	1241,1359 5		1241,1 3595	Mechanizm Finansowy EOG Środki własne

TABELA. 29 Realizacja przedsięwzięć zakresie **gospodarki odpadami – zestawienie finansów – rzeczowe**

Lp.	Rodzaj działania /przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Lata realizac ji	Koszt całkowity inwestycji (tyś. PLN)	Wydatki na realizację (tyś. PLN) w latach 2014-2015		Źródło finansowania
					6	7	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Zakup i oznakowanie pojemników do segregacji odpadów na potrzeby Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS w Horyńcu- Zdroju	Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS w Horyńcu- Zdroju, ul. Sanatoryjna 2, Horyniec- Zdrój	2014	12,45		12,45	Środki własne
2.	Wykonanie inventaryzacji wyrobów zawierających azbest –	Gmina Cieszanów	2014	20,0	20,0		Minister. Gospod. (16,0)

	Program usuwania azbestu						Środki własne (4,0)
3	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Cieszanów 283,095 Mg	Gmina Cieszanów	2015	130,15679		130,15679	WFOŚiGW (45,492) NFOŚiGW (64,98913) Środki własne (6,65958) Mieszkańcy (13,01569)
4	Wykonanie fundamentów i posadowienie śmietnika z dostawą śmietnika	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	14,0		14,0	Środki własne
5	Utrzymanie PSZOKU-u wraz z modernizacją	Gmina Horyniec-Zdrój	2014-2015	42,0	21,0	21,0	Środki własne
6	Usuwanie azbestu z terenu Gminy Horyniec-Zdrój	Gmina Horyniec-Zdrój	2014-2015	56,948	20,171	36,231	WFOŚiGW Środki własne
7	Usuwanie azbestu na terenie Gminy Lubaczów	Gmina Lubaczów	2014-2015	86,0	40,0	46,0	NFOŚiGW, WFOŚiGW, wkład własny, mieszkańców, środki własne Gminy

TABELA. 30 Realizacja przedsięwzięć w zakresie **zapobiegania zagrożeniom środowiska – zestawienie finansowo- rzeczowe**

Lp.	Rodzaj działania /przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Lata realizacji	Koszt całkowity inwestycji (tyś. PLN)	Wydatki na realizację (tyś. PLN) w latach 2014-2015		Źródło finansowania
					6	7	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Budowa zbiornika retencyjnego w m. Borowa Góra, gm. Lubaczów	PZMiUW Inspektorat w Lubaczowie	2013-2014	1149,74	955,3		Program Rozwoju Obszarów wiejskich na lata 2007-2013
2.	Budowa zbiornika retencyjnego w Leśnictwie Chotylub	Nadleśnictwo Narol	2011-2014	312,3	1,4		POiŚ Środki własne

3	Budowa zbiornika retencyjnego w Leśnictwie Złomy	Nadleśnictwo Narol	2011-2014	51,6	1,0		POiŚ Środki własne
4	Budowa zbiornika retencyjnego w Leśnictwie Maziarnia	Nadleśnictwo Narol	2011-2014	51,9	1,0		POiŚ Środki własne
5	Budowa zbiornika retencyjnego w Leśnictwie Gorajec	Nadleśnictwo Narol	2011-2014	41,3	0,9		POiŚ Środki własne
6	Budowa zbiornika retencyjnego w Leśnictwie Gorajec	Nadleśnictwo Narol	2011-2014	38,3	0,9		POiŚ Środki własne
7	Przebudowa pięciu zbiorników retencyjnych w Leśnictwie Gorajec	Nadleśnictwo Narol	2011-2014	691,9	643,6		POiŚ Środki własne
8	Budowa zbiornika retencyjnego nr 12 w m. Wielkie Oczy	Nadleśnictwo Lubaczów	2013-2014	469,6	469,6		NFOŚ (85%) Środki własne (15%)
9	Budowa przepustu przy zbiorniku retencyjnym nr 12 w m. Wielkie Oczy	Nadleśnictwo Lubaczów	2014	182,1	182,1		NFOŚ (85%) Środki własne (15%)

TABELA. 31 Realizacja przedsięwzięć w zakresie **gospodarki wodno-ściekowej – zestawienie finansowo-rzeczowe**

Lp.	Rodzaj działania /przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Lata realizacji	Koszt całkowity inwestycji (tyś. PLN)	Wydatki na realizację (tyś. PLN) w latach 2014-2015		Źródło finansowania
					6	7	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Przebudowa oczyszczalni ścieków w Starym Dzikowie	Gmina Stary Dzików	2014-2015	1848,0	1777,0	71,0	PROW, Budżet Gminy
2.	Remont i rozbudowa istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej w gm. Stary Dzików w m. Stary Dzików, Nowy Dzików, Moszczanica, Ułazów, Cewków	Gmina Stary Dzików	2015	1095,0		1095,0	PROW Budżet Gminy

3	Budowa studni głębinowej w m. Borchów, gm. Oleszyce	Gmina Oleszyce	2015-2016	95,0		5,0	Środki własne gminy
4	Rozbudowa wodociągu w m. Oleszyce, Futory i Stare Oleszyce, gm. Oleszyce	Gmina Oleszyce	2014-2015	246,0	185,0	61,00	Środki własne gminy
5	Remont oczyszczalni ścieków w Oleszycach, gm. Oleszyce	Gmina Oleszyce	2015	22,0		22,0	Środki własne gminy
6	Budowa nowych studni oraz modernizacja obecnych na miejskim ujęciu wody w m. Lubaczów	Gmina Miejska Lubaczów	2015	1000,0		100,0	Budżet Gminy Miejskiej WFOŚiGW
7	Budowa zbiornika wodnego osadowego na terenie Przetwórni Owoców Miękkich w Starym Dzikowie, ul. Leśna 1	Przetwórnia Owoców Miękkich w Starym Dzikowie, ul. Leśna 1, 37-632 Stary Dzików (Ekorodzina Sp. z o.o., Górki Małe, ul. Dworska 33, 95-080 Tuszyn)	2014-2015	300,0	100,0	200,0	Środki własne
8	Przyłączenie wody zimnej do Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS w Horyńcu – Zdroju, z sieci głównej	Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS w Horyńcu-Zdroju, ul. Sanatoryjna 2	2014	143,9	143,9		Fundusz Składowy Ubezpieczenia Społecznego KRUS
9	Kompleksowe rozwiązanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Gminie Cieszanów – II Etap: - sieć wodociągowa z infrastrukturą 0,9 km + 5 hydrantów,	Gmina Cieszanów	2015	1746,0		1746,0	PROW (1040,0) Środki własne (706,0)

	-sieć kanalizacyjna z infrastrukturą 17,98 km + 6 przepompowni						
10	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Werchrata oraz budowa wodociągu w m. Werchrata i Prusie	Gmina Horyniec-Zdrój	2015	2270,3928 1		2270,3 9281	PROW 2007-2013 Środki własne
11	Budowa kanalizacji sanitarnej oraz przydomowej oczyszczalni ścieków w m. nowe Brusno i Polanka Horyniecka – II Etap, gm. Horyniec - Zdrój	Gmina Horyniec-Zdrój	2014	935,29601	935,29 601		PROW 2007-2013 Środki własne
12	Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami, biologicznej oczyszczalni ścieków wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Niwkach Horynieckich, gm. Horyniec-Zdrój	Gmina Horyniec-Zdrój	2014	218,43169	218,43 169		ANR Środki własne
13	Wykonanie przyłącza wodociągowego (od wpięcia w magistralę do studzienki wodomierzowej) na terenie SP nr 1243 Cieszanów, ul. Kościuszki 81	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	13,6		13,6	Środki własne
14	Wykonanie sieci kanalizacji deszczowo-przemysłowej (cała instalacja na terenie stacji do separatora oleju) na terenie SP nr 1243 Cieszanów, ul. Kościuszki 81	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	85,48		85,48	Środki własne
15	Budowa przyłącza i sieci kanalizacji sanitarnej (od budynku do miejsca wpięcia do odbiornika) na terenie SP nr 1243 w	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	14,96		14,96	Środki własne

	Cieszanowie, ul. Kościuszki 81						
16	Wykonanie separatora stacji bez osadnika (betonowy) na terenie SP nr 1243 w Cieszanowie, ul. Kościuszki 81	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	9,2		9,2	Środki własne
17	Budowa szamba na terenie SP nr 1243 w Cieszanowie, ul. Kościuszki 81	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	5,5		5,5	Środki własne
18	Wykonanie odwodnienia liniowego /ACO DREIN/	PKN ORLEN w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock	2015	0,1		0,1	Środki własne
19	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Młodów, Wólka Krowicka	Gmina Lubaczów	2014	1429,0	1429		PROW, środki własne
20	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w m. Mokrzyca, gm. Lubaczów	Gmina Lubaczów	2015	96,0		96,0	PROW, środki własne
21	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Bałaje, Mokrzyca, gm. Lubaczów	Gmina Lubaczów	2015	239,0		239,0	PROW, środki własne

TABELA. 32 Realizacja przedsięwzięć w zakresie **ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym – zestawienie finansowo-rzeczowe**

Lp.	Rodzaj działania /przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Lata realizacji	Koszt całkowity inwestycji (tyś. PLN)	Wydatki na realizację (tyś. PLN) w latach 2014-2015		Źródło finansowania
					6	7	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.							
2.							

Podsumowanie

W niniejszym raporcie przedstawiono stan realizacji przedsięwzięć zawartych w „Programie Ochrony Środowiska Powiatu Lubaczowskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku”, w okresie od 1.01.2014r. do 31.12.2015r. Przedstawione zostały podjęte działania i przedsięwzięcia samorządów powiatu lubaczowskiego oraz instytucji działających w obszarze ochrony środowiska, zmierzające do poprawy jakości stanu środowiska naturalnego oraz efektywnego zarządzania środowiskiem.

Analiza informacji zebranych w niniejszym Raporcie, pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

1. W zakresie ochrony i efektywnego wykorzystania zasobów wodnych:

- brak punktu pomiarowo – kontrolnego monitoringu wód podziemnych na terenie powiatu lubaczowskiego,
- w granicach powiatu lubaczowskiego zlokalizowane są 2 częściowo główne zbiorniki wód podziemnych: czwartorzędowy GZWP 428 Dolina Kopalna Biłgoraj - Lubaczów oraz kredowy GZWP 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość). GZWP 428 obejmuje swoim zasięgiem gminy: Oleszyce (ujęcia Sucha Wola, Borchów), Lubaczów (ujęcie Mokrzyca), Lubaczów miasto, Cieszanów, GZWP 407 obejmuje swym zasięgiem gminy: Horyniec-Zdrój (ujęcia Polanka Horyniecka, Monasterz, Werchrata, Dziewięcierz), Narol (Łukawica),
- wody podziemne charakteryzują się dobrym stanem, jedynie w południowej części zbiornika (rejon Suchej Woli, Borchowa) ich stan jest słaby. Z uwagi na brak w strefie aeracji utworów izolujących zbiornik ten charakteryzuje się dużym i bardzo dużym zagrożeniem jakości wód podziemnych.
- celem środowiskowym dla jednolitej części wód podziemnych jest podtrzymywanie wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczenia do wód podziemnych, a także wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka, jak również zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wszystkie gminy posiadają sieć wodociągową, najdłuższa sieć wodociągowa znajduje się w Gminie Lubaczów i wynosi 142 km długości,
- we wszystkich wodociągach na terenie powiatu lubaczowskiego prowadzona była przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, kontrola jakości wody, w ramach monitoringu kontrolnego oraz monitoringu przeglądowego - wszystkie wodociągi posiadały wodę o dobrej jakości,
- na terenie powiatu funkcjonuje 14 komunalnych oczyszczalni ścieków, w tym 13 czynnych biologicznie oraz jedna z podwyższonym usuwaniem biogenów,
- Gmina Wielkie Oczy – jedyna gmina w powiecie nie posiada na swoim terenie sieci kanalizacyjnej,
- Ocena stanu wód w powiecie lubaczowskim została wykonana dla 5 jednolitych części wód powierzchniowych, w tym 4 jcwp zostały ocenione na podstawie kompletu elementów składowych oceny, tj. wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, a 1 jcwp „Brusienka” została oceniona w niepełnym zakresie elementów. Stan DOBRY stwierdzono w 1 jednolitej części wód - „Lubaczówka od granicy państwa z Sołotwą od Glinianki do Łukawca”, natomiast stan ZŁY stwierdzono w pozostałych 4 jednolitych częściach wód. W jednolitych częściach wód rzecznych, w klasyfikacji elementów biologicznych wykazuje się II klasę czystości (dobry potencjał ekologiczny) na cieku „Lubaczówka od granicy państwa z Sołotwą od Glinianki do Łukawca”, a w pozostałych tj. „Szkło od granicy państwa do ujścia”, „Sołotwa do Glinianki”, „Brusienka”, „Rata od źródeł do granicy RP”, wykazuje się III klasę czystości (umiarkowany stan ekologiczny). W klasyfikacji elementów fizykochemicznych najgorzej przedstawia się „Szkło od granicy państwa do ujścia”, gdzie zły stan podyktowany jest przekroczeniem wartości granicznych siarczanów

(wskaźnik z grupy zasolenia), natomiast bardzo dobry stan ekologiczny stwierdzono w jcwp „Brusienka” w ppk Nowe Sioło, gdzie realizowany był monitoring obszarów chronionych. W jcwp „Sołotwa do Glinianki” i „Rata od źródeł do granicy RP”, elementy fizykochemiczne sklasyfikowano w II klasie stanu ekologicznego.

- dla jednolitej części wód, będących obecnie w dobrym stanie/ potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału, a także utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego

2. W zakresie przeciwdziałania zagrożeniom środowiska:

- w latach 2014-2015 na terenie powiatu lubaczowskiego nie wystąpiły zdarzenia o bardzo szczególnym zagrożeniu, ale wyniku intensywnych opadów deszczu oraz porywistych wiatrów, jak również gradu, doszło do uszkodzeń nawierzchni dróg, lokalnych podtopień, szkody w uprawach rolnych, leśnych, a także do zerwania dachów w budynkach mieszkalnych i gospodarczych (m. Krowica Sama, Krowica Hołodowska, Budomierz- gm. Lubaczów, oraz m. Zabiąta, gm. Oleszyce). W wyniku suszy na terenach Gminy Horyniec-Zdrój oraz Oleszyce doszło do szkód w uprawach rolnych,
- na terenie powiatu lubaczowskiego znajduje się duża powierzchnia zbiorników retencyjnych, przeciwpożarowych, a także hodowlanych,
- Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie Inspektorat w Lubaczowie w latach 2014-2015 wykonał prace konserwacyjne na urządzeniach melioracji wodnych podstawowych, w sumie na długości 220341 mb, o wartości 810301,74 zł.,
- Gminne Spółki Wodne działające na terenie powiatu lubaczowskiego w latach 2014-2015 wykonały konserwację urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na długości ponad 180 km, o powierzchni zmeliorowanej wynoszącej 6517 ha.
- utrzymywany jest Powiatowy Magazyn Przeciwpowodziowy, który zlokalizowany jest w budynku przy ul. Mickiewicza 45 w Lubaczowie (piwnice budynku sanepidu),

3. W zakresie gospodarki odpadami:

- 99,86% ilości odpadów została przekazana do Instalacji Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Młynach – będącej Regionalną Instalacją Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) dla Regionu Wschodniego w województwie podkarpackim, a 0,14% odpadów przekazano do Zakładu Produkcji Paliw Alternatywnych w Kozodrzy będącego Regionalną Instalacją Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) dla Regionu Zachodniego w województwie podkarpackim,
- W roku 2014, największe ilości odpadów zostały wytworzone na terenie m. Lubaczów i wyniosły ponad 2300 Mg odpadów niesegregowanych, najmniej w Gminie Stary Dzików i wyniosły niecałe 105 Mg odpadów niesegregowanych,
- wśród odpadów segregowanych największą grupę stanowiły: ponad 30% odpady szklane, ponad 28% odpady tworzyw sztucznych, ok. 15% odpady ulegające biodegradacji, ok. 8% zużyte opony, ponad 14% odpady wielkogabarytowe, oraz ponad 12% zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, itp.
- na terenie powiatu funkcjonują dwa składowiska odpadów komunalnych: w Narolu oraz w Futorach z wydzieloną kwaterą na odpady zawierające azbest,
- Powiatowy Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest dla Powiatu Lubaczowskiego na lata 2013-2032- zakłada oczyszczenie terytorium powiatu lubaczowskiego z azbestu oraz usunięcie wyrobów zawierających azbest, do końca 2032r.,
- w latach 2013-2015 na terenie powiatu lubaczowskiego usunięto ok. 2000 Mg azbestu, tj. 16,39%, najwięcej w Gminie Oleszyce tj. 458,24 Mg, najmniej w Mieście Lubaczów tj. 47,06 Mg,

4. W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu:

- na terenie powiatu lubaczowskiego jednostki samorządu terytorialnego oraz inne podmioty, realizują cele klimatyczne określone w Strategii Europa 2020, z zakresu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o 20 proc. w stosunku do poziomu z 1990 r. (lub nawet o 30 proc., jeśli warunki będą sprzyjające) oraz wzrostu efektywności energetycznej o 20 %, poprzez wykonywanie prac termomodernizacyjnych, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, modernizację kotłowni, modernizację nawierzchni dróg,
- w ramach poprawy i utrzymania wymaganej prawem jakości powietrza zorganizowane zostały przedsięwzięcia:
 - a) piknik pn. „Zamień odpady na drzewa”- realizacja tego pikniku miała na celu uświadomienie o szkodliwości spalania odpadów domowych w piecach i ogniskach, oszczędzania energii cieplnej i elektrycznej, jak również utrzymania zieleni, poprzez wykonywanie nowych nasadzeń drzew i krzewów i dbanie o bioróżnorodność,
 - b) „I Rajd Rowerowy dla Samorządowców po Roztoczu”- promocja uprawiania turystyki rowerowej, jako forma rekreacji i aktywnego wypoczynku, a tym samym efektywnej regeneracji organizmu ludzkiego, popularyzacja szlaków i ścieżek turystyczno-krajobrazowych po naszym terenie, integracja działań w zakresie zachowania dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego regionu, ze szczególnym uwzględnieniem projektów Geoparku Kamienny Las na Roztoczu i Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”, wpisujących się w programy UNESCO: Człowiek i Biosfera(MaB) oraz Światową Sieć Geoparków,
- na terenie powiatu lubaczowskiego brak stacji monitoringu powietrza atmosferycznego,
- stan powietrza na terenie powiatu określono na podstawie wyników pracy pt. „Modelowanie jakości powietrza w województwie podkarpackim dla 2014 roku na potrzeby oceny jakości powietrza”, wykonanej przez Biuro Studiów i Pomiarów Proekologicznych „EKOMETRIA” Sp. z o.o. na zlecenie WIOŚ w Rzeszowie,
- jakość powietrza na terenie powiatu lubaczowskiego:
 - a) dwutlenek siarki- niski poziom,
 - b) dwutlenek azotu – niski poziom,
 - c) benzen- brak przekroczenia, ale na granicy poziomu dopuszczalnego,
 - d) pył zawieszony PM10 – brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego – incydentalnie na terenie Miasta Lubaczów liczba dobowych przekroczeń pyłu PM10 wyniosła od 36 do 45 dni,
 - e) pył zawieszony PM2.5 - brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego, na terenach zurbanizowanych stężenia zanieczyszczenia wzrastają,
 - f) Benzo(a)piren w pyłe PM10 – przekroczenia zanieczyszczenia wystąpiły na terenie Miasta Lubaczów i Gminy Lubaczów,
 - g) Arsen, kadm, nikiel, ołów w pyłe PM10 – zanieczyszczenia metalami ciężkimi w pyłe PM10 utrzymywały się na niskim poziomie

5. W zakresie pozyskania energii ze źródeł odnawialnych i energooszczędnych

- na terenie powiatu lubaczowskiego jednostki samorządu terytorialnego oraz inne podmioty, realizują cele klimatyczne określone w Strategii Europa 2020, w zakresie zastosowania takich rozwiązań technologicznych pozwalających na osiągnięcie 20% poziomu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych:
 - a) Uzdrowisko Horyniec – budowa kotłowni gazowej wraz z instalacją pomp ciepła oraz kolektorów słonecznych do ciepłej wody, instalacja PV i pompy ciepła,
 - b) Gmina Miejska Lubaczów – montaż 56 kolektorów słonecznych w ramach termomodernizacji na obiektach użyteczności publicznej,
 - c) Przetwórnia Owoców Miękkich w Starym Dzikowie – budowa Zakładu Produkcji Pelletu na terenie Przetwórnii,

- d) Gmina Horyniec-Zdrój – wykonanie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, wymiana kotła węglowego na biomasę oraz instalacja solarów słonecznych.
- e) Osoby fizyczne- wykonanie termomodernizacji budynków mieszkaniowych jednorodzinnych oraz instalacja kolektorów słonecznych
- w Gminie Cieszanów funkcjonuje jedna z największych w Polsce farma fotowoltaiczna o mocy 2MW, która została wybudowana przez Stowarzyszenie na rzecz Innowacyjności i Transferu Technologii „Horyzonty” z Rzeszowa, w ramach projektu „Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii poprzez budowę modelowej elektrowni fotowoltaicznej” – do m-ca listopada 2015r. wyprodukowano 1904,93 MW energii.
- w m. Gorajec, gm. Cieszanów powstała instalacja do wytwarzania biogazu rolniczego – elektrociepłownia na biogaz (biogazownia rolnicza). Inwestycja realizowana jest przez PGB Energetyka Sp. z o.o., ul. Gotarda 9, Warszawa, gdzie planowana jest roczna produkcja energii elektrycznej 8300 MWh/rok oraz roczna produkcja energii cieplnej 31600 GJ/rok,
- ponadto projektowane są farmy wiatrowe oraz farma fotowoltaiczna o mocy 1,6 MW na terenie Gminy Lubaczów, elektrociepłownia na biogaz o mocy elektrycznej do 1 MW w m. Kobylnicy Wołoskiej, gm. Wielkie Oczy oraz budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy elektrycznej do 0,5 MW w m. Gorajec, gm. Cieszanów, a także budowa farmy fotowoltaicznej o mocy 1MW w m. Nowa Grobla, gm. Oleszyce,
- w roku 2015, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej uruchomił program „Prosument” pt. „Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii Część 2) Prosument - linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii”, realizacja programu na latach 2015-2022.

6. W zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważonego rozwoju lasów:

- ilość występujących form ochrony na terenie powiatu lubaczowskiego nie uległa zmianie,
- opracowane zostały Plany Zadań Ochronnych dla obszaru NATURA 2000 tj. Horyniec PLH180017 oraz Uroczyska Roztocza Wschodniego PLH060093, które ustalają cele działań ochronnych, wykazują zagrożenia istniejące oraz potencjalne, a także wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dot. eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania, odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt. Natomiast w roku 2015 zostały rozpoczęte prace nad opracowaniem Planu Zadań Ochronnych dla Obszaru NATURA 2000 PLH180024 Łukawiec.
- sukcesywnie każdego roku przeprowadzana jest ocena stanu sanitarnego lasów zarówno właścicieli prywatnych jak i mienia komunalnego gmin, podczas której brane są pod uwagę następujące elementy: występowanie złomów i wywrotów, występowanie posuszu, obecność grzybowych chorób infekcyjnych, uszkodzenia upraw i młodników przez zwierzynę, zagrożenie pożarowe.
- w powiecie lubaczowskim objętych nadzorem jest ok **12 200 ha** lasów niestanowiących Skarbu Państwa. Nadzorem objętych jest 8 gmin wchodzących w skład powiatu lubaczowskiego oraz część lasów komunalnych gminy Laszki (78 ha) i Wiązownica (48 ha)- położonych w obrębie Nowa Grobla. Powierzchnia lasów stanowiących własność osób fizycznych, wspólnot gruntowych to ok. **5661 ha**, natomiast ok. **6582 ha** stanowi mienie komunalne gmin.
- na podstawie ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym Biuro Nasiennictwa Leśnego w Warszawie prowadzi: Krajowy Rejestr Leśnego Materiału Podstawowego (KRLMP), Skrócony Rejestr Leśnego Materiału Podstawowego (SRLMP), rejestr świadectw pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego, rejestr dostawców leśnego materiału rozmnożeniowego,

- w ramach promowania walorów turystyczno-krajobrazowych Roztocza, w maju 2015r zorganizowany został I Rajd Rowerowy Samorządowców po Roztoczu oraz Roztoczański Międzynarodowy Maraton Lubaczów – Jaworów,
- uproszczonymi planami urządzania lasu objętych jest 5,5 tys. ha lasów osób fizycznych, wspólnot gruntowych i kościołów. W 2014 oku zostały sporządzone uproszczone plany urządzania lasu oraz inwentaryzacje stanu lasu dla lasów stanowiących własność osób fizycznych i wspólnot gruntowych (Wspólnota Leśna w Cetyni) położonych na terenie Gminy Lubaczów. Łączna powierzchnia opracowania objęła ponad 882 ha lasów, w tym upul – ok. 806,5803 ha i inwentaryzacja stanu lasu – 75,63 ha. Sporządzone zostały też aneksy do uproszczonych planów urządzania lasu dla pozostałych gmin powiatu lubaczowskiego, tj. ok. 54 ha.,
- w roku 2015 Gmina Horyniec – Zdrój na gruntach leśnych Mienia Komunalnego o powierzchni 8,0 ha, dokonał odnowienia drzewostanów, w ramach przyznania środków finansowych z Budżetu Państwa na pokrycie kosztów zagospodarowania w zakresie odnowienia drzewostanów, zniszczonych na skutek okiści, w obrębach Werchrata, Dziewięcierz i Prusie,

7. W zakresie ochrony przed hałasem:

- na terenie powiatu lubaczowskiego wykonywane były prace zmierzające do doprowadzenia istniejących nawierzchni dróg do stanu zgodnego z wymogami dotyczącymi hałasu i poprawy płynności ruchu drogowego:
 - a) Miasto Lubaczów – prace budowlane objęły ulice: Rejtana, Wyspiańskiego, Podzamcze, Mazury, Gołuchowskiego, Jaworowej, Ostrowieckiej, a w ramach rewitalizacji, wykonane zostały ulice: Bohaterów Września 1939r., Piaski, Budowlanych, Norwida, Słowackiego,
 - b) Gmina Cieszanów- wykonała prace związane z przebudową, remontem, utwardzeniem dróg oraz budową ścieżek rowerowych w miejscowościach: Dachnów, Niemstów, Nowe Sioło, Gorajec, Cieszanów (ulice: 6-go Grudnia, Westerplatte), Chotylub,
 - c) Gmina Wielkie Oczy wykonała prace związane z przebudową dróg gminnych oraz zagospodarowaniem terenu na odcinkach dróg położonych w m. Łukawiec, Skolin, Żmijowska, W.Oczy, Bihale, Kobylnica Wołoska, Kobylnica Ruska, Majdan Lipowiecki, Wólka Żmijowska i Potok Jaworowski,
 - d) Gmina Horyniec-Zdrój przebudowała nawierzchnię dróg w miejscowościach: Horyniec-Zdrój, Nowiny Horynieckie, Radruż, Puchacze, Dziewięcierz, Werchrata, Niwki Horynieckie, Świdnica,
 - e) W Gminie Stary Dzików powyższymi pracami zostały objęte drogi gminne w miejscowościach: Moszczanica, Cewków, Ułazów, Nowy Dzików oraz droga powiatowa 1553R w Cewkowie,
 - f) Gmina Narol realizowała projekt przebudowy drogi powiatowej Nr 1640R Narol Wieś – Paary – Granica Województwa,.
 - g) Gmina Oleszyce wykonała prace związane z przebudową ciągu dróg gminnych, ulice: Zagrody, Słowackiego, Puszkina, Rynek i Futorzańska,
 - h) Gmina Lubaczów, w ramach m.in. Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina na lata 2007-2013, wykonała prace modernizacyjne dróg położonych na swoim terenie,
 - i) Powiatowy Zarząd Dróg w Lubaczowie wykonał prace związane z przebudową dróg powiatowych, budową chodników w ciągu tych dróg oraz tras rowerowych na drogach: Łukawica-Bieniaszówka, Stare Sioło-Lipina, Szczutków-Wielkie Oczy – Granica Państwa, Horyniec-Nowiny Horynieckie, Szczutków-Dąbrowa, Narol-Granica Województwa, Lubaczów-Krowica Lasowa, Dąbrowa-Łukawiec, Łukawica – Chlewiska, Lubaczów-Borowa Góra, Kobylnica Ruska-Budzyń – Korczowa, Paary-Granica Województwa, ul. Mazury Lubaczów, Horyniec – Zdrój – Radruż, a także wykonanie poszerzeń nawierzchni tłuczniowej kruszywem łamanym drogi powiatowej Nowe Brusno-Polanka Horyniecka,

- j) Przebudowane zostały też drogi leśne w Nadleśnictwie Narol oraz Oleszyce, prace remontowe objęły następujące Leśnictwa: Płazów, Kadłubiska, Huta Różaniecka, Gorajec oraz droga leśna nr 7 położona -Gmina Oleszyce i Cieszanów.
- w roku 2014 wykonany został pomiar natężenia hałasu drogowego na terenie miasta Lubaczów przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Pomiar hałasu drogowego przeprowadzono w 5 punktach pomiarowo-kontrolnych ulic: Kościuszki, Sobieskiego, Słowackiego, Wyszyńskiego, Mickiewicza - we wszystkich punktach pomiaru stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu, w porze dnia wartości przekroczeń dopuszczalnego poziomu dźwięku wynosiły 2,4 dB (ul. Mickiewicza), 5,0 dB (ul. Kościuszki) i 6,3 dB (ul. Wyszyńskiego). W porze nocy wartość wyznaczonego równoważnego poziomu hałasu kształtowała się od 53,4 dB do 60,2 dB, zaś wartość przekroczenia dopuszczalnego poziomu dźwięku wyniosła 4,2 dB (ul. Wyszyńskiego),
 - najniższe natężenie ruchu pojazdów ogółem 219 poj/h odnotowano przy ul. Słowackiego, zaś najniższy udział pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu 5,2% przy ul. Mickiewicza. Najwyższe natężenie 674 poj/h i najwyższy udział pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu 11,6 % odnotowano przy ul. Wyszyńskiego,

8. W zakresie ochrony kopalin:

- na terenie powiatu, aktualnie 3 podmioty gospodarcze posiada decyzje koncesyjne na wydobycie kopaliny: kamień wapienny, surowce ilaste oraz piasek,
- na terenie gmin powiatu lubaczowskiego występują następujące złoża:
 - a) Horyniec – Zdrój - wapień, piaski kwarcowe, torfy, piaski o innych zastosowaniach, woda,
 - b) Stary Dzików – piaski szklarskie, gaz, piasek,
 - c) Oleszyce- piaski, gaz, iły, gliny ceramiki budowlanej,
 - d) Cieszanów – piaski, iły ceramiki różnej,
 - e) Lubaczów – ropa naftowa, gaz, siarka, iły ceramiki budowlanej,
 - f) Narol – wapień,
- Część terenu powiatu lubaczowskiego (gminy: Narol, Horyniec-Zdrój) wchodzi w skład Geoparku „Kamienny Las na Roztoczu” – obszaru powstałego na podstawie nagromadzonego skrzemionkowanego drewna z rodziny cypryśnikowatych, pochodzącego z bagiennych lasów rosnących nad „śródziemnomorskim” brzegiem miocenijskiego (karpat) morza,

9. W zakresie ochrony powierzchni ziemi przywrócenie wartości użytkowej gleb:

- Powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, podlegająca rekultywacji, na terenie powiatu lubaczowskiego wynosi 33,95 ha (obejmuje gminy: Lubaczów, Narol, Wielkie Oczy, Cieszanów),
- Rada Gminy w Lubaczowie uchwałą z dnia 14 sierpnia 2013r. zmieniła przeznaczenie gruntów obejmujących ok. 45,25 ha, w tym grunty objęte decyzją o rekultywacji na tereny o różnym (nierolniczym) przeznaczeniu (tereny po byłej kopalni siarka), uchwalając Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego „Kopalnia Siarki – I Etap”,
- Wydane zostały decyzje określające kierunek (rolny) rekultywacji gruntów położonych w obrębie Stary Dzików oraz Niemstów, związanych z robotami geologicznymi mającymi na celu wykonanie otworów wiertniczych,
- Właściciele gruntów rolnych na terenie powiatu lubaczowskiego, w roku 2014, złożyli do ARiMR 1099 wniosków na realizację pakietów rolnośrodowiskowych (największą liczbę stanowiły pakiety 4. ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarze Natura 2000 – 463 oraz pakiet 8. Ochrona gleb i wód – 598). Natomiast w roku 2015 liczba złożonych wniosków rolnośrodowiskowych wyniosła: w ramach PROW 2007-2013 PRŚ – **874**, w ramach PROW 2014-2020 PRŚK – **227**, w ramach rolnictwa ekologicznego PROW 2014-2020 RE -**11**,
- W latach 2014-2015 Okręgowa stacja Chemiczno-Rolnicza w Rzeszowie wykonała badania - analizę gleb z terenu powiatu lubaczowskiego, która wykazała, że najwięcej gleb o pH do 5,5 stwierdzono w obrębie gmin: Wielkie Oczy, Stary Dzików, Horyniec, Lubaczów. Natomiast gleb wymagających wapnowania w stopniu koniecznym i potrzebnym stwierdzono w gminach: Lubaczów, Stary Dzików,

Wielkie Oczy. Największy udział gleb wykazujący deficyt przyswajalnego P_2O_5 stwierdzono w obrębie gmin: Lubaczów, Stary Dzików, Wielkie Oczy, gdzie zawartość poniżej 10mg/100g stwierdzono w ponad 50% badanych gleb. Największy deficyt zasobnością w K_2O stwierdzono w gminie Lubaczów, Stary Dzików, wielkie Oczy,

- Próbkę osadu borowiny z Uzdrowiska Sanatoryjne w Horyńcu-Zdroju poddawane są analizie laboratoryjnej pod kątem badań bakteriologicznych, organoleptycznych, fizykochemicznych i parazytologicznych, które stanowią podstawę do określenia ewentualnego zagrożenia dla zdrowia ludzi oraz sposób zagospodarowania borowiny pozabiegowej,

10. W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym:

- Na terenie powiatu lubaczowskiego nie dochodzi do przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, na terenie miasta Lubaczów wartość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego E_p wyniosła 0,53 V/m (+/- 0,11 V/m), natomiast w Starym Dzikowie była niższa od wartości 0,4 V/m - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30.10.2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. z 2003r., Nr 192, poz. 1883), w miejscach dostępnych dla ludności wartość dopuszczalna składowej pola, dla częstotliwości od 3 MHz do 300 MHz i dla częstotliwości od 300 MHz do 300 GHz wynosi 7 V/m.

Wykaz rycin

- Ryc. 1 Wyniki klasyfikacji stanu i potencjału ekologicznego w jednolitych częściach wód powierzchniowych powiatu lubaczowskiego 2014r.
- Ryc. 2 Wyniki klasyfikacji stanu chemicznego w jednolitych częściach wód powierzchniowych w powiecie lubaczowskim w 2014r.
- Ryc. 3 Wyniki oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie powiatu lubaczowskiego, 2014r.
- Ryc. 4 Rzeka Lubaczówka na wysokości mostu k. Muzeum w Lubaczowie, maj 2014r.
- Ryc. 5 Ulica Słowackiego w Lubaczowie, maj 2014r.
- Ryc. 6 Opady gradu na terenie Nadleśnictwa Narol, Leśnictwo Kadłubiska.
- Ryc. 7 Zbiornik retencyjny w Podemsczyźnie - Nadleśnictwo Lubaczów.
- Ryc. 8 Zbiornik przeciwpożarowy w Werchracie, Nadleśnictwo Lubaczów.
- Ryc. 9 Zbiornik przeciwpożarowy w Borowej Górze, Leśnictwo Młodów, Nadleśnictwo Lubaczów.
- Ryc. 10 Zbiornik p.pożarowy w Dziewięcierzu, Nadleśnictwo Lubaczów.
- Ryc. 11 Zbiornik p.pożarowy w Załużu, Nadleśnictwo Lubaczów.
- Ryc. 12 Zbiornik retencyjny w Baszni Dolnej, Nadleśnictwo Lubaczów.
- Ryc. 13 Zbiorniki retencyjne "Mielniki" Wielkie Oczy, Leśnictwo Wielkie Oczy, Nadleśnictwo Lubaczów.
- Ryc. 14 Zbiorniki retencyjne 9,10,11,12 Wielkie Oczy, leśnictwo Wielkie Oczy, Nadleśnictwo Lubaczów.
- Ryc. 15 Zbiornik rozlewisko "Morgi" Nowa Grobla, Leśnictwo Nowa Grobla, Nadleśnictwo Lubaczów.
- Ryc. 16 Zbiornik rozlewisko Nowa Grobla "Smerczyna", Leśnictwo Nowa Grobla, Nadleśnictwo Lubaczów.
- Ryc. 17 Zbiorniki wodne, Leśnictwo Łukawiec, Nadleśnictwo Lubaczów.
- Ryc. 18 Zbiornik wodny w Cewkowie, Gmina Stary Dzików.
- Ryc. 19 Zbiornik retencyjny w Borowej Górze, Gmina Lubaczów.
- Ryc. 20 Kompleks stawów hodowlanych w Podemsczyźnie, Gmina Horyniec-Zdrój.
- Ryc. 21 Potok Przerwa, 2015r.
- Ryc. 22 Potok Parchówka, 2015r
- Ryc. 23 Potok Parchówka, 2014r.
- Ryc. 24 Rzeka Sołotwa w Lubaczowie, na progu stabilizującym, 2015r.
- Ryc. 25 Wał przeciwpowodziowy na rzece Wirowa w m. Ułazów, 2015r.
- Ryc. 26 Kanał P, 2015r.
- Ryc. 27 Potok Buszcza, 2015r.
- Ryc. 28 Rzeka Świdnica w m. Podemsczyzna, 2015r.
- Ryc. 29 Groble zbiornika wodnego w Lublińcu, 2015r.
- Ryc. 30 Potok Łowcza, 2015r.
- Ryc. 31 Rzeka Brusienka, 2015r.
- Ryc. 32 Rzeka Wirowa, na odcinku wykonanej konserwacji, 2014r.
- Ryc. 33 Rzeka Wirowa, na odcinku bez wykonanej konserwacji, 2014r.
- Ryc. 34 Potok Jasienica w Cewkowie, 2014r.
- Ryc. 35 Potok Robak, na wysokości drogi k. Gminy Wielkie Oczy, 2014r.
- Ryc. 36 Urządzenie wodne, rów R-31 Oleszyce - Uszkowce, 2015r.
- Ryc. 37 Potok od Futor, 2015r.
- Ryc. 38 Urządzenie wodne, rów B1 Dachnów- Czereśnie, 2015r.
- Ryc. 39 Urządzenie wodne, rów B-6 Brusienka III, m. Cieszanów, 2015r.
- Ryc. 40 Urządzenie wodne, Brusienka V, Folwarki, 2015r.
- Ryc. 41 Urządzenie wodne, rów 5-3, Nowy Dzików, 2015r.

Ryc. 42 Urządzenie wodne na obiekcie Kobylnica, 2014r.

Ryc. 43 Urządzenie wodne, rów Ł-3, wpadający do rowu głównego L-26 na obiekcie Kobylnica, 2014r.

Ryc. 44 Urządzenia wodne A1 i A2 na obiekcie Lubaczów - CPN (k. rzeki Sołotwa w Lubaczowie), 2014r.

Ryc. 45 Rozwalona tama bobrowa na urządzeniu wodnym A1 na obiekcie Lubaczów-CPN

Ryc. 46 Urządzenie wodne nie objęte konserwacją, rów położony k. Polmozbytu, 2014r.

Ryc. 47 Powiatowy Magazyn przeciwpowodziowy.

Ryc. 48 Ilość odpadów niesegregowanych (zmieszanych) odebranych z terenu powiatu lubaczowskiego w 2014r.

Ryc. 49 Struktura odpadów komunalnych zebranych selektywnie i wysegregowanych ze zmieszanych odpadów komunalnych na terenie powiatu lubaczowskiego, 2014r.

Ryc. 50 Rozmieszczenie składowisk odpadów na terenie powiatu lubaczowskiego, 2014r.

Ryc. 51 Składowisko odpadów w m. Futory, gm. Oleszyce.

Ryc. 52 Ilość zinwentaryzowanego azbestu na terenie powiatu lubaczowskiego, 2015r.

Ryc. 53 Ilość usuniętego azbestu w latach 2013-2015 w stosunku do stanu początkowego oraz jeszcze pozostałego.

Ryc. 54 Rozkład stężeń 1- godzinnych dwutlenku siarki na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r.

Ryc. 55 Rozkład stężeń średniorocznych dwutlenku azotu na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r.

Ryc. 56 Rozkład stężeń średniorocznych benzenu na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r.

Ryc. 57 Rozkład stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r.

Ryc. 58 Rozkład liczby dni z przekroczeniem dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r.

Ryc. 59 Rozkład stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM2.5 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r.

Ryc. 60 Rozkład stężeń średniorocznych benz(a)pirenu w pyłe PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r.

Ryc. 61 Obszary przekroczeń poziomu docelowego benz(a)pirenu w pyłe PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r.

Ryc. 62 Rozkład stężeń średniorocznych arsenu w pyłe PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r.

Ryc. 63 Rozkład stężeń średniorocznych niklu w pyłe PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r.

Ryc. 64 Rozkład stężeń średniorocznych ołowiu w pyłe PM10 na terenie powiatu lubaczowskiego.

Ryc. 65 Farma fotowoltaiczna w Cieszanowie.

Ryc. 66 Elektrociepłownia na biogaz w Gorajcu, gm. Cieszanów.

Ryc. 67 Struktura własności lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa.

Ryc. 68 Odnowienie drzewostanów zniszczonych w wyniku okiści zimą 2014r. w obrębie Werchrata.

Ryc. 69 Odnowienie drzewostanów zniszczonych w wyniku okiści zimą 2014r. w obrębie Dziewięcierz.

Ryc. 70 Stan zniszczenia drzewostanów w obrębie Huta Różaniecka i Ruda Różaniecka, gm. Narol.

Ryc. 71 Rozmieszczenie punktów pomiaro-kontrolnych hałasu komunikacyjnego w Lubaczowie.

Ryc. 72 Złóża Wapienia - Brusno.

Ryc. 73 Złóża Iły Ceramiki Budowlanej, Basznia.

Ryc. 74 Złóża Borowiny w Podemszczyźnie, gm. Horyniec-Zdrój.

Ryc. 75 Granica Geoparku wraz z trasami geoturystycznymi.

Ryc. 76 Kamieniołom w Hucie Różanieckiej, gm. Narol.

Ryc. 77 Rozmieszczenie punktów pomiarowych monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rozkład

poziomów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu lubaczowskiego w 2014r.

Wykaz tabel

Tabela. 1 Ujęcia wód na terenie poszczególnych gmin powiatu lubaczowskiego, 2015r.

Tabela. 2 Wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód w jednolitych częściach wód rzecznych przepływających przez teren powiatu lubaczowskiego.

Tabela. 3 Sieć wodociągowa, liczba połączeń wodociągowych oraz zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na terenie powiatu lubaczowskiego, 2014r.

Tabela. 4 Komunalne oczyszczalnie ścieków w powiecie lubaczowskim, 2015r.

Tabela. 5 Sieć kanalizacyjna na terenie powiatu lubaczowskiego, 2014r.

Tabela. 6 Wykonane prace konserwacyjne na urządzeniach melioracji wodnych podstawowych w roku 2014, przez Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie Inspektorat w Lubaczowie.

Tabela. 7 Wykonane prace konserwacyjne na urządzeniach melioracji wodnych podstawowych w roku 2015, przez Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie Inspektorat w Lubaczowie.

Tabela. 8 Wykonane prace konserwacyjne na urządzeniach melioracji wodnych szczegółowych w latach 2014 - 2015, przez Spółki Wodne działające na terenie powiatu lubaczowskiego.

Tabela. 9 Zestawienie zinwentaryzowanych ilości wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu lubaczowskiego - stan po wykonanej inwentaryzacji.

Tabela. 10 Ilość azbestu usunięta w latach 2013-2015 na terenie powiatu lubaczowskiego.

Tabela. 11 Struktura własnościowa lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa w ujęciu powierzchniowym w poszczególnych gminach powiatu lubaczowskiego.

Tabela. 12 Wykaz powierzchni skontrolowanych upraw założonych w ramach PROW.

Tabela. 13 Wykaz powierzchni skontrolowanych upraw założonych w ramach ustawy o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia w latach 2013-2014.

Tabela. 14 Wyniki pomiarów równoważnego poziomu dźwięku na terenie m. Lubaczów.

Tabela. 15 Wyniki pomiarów długookresowego średniego poziomu dźwięku na terenie m. Lubaczów.

Tabela. 16 Natężenie ruchu i procentowy udział pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu pojazdów na terenie m. Lubaczów - rok 2014.

Tabela. 17 Wykaz rocznego wydobycia kopalin oraz podmiotów gospodarczych posiadających koncesje na wydobywanie kopalin, na dzień 31.12.2015r.

Tabela. 18 Wielkości złóż kopalin występujących na terenie powiatu lubaczowskiego.

Tabela. 19 Zestawienie zasobności gleby na terenie powiatu lubaczowskiego w roku 2014.

Tabela. 20 Zestawienie zasobności gleby na terenie powiatu lubaczowskiego w roku 2015.

Tabela. 21 Stan agrochemiczny gleb z poszczególnych gmin na podstawie badań z 2015r.

Tabela. 22 Stan agrochemiczny gleb z poszczególnych gmin na podstawie badań z 2015r.

Tabela. 23 Realizacja przedsięwzięć w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu – zestawienie finansowo-rzeczowe.

Tabela. 24 Realizacja przedsięwzięć w zakresie ochrony powietrza – zestawienie finansowo-rzeczowe.

Tabela. 25 Realizacja przedsięwzięć w zakresie ochrony kopalin – zestawienie finansowo-rzeczowe.

Tabela. 26 Realizacja przedsięwzięć w zakresie powierzchni ziemi i przywrócenie wartości użytkowej gleb – zestawienie finansowo-rzeczowe.

Tabela. 27 Realizacja przedsięwzięć w zakresie ochrony przed hałasem – zestawienie finansowo-rzeczowe.

Tabela. 28 Realizacja przedsięwzięć w zakresie pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych – zestawienie finansowo-rzeczowe.

Tabela. 29 Realizacja przedsięwzięć w zakresie gospodarki odpadami – zestawienie finansowo-rzeczowe.

Tabela. 30 Realizacja przedsięwzięć w zakresie zapobiegania zagrożeniom środowiska – zestawienie

finansowo-rzeczowe.

Tabela.31 Realizacja przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno-ściekowej – zestawienie finansowo-rzeczowe.

Tabela. 32 Realizacja przedsięwzięć w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym – zestawienie finansowo-rzeczowe.

Raport opracowany został przez pracownika Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska w Starostwie Powiatowym w Lubaczowie - Panią Irenę Hul

pod kierunkiem Bogdana Skibińskiego – Naczelnika Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska